

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΔ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1997

ΑΡΙΘ. 20

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ.κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1997

Πρὸς
τὸ Χριστεπώνυμο Πλήρωμα
τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱεραῆς Ἀρχιεπισκοπῆς

Τέκνα Ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ
οὐρανῶν, ἀπαντήσατε. Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθη-
τε...».

Τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν θεῖαν Γέννησιν σή-
μερον ἐορτάζομεν.

Εἶναι αὐτὴ ἡ νύκτα τῶν Χριστουγέννων, ἡ
ὁποία μεταποιεῖται εἰς χαρὰν, εἰς πνευματικὴν
αἴσθησιν, εἰς γνῶσιν καὶ βίωσιν τοῦ βάθους καὶ
τῆς ἀπείρου διὰ τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης τοῦ
Θεοῦ, τὸν «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» Αὐ-
τοῦ πλασθέντα.

Ἡ ὀρθρινὴ καμπάνα, ὡς θεῖον κάλεσμα καὶ
ἀγγέλων ὑμνωδία, ἔφερε τὰ βήματα ὄλων ἡμῶν,
τῶν πιστῶν, εἰς τὸν Ὁρθρον καὶ τὴν Λειτουργ-
γίαν τῶν Χριστουγέννων, εἰς τὰ Εὐαγγέλια καὶ
τοὺς ὕμνους τῶν ὁποίων ἀκούομεν πῶς ἐξελί-
σσονται εἰς τὸν χρόνον καὶ ἐκπληρώνονται εἰς
τὴν στιγμὴν οἱ προφητεῖες τῶν προφητῶν καὶ οἱ
δοξολογίες τῶν Ἀγγέλων, διὰ τὸ ἐορτάσωμεν,
ὡς «φωτόμορφα τῆς Ἐκκλησίας» τέκνα καὶ νὰ
βιώσωμεν τὸ μυστήριον τῶν Χριστουγέννων,
καθ' ὃ «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν
ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δό-
ξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάρι-
τος καὶ ἀληθείας» (Ἰωάν. 1,14).

Σήμερον, προετοιμασμένοι, ἀκατακρίτως
σχετικᾶ, διὰ τὴν ὑποδοχὴν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς
τὴν ζωὴν ἡμῶν τοῦ Θεοῦ Βρέφους, ὥστε μὲ μέ-
θεξιν πνευματικὴν εἰς τὰ θεῖα μυστήρια, μὲ κα-
θαρὰν ψυχὴν ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἀμαρτίαν, μὲ
βιώματα ἀγάπης, συγγνώμης, φιλάνθρωπίας καὶ
ἀνεξικακίας, μὲ νοῦν μετάρσιον καὶ θεϊκόν, μὲ
καρδίαν ζῶσαν καὶ ἀπὸ θεῖαν ἀγάπην φλεγόμε-
νην, ἃς βιώσωμεν αὐτὴν τὴν νύκτα τῶν Χριστου-
γέννων, ἀλλὰ καὶ πάντοτε, ἐνθέως τε καὶ ἱερο-
προεπῶς, τὴν θεῖαν πρὸς ἡμᾶς συγκατάβασιν καὶ
φιλάνθρωπιαν καί, μὲ ἔντασιν ψυχικὴν, νὰ ἀτε-
νίσωμεν τὴν θέαν τῶν ἀθεάτων τοῦ Θεοῦ Μυ-
στηρίων, ἐξ ὧν ἡ Ἐνσαρκωσις τοῦ Υἱοῦ καὶ
Λόγου τοῦ Θεοῦ παραγίνεται καὶ φανεροῦται
εἰς τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ πρὸς σωτηρίαν καὶ
λύτρωσιν τοῦ κόσμου καὶ ἡμῶν τε τῶν ἀνθρώ-
πων.

«Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χρι-
στός». Καὶ μὲ εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν ψυχῆς
ἃς ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς «ἐνθα ὁδεύει ὁ ἀ-
στήρ» τῶν Χριστουγέννων.

Σήμερον, ὅπου ἐν Φάτνῃ «ἀνεκλήθη ὁ ἀχώ-
ρητος Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν», ἀφήνοντες τὰ
πρόσκαιρα καὶ τὰ χοϊκά, τὴν λύπην, τὴν ἀπό-
γνωσιν καὶ τὴν θλίψιν τοῦ κόσμου, ἃς βιώσωμεν
τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν Ἀγγέλων, τὴν
αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον.

Εἰς τὰς ψυχὰς ὄλων τὰ ἐφετεινὰ Χριστού-
γεννα ἃς φέρουν τὴν εἰρήνην, τὴν γαλήνην, τὴν

ἀγάπην, τὴν λύτρωσιν ἐκ τῶν δεινῶν τοῦ κακοῦ καὶ τῆς δυστυχίας, τὴν σωτηρίαν ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν.

Μὲ τὴν Ἐνανθρώπησιν ὁ Ἄκτιστος Θεὸς γεννᾶται, ὁ Ἄόρατος ὁράται, ὁ Ἀσώματος λαμβάνει «μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην», «ὁ αἰεὶ ὼν», ὁ Ἄναρχος ἄρχεται, εἰσέρχεται εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν χρόνον, εἰσέρχεται εἰς τὸν κόσμον μας, ποῦ εἶναι ἰδικόν του ἔργον, εἰσέρχεται εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν, τῶν πιστῶν, ὡς Σωτὴρ καὶ Λυτρωτὴς, ἀναζητῶν τὸν πεπτωκότα ἄνθρωπον, ἵνα δωρήσῃ εἰς τὴν ὑπαρξίν του οὐράνιον νόημα καὶ σκοπὸν, ἀγιασμὸν καὶ θέωσιν, τελεσιουργῶν μὲ τὴν ὑπερφῶ Του Γέννησιν, τὴν Σταύρωσιν καὶ τὴν Ἀνάστασιν, «τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον». Τοῦτο τὸ θεῖον Μυστήριον, ἦτοι «τοῦ ἀπ' αἰῶνος μυστηρίου ἢ φανερωσις· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται, καὶ Γαβριὴλ τὴν χάριν εὐαγγελίζεται», (Ἀπολ. ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ) καὶ τὸ ὁποῖον Ἄγγελοι ὑμνοῦν καὶ δοξάζουν, ψάλλοντες ἐν Βηθλεὲμ τὸ «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. β' 14), ὅπου ἐν ἀγαλλιάσει ψυχῆς ἑορτάζομεν σήμερον, εἶναι, κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν, «τὸ μεγαλύτερον πάντων τῶν καινῶν καινότατον, τὸ μόνον καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον», μυστήριον. Εἰς αὐτὸ τὸ οὐράνιον μυστήριον μᾶς καλεῖ ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία, νὰ γίνωμεν μυσταγωγοὶ καὶ κοινωνοὶ τῆς ἀγιαστικῆς αὐτοῦ Χάριτος καί, «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ», ἠλλοιωμένοι δὲ θεοπρεπῶς μὲ ψυχικὰς ἀνατάσεις, μὲ βίον ἐνάρετον καὶ πνευματικόν, μὲ ἔργα ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας, ὡς βιώσωμεν τὸ ἄρρητον βάθος, τὶς θεϊκὰς καὶ τὶς ἀνθρώπινες διαστάσεις τοῦ Μυστηρίου τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

«Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, σήμερον ἠνώθησαν, τεχθέντος τοῦ Χριστοῦ.

Σήμερον ὁ Θεὸς ἐπὶ γῆς παραγένετο καὶ ἄνθρωπος εἰς οὐρανοὺς ἀναβέβηκε».

Ἴδου τὸ Μυστήριον τῶν Χριστουγέννων, ποῦ γαληνεύει καὶ καθαρίζει τὸν ἄνθρωπον, ποῦ ἐξαγνίζει τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἀμαρτίαν, ποῦ μεταμορφώνει τὸν ἀμαρτωλὸν διὰ τῆς μετανοίας εἰς ἅγιον.

Ἄς ἑορτάσωμεν αὐτὰ τὰ Χριστούγεννα, κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, «μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς· μὴ κοσμικῶς, ἀλλ' ὑπερκοσμικῶς... μὴ τὰ τῆς ἀσθενείας, ἀλλὰ τὰ τῆς ἰατρείας· μὴ τὰ τῆς πλάσεως, ἀλλὰ τὰ τῆς ἀναπλάσεως» (Μ.Ρ.Γ. 36,516).

Ἡ Ἐνσάρκωσις τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἔλυσε τὴν δραματικὴν πλοκὴν καὶ τὴν παραπλάνησιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς ἀτραποὺς τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν φιλοσόφων τοῦ κόσμου καὶ ἐδημιούργησε μίαν νέαν κατηγορίαν καὶ ζωὴν ὑπάρξεως αὐτοῦ, τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μυστηριακὴν χριστιανικὴν ζωὴν. Ὁ πλοῦτος τῆς θεότητος, ὁ ἄρρητος, ὁ αἰώνιος καὶ ἀκατάληπτος, μεταγγίζεται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν μὲ τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν Χριστόν:

«Καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐπολιτεύετο,

Καὶ ὡς Λόγος τὰ πάντα ἐξωογόνει [...],

πάντα μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ ζωογονεῖται καὶ τρέφεται»,

κατὰ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον (περὶ Ἐνανθρ. 17, Β.Ε.Π. 30,88).

Ὁ Ἐμμανουὴλ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ τελεσιουργεῖ μὲ τὴν θεῖαν Του Γέννησιν τὸν ἐξαγνισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν πλάνην καὶ τὴν κατὰ χάριν αὐτοῦ ἀναγέννησιν καὶ θέωσιν. Ὁ ἄνθρωπος θεουργεῖται, ἀναπλάσσεται, ἀγιαζεται, καταλαμπόμενος ἀπὸ «τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως» τῆς θείας Ἐνανθρωπήσεως καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν πλοῦτον τῶν χαρισμάτων τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ πολυθεΐα καὶ ἡ πλάνη τῶν εἰδώλων κατήργηται, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας γεννηθέντος.

Ἴδου καιρὸς ἤγγικε τῆς σωτηρίας ἡμῶν.

Ἄς δράμωμεν νοερῶς εἰς τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ, ἑορτάζοντες καὶ βιούντες τὶς ὑμνωδίας τῶν Ἀγγέλων καὶ τὸ οὐράνιον μυστήριον, «ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτὴρ».

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ Πατρικῇ ἀπευθύνομεν πρὸς ὑμᾶς, εὐχόμενοι ἅμα, ὅπως τὴν μὲν σημερινὴν Μεγάλην Ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων ἑορτάσητε ἐν ἀγάπῃ καὶ εὐχαριστίᾳ καὶ ἀνατάσει ψυχῆς πρὸς τὸν δι' ἡμᾶς συγκαταβαίνοντα Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ δὲ ἐπὶ θύραις ἰστάμενον Νέον Ἔτος νὰ εἶναι διὰ τὴν πεφιλημένην ἡμῶν Πατρίδα, τὴν ἀθάνατην Ἑλλάδα καὶ δι' ὅλους ὑμᾶς αἰσίον, γαλήνιον καὶ εἰρηνικόν, ἐμπλεων οὐρανίων δωρημάτων, μεστὸν θεοῦ ἐλέους, εὐλογημένον, εὐτυχές.

«Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν».

Μετὰ Πατρικῶν εὐχῶν τε καὶ εὐλογιῶν

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ*

11. Ἅγιον Ὅρος καὶ αἰσθητικὲς ἀξίες

Ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ πίστις καὶ βιοθεωρία, ποὺ κατ' ἐξοχὴν βιώνονται καὶ προβάλλονται στὸ Ἅγιον Ὅρος, δὲν ὀδηγοῦν σ' ἓνα νοσηρὸ θρησκευτικὸ μυστικισμό, ἀλλὰ συναρτῶνται πρὸς ὀλόκληρον τὸν πνευματικὸ καὶ πολιτιστικὸ βίον, ἐπομένως καὶ πρὸς τὶς αἰσθητικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἀξίες.

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Κατ' ἐξοχὴν τὸ Ἅγιον Ὅρος συντελεῖ στὴ δημιουργία καθαρῶν αἰσθητικῶν βιωμάτων, ποὺ δὲν νοθεύονται ἀπὸ ἡδονιστικὲς ἢ χρησιμοθηρικὲς ροπὲς καὶ ἐπιδιώξεις, ἀλλὰ συναρτῶνται πρὸς τὴν ἀνώτερη πνευματικὴ ζωή.

α) Τὸ Ὁραῖο τῆς Φύσεως στὸ Ἅγιον Ὅρος

Οἱ καταπληκτικὲς ὁμορφιὲς τῆς ἀγιορειτικῆς φύσεως, γλωρίδος καὶ πανίδος, τὶς ὁποῖες ἀναφέραμε προηγουμένως σὲ ξεχωριστὴ παράγραφο, δονοῦν τὶς θρησκευτικὲς χορδὲς τῆς ψυχῆς καὶ ψιθυρίζουν: «*Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας*». Ὅπως σὲ κάθε ὠραῖο φυσικὸ περιβάλλον, ἔτσι καὶ στὸ Ἅγιον Ὅρος συναρπάζομεθα ἀπὸ τὸ Ὁραῖο τῆς ὑλικῆς κτίσεως καὶ κατανοοῦμεν, ὅτι ἡ θεία δύναμις, ποὺ δρᾷ μέσα στὸν κόσμον ὡς καλλιτέχνης, σχεδιάζει τὰ φύλλα τῶν δένδρων, χρωματίζει τὰ λουλούδια καὶ τὰ φτερὰ τῆς πεταλούδας· ὡς μουσικὸς διδάσκει τὰ πουλιὰ νὰ σκορπίζουν τὶς μελωδίες τους· ὡς γλύπτης κυριαρχεῖ πάνω στὴν ἄμορφη ὕλη, στὴν ὁποία δημιουργεῖ ἐξαισιές μορφές· ὡς ἀρχιτέκτων δημιουργεῖ τοὺς πῖθ θαυμαστοὺς ἀρχιτεκτονικοὺς ρυθμούς, τὰ «ἐρειστικά» συστήματα τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, τὴν ἀεροδυναμικὴ γραμμὴ τῶν πτηνῶν καὶ τὴν θαυμασιὰ τεχνικὴ τῶν μηχανισμῶν

τῆς κινήσεως, τῆς κολυμβήσεως καὶ τῆς πτήσεως.

Στὸ Ἅγιον Ὅρος οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ εὐλαβεῖς προσκυνητὲς φέρουν στὴ μνήμη τους λ.χ. τὶς θαυμάσιες περιγραφὲς τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὰ κάλλη τῶν ἁλσῶν καὶ τῶν δασῶν· γιὰ τὰ στάχυα ποὺ κυματίζουν ὑπὸ τὶς πνοὲς τῶν ἀνέμων· γιὰ τὶς χάριτες τῶν ἀναριθμῶν χρωμάτων τῶν ἀνθέων· γιὰ τὰ ἄσματα τῶν ἀηδονιῶν καὶ τῶν ἄλλων ὠδικῶν πτηνῶν· γιὰ τὸ χαρίεν τῆς θάλασσης, ὅταν αὐτὴ κινῆται ἐλαφρῶς ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῆς λεπτῆς αὐρας καὶ κατασπάζεται μὲ εἰρηνικοὺς ἐναγκαλισμοὺς τὴν ξηρὰ καὶ τὴν ἐξωραΐζει μὲ δαντελωτὲς ἀκτὲς· γιὰ τὶς χαριτωμένους κινήσεις τῶν δελφινιῶν· γιὰ τὴ βίωσι τῆς αἰσθητικῆς κατηγορίας τοῦ «ὑπερόχου» ἢ τοῦ «ὑψηλοῦ», ἢ ὁποῖα γίνεται αἰσθητὴ ὅταν τὸ ἀντίκρουσμα τῆς ὁμορφιάς δημιουργεῖ συγχρόνως ἀφ' ἐνὸς συναίσθημα ταπεινοφροσύνης, ἀδυναμίας, περιορισμοῦ, δέους, ἐκπλήξεως, θαυμασμοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου πνευματικὴν ἀγαλλίασι καὶ εὐφρόσυνη ἐντύπωσι ἀνυψώσεως καὶ γοητείας τοῦ πνεύματός μας. Αὐτοὺς τοὺς πολωτικοὺς καὶ διαλεκτικοὺς συναισθηματικοὺς κραδασμοὺς νοιώθει ὁ αἰσθαντικὸς μοναχὸς ἢ προσκυνητὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὅταν βιώνῃ τὸ κάλλος τοῦ γαλανοῦ ἢ νεφοσκεποῦς οὐρανοῦ, ὁ ὁποῖος –κατὰ τὴν πατερικὴ διατύπωσι– «*σιγῶν φθέγγεται*», ἢ τὰ ἄρρητα κάλλη τοῦ ποικίλου κατὰ τὴν νύκτα χοροῦ τῶν ἀστρῶν, τὰ ὁποῖα ὡς ἄνθη διαποικίλλουν τὸ στερέωμα, ἢ τὸ παραδεισένιο θέαμα τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τοῦ ἡλίου ἢ τὴ συμφωνία τῶν ἰσχυρῶν ἀνέμων μέσα στὸ δάσος ἢ τὰ κύματα, ποὺ ἐκποῦν ὀρμητικῶς στοὺς βράχους τῆς ἀκτῆς καὶ διαλύονται «*εἰς ἄχνην ἀφρώδη καὶ ψιλὴν*» (κατὰ τὴ διατύπωσι Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ), ἢ τὴν τρικυμία τοῦ πελάγους ἢ τὴν συναρπαστικὴ χιονοθύελλα ἢ τὴ λαμπρότητα τῆς ἀστραπῆς κ.τ.τ.

Πάντοτε οἱ καλλονὲς τῆς φύσεως ἀνάγουν τὸν νοῦ στὸ ἀπόλυτο καὶ πανυπερετέλειο Κάλλος, διότι παραπέμπουν «*ἐκ τοῦ κάλλους τῶν*

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ 772 τοῦ ὑπ' ἀρ. 19 τεύχους.

ὄρωμένων εἰς τὸν Ὑπέροκαλλον», ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Μέγας Βασίλειος⁸³.

β) Τὸ Ὁραῖο τῆς Τέχνης στὸ Ἅγιον Ὅρος

Ἄλλὰ στὸ Ἅγιον Ὅρος ὄχι μόνον ἡ βίωσις τοῦ Ὁραίου τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ βιωματικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ Ὁραῖο τῆς Τέχνης δημιουργεῖ ἐσωτερικὸν συγκλονισμό, ὑποδαυλίζει τὴ νοσταλγία τῆς λυτρώσεως καὶ ἀναφλέγει τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα. Στὸ Ἅγιον Ὅρος διαπιστώνομε, ὅτι τὸ Ὁραῖο τῆς Τέχνης δὲν εἶναι μόνον γέφυρα πρὸς τὴ Θρησκεία, ἀλλὰ καὶ ἄριστο μέσο ἐκφράσεως τῶν θρησκευτικῶν βιωμάτων. Ἦδη ὁ Πλάτων τόνιζε ὅτι τὸ Ὁραῖο ἀνάγει τὴ σκέψι μας στὸ Θεῖο, τὸ Ὅποιο εἶναι τὸ ἀπόλυτο κάλλος, ποῦ «*ὑπάρχει αἰώνιον καὶ δὲν ὑπόκειται οὔτε εἰς γένεσιν οὔτε εἰς ἀφανισμόν, οὔτε εἰς αὔξησιν οὔτε εἰς ἐλάττωσιν*»⁸⁴. Βεβαίως οἱ αἰσθητικὲς κατηγορίες στὸν χῶρο τῆς καθ' ὅλου Χριστιανικῆς Τέχνης, ὅταν ἀναφέρονται στὸν Θεό, εἶναι κυρίως σύμβολα, ποῦ ἀπλῶς ὑποσημαίνουν τὸ ἀπρόσιτο στὴν ἀνθρωπίνη διάνοια θεῖο μυστήριον, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ καταστήσουν ἀντιληπτὴ τὴν οὐσία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ἢ ὅποια εἶναι κάτι τὸ μετααισθητικόν⁸⁵.

Παρὰ ταῦτα, ὅπως ἔγινε φανερό καὶ στὴ Θεσσαλονικὴ ἀπὸ τὴν Ἐκθεσὶ «Οἱ θησαυροὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους», τόσον τὸ Ὁραῖο *in abstracto* μὲ τὴ μορφή τῆς ὑψίστης ἐννοίας τοῦ κάλλους, ὅσον καὶ τὸ Ὁραῖο *in concreto* μὲ τὴ μορφή τῶν διαφόρων ἐποπτικῶν μέσων τῆς Τέχνης, μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἐκφραστικὰ μέσα τῆς Θρησκείας, ἢ ὅποια, ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Ἄπ. Παῦλος, προσφέρει τὸν οὐράνιον «*θησαυρὸν ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν*» (Β' Κορ. δ' 7). Ἡ Θρησκεία δὲν ἔχει ἰδικὴν τῆς γλῶσσα. Γιὰ τοὺς τρόπους ἐκφράσεως τῶν ἀποκεκαλυμμένων θρησκευτικῶν ἀλη-

θειῶν καὶ τῶν βαθυτάτων βιωμάτων τῶν πιστῶν χρησιμοποιοῦνται ἄλλοι κύκλοι τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ τοπικὲς γλώσσες, οἱ ἀκουστικὲς χρονικὲς ἐποπτεῖες τοῦ πεζοῦ ἢ ποιητικοῦ λόγου τῆς Λογοτεχνίας καὶ τῆς Ποιήσεως· οἱ ὀπτικὲς μέσα στὸν χῶρο ἐποπτεῖες τῆς στερεᾶς ὕλης τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς ἢ τῶν χρωμάτων τῆς Ζωγραφικῆς κ.τ.τ.⁸⁶.

Στὴν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ Τέχνη, ὅπως αὐτὴ γίνεται ἰδιαίτερος αἰσθητὴ στὸ Ἅγιον Ὅρος, πραγματώνονται στὸν ὕψιστο δυνατὸ βαθμὸ οἱ περὶ Τέχνης νοσταλγίες καὶ τὰ σχετικὰ αἰτήματα τοῦ Μπάχ καὶ τοῦ Μπετόβεν, οἱ ὅποιοι διεκήρυτταν ὅτι τὸ θεμέλιο τῶν αἰσθητικῶν ἀξιών καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν βιωμάτων εἶναι ἡ Θρησκεία. Εἰδικώτερον ὁ Μπάχ διεκήρυττεν, ὅτι σκοπὸς τῆς Μουσικῆς «*εἶναι νὰ χρησιμεύῃ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὡς μέσον, μὲ τὸ ὅποιο τιμᾶμε τὸν Θεὸ καὶ ζωογονοῦμε τὸ πνεῦμα μας· μουσικὴ δὲ ποῦ δὲν συμμορφώνεται πρὸς τὴν ἀλήθεια αὐτὴ δὲν εἶναι καθαρὴ μουσικὴ, ἀλλὰ σατανικὸς θόρυβος καὶ δυσαρμονία*». Ὁ Μπετόβεν τόνιζε ὅτι «*ἀποστολὴ τοῦ Καλλιτέχνη εἶναι νὰ φτερουγίσῃ ἕως τὴν Θεότητα καὶ νὰ κομίσῃ τις ἀκτίνες τῆς στὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων*»⁸⁷.

Ἄλλ' ἂν οἱ ἀλήθειες αὐτὲς γίνονται αἰσθητὲς στὰ μεγάλα δημιουργήματα τῆς θρησκευτικῆς Τέχνης τῆς Δύσεως, τί θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη μυσταγωγικὴ καὶ ἀναγωγικὴ Τέχνη, ἢ ὅποια τόσον πολὺ γίνεται αἰσθητὴ μὲ διάφορες μορφὲς στὸ Ἅγιον Ὅρος; Στὴ συνέχεια θὰ ρίψωμε μιὰ ματιὰ στὶς μορφὲς αὐτὲς, οἱ ὁποῖες, ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ Διονύσιος Σολωμός, ξεκινᾶνε ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ξαναγυρίζουν στὸν Θεό⁸⁸.

(Συνεχίζεται)

86. Πρβλ. Johannes Hessen, Religionsphilosophie, τόμ. 2, München - Basel 21955, σσ. 63-65.

87. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, ἐνθ' ἀνωτ., σσ. 14-15. Τοῦ ἰδίου, Τὸ θρησκευτικὸ στοιχεῖο στὴν ποίησι τῆς κ. Λένας Παπᾶ, Ἀθήναι, 1993, σσ. 6-7.

88. Πρβλ. Γ. Βερίτη, Ἡ καλλιτεχνικὴ δημιουργία καὶ ὁ καλλιτέχνης, περ. «Ἀκτίνες», ἔτος 1947, σ. 157.

83. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ Αἰσθητικὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐν Ἀθήναις 1971, σσ. 7-8.

84. Τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ «Συμποσίου» τοῦ Πλάτωνος παρατέθηκε στὴν νεοελληνικὴ μετάφρασι, ποῦ ἔχει γίνεαι ἀπὸ τὸν Συκουτρή.

85. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ὁ Χριστιανισμὸς καὶ τὸ Ὁραῖο, Ἀθήναι, 1972, σ. 16.

Ἡ εἰκόνα τοῦ συγχρόνου κόσμου*

Βέβαια, ὅπως ἔχουμε ἤδη σημειώσει, ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς διδάσκει ὅτι ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ὀδύνη δὲν ἀναιρούνται ὀλοκληρωτικὰ μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἀσκητικὴ προσπάθεια, γιὰτὶ μὰ τέτοια προσπάθεια ἔκαναν καὶ οἱ δίκαιοι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, δὲν μποροῦσαν ὅμως νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸ πλῆγμα ἡδονῆς καὶ ὀδύνης, καὶ κυρίως δὲν μποροῦσαν νὰ ἐ-

γνωρίζει ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὸν νόμο τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Εἶναι ἀπαραίτητος ὁ σωτήριος πόνος γιὰ τὴν θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου, ὅμως αὐτὸς ὁ πόνος δὲν πρέπει νὰ εἶναι παράλογος, ἀλλὰ λελογισμένος³⁰.

Ὅπως ἐπανειλημμένως ἔχουμε τονίσει στὴν εἰσήγηση αὐτή, ὅλος ὁ σύγχρονος ἀνθρώπινος βίος κυριαρχεῖται ἀπὸ τὴν ἡδονὴ καὶ τὴν ὀδύνη, ἀφοῦ ἐπικρατεῖ ἕνας φαῦλος κύκλος, ὁ ὁποῖος ἔχει μὲν ριζωθῆ στὴν ἀνθρώπινη φύση ἀπὸ τὴν πώση τοῦ Ἀδάμ, ἀλλὰ καλλιεργεῖται καὶ ἀπὸ τὸν κάθε ἄνθρωπο. Μόνον ὁ Χριστὸς, ὡς τέλειος Θεὸς καὶ τέλειος ἄνθρωπος, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπερέβη τὴν ἡδονὴ μὲ τὴν ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Παρθένου Μαρίας ἀσπορη γέννηση, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐνίκησε τὸν θάνατο καὶ τὴν ὀδύνη, μὲ τὴν ἀνάληψη τοῦ ὀδυνηροῦ Σταυροῦ. Ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸν λόγο ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος καὶ τὸ πρότυπο κάθε πιστοῦ. Ὁ Χριστὸς εἶναι καὶ τὸ ἀρχέτυπο τῆς δημιουργίας μας, ἀλλὰ καὶ ὁ θεραπευτὴς, ποὺ μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ τὴν τραγικότητα τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ὀδύνης. Μέσα στὰ πλαίσια αὐτὰ εὐρίσκεται ἡ κατὰ Χριστὸν ἀσκησις, ἡ ὁποία διαφέρει σαφῶς ἀπὸ κάθε ἄλλη ἀσκησις ἀνατολικοῦ τύπου, ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν κυριαρχεῖται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη προσπάθεια, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν συνέργεια τοῦ ἀνθρώπου.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. **ΙΕΡΟΘΕΟΥ**

λευθερωθοῦν ὄντολογικὰ ἀπὸ τὸ κράτος τοῦ θανάτου. Αὐτὴ ἡ ἐλευθέρωση τῆς ἀνθρώπινης φύσεως ἔγινε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ βιώνεται μὲ τὴν μέθεξι τῆς θείας Χάριτος στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Πρέπει ὅμως καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀγωνισθῆ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ γιὰ νὰ ὑπερβαῖν τὴν ἡδονὴ καὶ τὴν ὀδύνη.

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς κάνει μὴ λεπτομερέστερη ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν θεμάτων καὶ παρουσιάζει τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο γίνεται αὐτὴ ἡ ἀναίρεση τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ὀδύνης στὴν προσωπικὴ ζωὴ. Θὰ δοῦμε μερικὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα ἀπὸ τὴν διδασκαλία του.

Κατ' ἀρχὰς χωρίζει τὴν ἡδονὴ καὶ τὸν πόνον (λύπη) σὲ δύο κατηγορίες, δηλαδὴ εἶναι ἡ ψυχικὴ καὶ ἡ σωματικὴ ἡδονὴ, καθὼς καὶ ἡ ψυχικὴ καὶ ἡ σωματικὴ ὀδύνη (πόνος, λύπη). Ἡ ἡδονὴ τῶν αἰσθήσεων δημιουργεῖ πόνον στὴν ψυχὴ καὶ ἡ ἡδονὴ τῆς ψυχῆς δημιουργεῖ πόνον στὴς αἰσθήσεις. Ἡ βίωση τῆς ἀρετῆς δημιουργεῖ ἡδονὴ καὶ πόνον. Δηλαδή, ἡ ἀρετὴ συνοδεύεται ἀπὸ τὸν πόνον τῆς σάρκα, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος, ζώντας κατὰ Θεόν, στερεῖται τὴν μαλακὴ καὶ φιλικὴ αἴσθησις, καθὼς ἐπίσης συνοδεύεται καὶ μὲ τὴν ἡδονὴ τῆς ψυχῆς, ἀφοῦ ἀπολαμβάνει τοὺς καθαρὸς λόγους, ἀπηλλαγμένους ἀπὸ κάθε αἰσθητό. Γι' αὐτὸ καὶ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ τὴν ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία τηρεῖται στοὺς οὐρανοὺς καὶ θὰ δοθῆ ὡς κληρονομία μέσῳ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, αἰσθάνεται χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση στὴν ψυχὴ, ἐνῶ στὴν σάρκα αἰσθάνεται λύπη, δηλαδὴ αἰσθάνεται τοὺς πόνους καὶ τὴς ὀδύνης ποὺ τοῦ προκαλοῦν οἱ πειρασμοί²⁹.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζῆ ἐν Χριστῷ, καίτοι διὰ τῶν πειρασμῶν, ἐκουσίῳ καὶ ἀκουσίῳ, αἰσθάνεται πόνον στὴν σάρκα, ἐν τούτοις χαίρεται ἀδιάλειπτα γιὰτὶ

4. Ἡ μεγάλη προσφορὰ καὶ ἀξία τοῦ ὀρθοδόξου ἡσυχασμοῦ

Στὴς προηγούμενες ἀναλύσεις διαπιστώθηκε ὅτι ἡ ἡδονὴ δημιουργεῖ τεράστια προβλήματα στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξή, ἀφοῦ μέσα στὴν κατάσταση τῆς ἡδονῆς κρύπτονται ὅλα τὰ τραγικὰ σπέρματα τῆς ὀδύνης καὶ τοῦ θανάτου. Ὅταν κανεὶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ αἴρει τὸν σταυρὸ τῆς ἀσκήσεως, ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν τυραννία τῆς ἡδονῆς. Ὅποτε, εἶναι εὐεργετικὴ ἡ παρουσία τοῦ πόνου στὴν ζωὴ μας, ὅταν τὸν ἀντιμετωπίζουμε μὲ πίστη, ὑπομονὴ καὶ ἐλπίδα στὸν Θεό. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀπαιτεῖται μὴ ἐντατικὴ προσπάθεια καὶ ἕνας διαρκὴς ἀγώνας ἐναντίον τῆς πεπτωκυίας ἀνθρώπινης φύσεώς μας. Μέσα στὴν ὑπαρξή μας φέρουμε τὰ σπέρματα τῆς τραγωδίας. Τὸ βασικὸ πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τὸ κοινωνικὸ κακὸ, ἀλλὰ ἡ φθορὰ τῆς ἀνθρώπινης φύσεως. Ἔτσι, διαρ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 776 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 19 τεύχους. 29. ἐνθ' ἄνωτ., ζ', σελ. 148.

30. ἐνθ' ἄνωτ., η', θ', ι', σελ. 148-149.

κώς αγωνιζόμαστε να μεταμορφώσουμε την θνητή φύση σε κατά Χριστόν πρόσωπο.

Αυτή ή μεταμόρφωση γίνεται δια του ὀρθοδόξου ἡσυχασμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποβλέπει στήν ὑπέρβαση τῆς ἡδονῆς καί τῆς ὀδύνης. Δέν πρόκειται γιά μιὰ μέθοδο πού εἶναι ἀπηρχαιωμένη καί ἀνεδαφική, ἀλλά γιά τήν πύδ ἐφαρμοσίμη καί μοντέρνα πράξη. Ὁ ὀρθόδοξος ἡσυχασμός συνδέεται στενώτατα μέ τήν λεγομένη θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐπειδή οἱ ἀνθρώποι σήμερα διακατέχονται ἀπό τήν τραγωδία τῆς ἡδονῆς καί τῆς ὀδύνης, γι' αὐτό ἀναζητοῦν θεραπεία. Στό σημεῖο αὐτό βλέπω τήν μεγάλη ἀξία τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, ἡ ὁποία διαφέρει σαφῶς ἀπό κάθε ἄλλη πνευματικότητα δυτικού καί ἀνατολικοῦ τύπου.

Τὸ ὅτι ἡ κατάσταση τοῦ συγχρόνου κόσμου διακρίνεται ἀπό τήν βίωση τῆς τραγωδίας, πού συνδέεται μέ τήν ἀπόλαυση τῆς ἡδονῆς καί τήν βίωση τῆς ὀδύνης καί τὸ ὅτι ὁ σημερινὸς ἀνθρώπος ἀναζητᾶ λύτρωση καί θεραπεία καί τήν βρίσκει στὸν ὀρθόδοξο ἡσυχασμό, φαίνεται καθαρὰ ἀπὸ τήν στροφή τῶν ἀνθρώπων τόσο στήν Ἑλλάδα ὅσο καί στήν Δύση, πρὸς τήν ὀρθόδοξη θεολογία, μέ τήν αὐθεντική της ἔκφραση. Τὰ ἔργα τῶν νηπτικῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀνάγνωση τῆς Φιλοκαλίας, τὸ τελικὸ στάδιο τῆς ὁποίας κατήρτισε ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης μέ τὸν ἅγιο Μακάριο Νοταρᾶ, ἐπίσκοπο Κορίνθου, ἡ διάδοση τῶν ἔργων τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί τῶσων ἄλλων ἁγίων, ἡ μελέτη τῶν ἔργων τῶν Πατέρων τοῦ τετάρτου αἰῶνος, μέσα ἀπὸ τήν νηπτική - ἡσυχαστική διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας δείχνουν αὐτὴν τὴν ἀναζήτηση τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου. Ἐπομένως δὲν πρέπει μόνον νὰ βλέπουμε τίς ἀρνητικὲς καταστάσεις, ὅπως τήν τραγωδία τῆς ἡδονῆς καί τῆς ὀδύνης, ἀλλὰ καί τὴν ἀναζήτηση τῆς θεραπείας καί τὴν προσφορά τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας.

Στὸν λαὸ μας ὑπάρχει ἀκόμη ἓνα μεγάλο παραδοσιακὸ στρώμα ὀρθοδόξου ζωῆς. Ἀλλά, δυστυχῶς, αὐτὸ τὸ στρώμα γίνεται ἐκμεταλλεύσιμο ὑλικὸ ἀπὸ μερικοὺς ἐπιπόλαιους καί συμφεροντολόγους ἀνθρώπους.

Παρατηρώντας κανεὶς τὴν σύγχρονη ἐκκλησιαστική ζωὴ αἰσθάνεται ὅτι ὑπάρχουν πολλοὶ Χριστιανοὶ οἱ ὁποῖοι, χωρὶς νὰ ἔχουν σοβαρὰ θεολογικὰ ἐπιχειρήματα, ἀντιδρῶν στὸν σχολαστικισμό πού εἰσῆλθε καί στὸν ὀρθόδοξο χώρο μας, στήν βατικανοποίηση πού παρατηρεῖται στήν ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση, στὸν ἠθικισμό πού φαίνεται στὸν χώρο τῆς πνευματικῆς

ζωῆς, στήν οἰκουμενιστικὴ ἀντίληψη πού παρατηρεῖται σὲ θέματα ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Δὲν μποροῦν νὰ συμβιάσουν ὅλα αὐτὰ μέ τὴν ἀληθινὴ ἐκκλησιαστικὴ ὀρθόδοξη ζωὴ, ὅπως τὴν βίωναν οἱ πρόγονοὶ τους στὸ παρελθὸν καί ὅπως τὴν διαβάζουν στὰ ἔργα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἀνήκουν στὸν λεγόμενο κόσμο τῶν Παλαισημερολογιτῶν. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ προσφέρουμε τὴν ὀρθόδοξη ζωὴ στήν αὐθεντικὴ της ἔκφραση, ὥστε νὰ δίδουμε πραγματικὴ ὄντολογία στίς ἀντιδράσεις τους καί νὰ μὴ ἐκτρέπονται σὲ λεπτομερειακὰ ζητήματα. Ἐπίσης, αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γίνε-ται σχετικὰ μέ τὴν μεγάλη κίνηση πού παρατηρεῖται στὸν δυτικὸ κόσμο πρὸς τὴν ὀρθόδοξη θεολογία καί τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ.

Πιστεύω ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργο τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας διὰ μέσου τῶν αἰῶνων, ἀφοῦ ἔδιναν τὴν θεολογικὴ ἔρμηνεία ὄλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ρευμάτων. Ἄν τὸν 11ον αἰῶνα δὲν ὑπῆρχε ὁ ἅγιος Συμεῶν ὁ νέος Θεολόγος, τότε ἐνδεχομένως θὰ ἐπικρατοῦσαν οἱ ἀπόψεις τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας Στεφάνου, πού ἦταν καθαρὰ ἐγκεφαλικὲς καί, θὰ τολμοῦσα νὰ ἰσχυρισθῶ, σχολαστικῆς. Ὅμως, ὁ ἅγιος Συμεῶν ὁ νέος Θεολόγος ἔδειξε στὰ ἔργα του ὅτι ἡ βάση καί ὁ σκοπὸς τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς εἶναι ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία ἐπιτυγχάνεται μέ τὴν ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τὴν ὄραση τοῦ ἀκτίστου Φωτός.

Ἄν τὸν 14ο αἰῶνα δὲν ὑπῆρχε ἡ εὐεργετικὴ παρουσία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, τότε ὁ ἡσυχασμὸς πιθανὸν νὰ ἐθεωρεῖτο ὡς μιὰ αἰρετικὴ ἀπόκλιση ἀπὸ τὴν γνήσια εὐαγγελικὴ καί ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ. Ὅμως, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, παρουσίασε αὐθεντικὰ καί καθαρὰ ὅλη τὴν θεολογία τοῦ ἡσυχασμοῦ, τί εἶναι ὁ ἀνθρώπος, πῶς ἐπιτυγχάνεται ἡ ἔνωσή του μέ τὸν Θεό, τί εἶναι ἡ θέωση καί ποιά σχέση ἔχει ἡ νοερὰ προσευχὴ μέ τὴν ὄντολογία τοῦ ἀνθρώπου καί τὴν σωτηριολογία του.

Ἄν, ἀκόμη, τὸν 18ο αἰῶνα δὲν κυριαρχοῦσε ἡ μεγάλη μορφή τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, τότε τὸ μεγάλο ρεῦμα τῶν μοναχῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους πού ἀντιδρῶσε στίς μεταρρυθμίσεις καί τὴν ἐκκοσμίκευση τῆς ὀρθοδόξου ζωῆς, καί αὐτὸ ἐκφράστηκε μέ τὴν ἀντίδρασή τους στὸ νὰ τελοῦνται μνημόσυνα κατὰ τὴν Κυριακή, θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς αἴρεση. Ὅμως ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης ἔδειξε καθαρὰ, μέ ὅλα τὰ κείμενά του, ὅτι τὸ ρεῦμα τῶν λεγόμενων Κολλυβάδων, ἦταν τὸ γνήσιο φιλοκαλικὸ πνεῦμα, πού ἀποτε-

λεί την πεμπουσία της ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Πιστεύω ὅτι ἂν στίς ἀρχές τοῦ αἰῶνος μας, ὅταν δημιουργήθηκε τὸ πρόβλημα τοῦ ἡμερολογίου, ὑπῆρχε κάποιος μεγάλος Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ ἀγιορείτης, τότε θὰ καταδείκνυε ὅτι ἡ ἀντίδραση τοῦ λαοῦ ἐναντίον τῆς θεσπίσεως τοῦ νέου ἡμερολογίου στήν πραγματικότητα ἦταν ἀντίδραση ἐναντίον τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ τὴν Δύση ὀθνείων ἀντιλήψεων, ἐπρόκειτο γιὰ ἀντίδραση ἐναντίον τῆς ἐκκοσμίκευσης τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας. Δυστυχῶς, ὅμως, δὲν εἶδαν τὸ θέμα μέσα ἀπὸ αὐτὴν τὴν προοπτικὴ καὶ ἐγινε τὸ λάθος νὰ περιορίσουν τὴν προσοχὴ τῶν ἀνθρώπων στὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου, ὅπως τὸ ἴδιο λάθος θὰ γινόταν στὴν ἐποχὴ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἂν περιοριζόταν ἡ διαμάχη μόνον στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο γινόταν ἡ προσευχὴ καὶ δὲν ἔβλεπαν τὴν θεολογία τῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ στὴν ἐποχὴ τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ ἀγιορείτου, ἂν τὸ ὅλο θέμα περιοριζόταν στὰ μνημόσυνα τῶν Κυριακῶν καὶ δὲν ἔβλεπαν τὴν ὄλη σημασία τῆς ἀντιδράσεως ἐναντίον τοῦ πνεύματος τῆς ἐκκοσμίκευσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ὅλα αὐτὰ λέγονται ἀπὸ τὴν ἀποψη ὅτι σήμερα στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἓνα βαθὺ στρώμα ὀρθοδόξου ζωῆς καὶ πολιτείας, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ καλλιεργοῦμε καὶ νὰ τοῦ δίδουμε τὴν θεολογικὴ ἔννοια καὶ σημασία, γιὰ μόνον ἔτσι θὰ παραμείνουν ζωντανές οἱ ὀρθόδοξες ρίζες ζωῆς στὸν λαὸ μας. Καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ ὅλους τοὺς προσήλυτους πρὸς τὴν Ὀρθοδοξία, ποὺ παρατηρεῖται ἔντονα στὸν δυτικὸ κόσμος. Σήμερα οἱ δυτικοὶ ἀγαποῦν, ἐνθουσιάζονται ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξία, γιὰ διαβάζουν κείμενα νηπτικῶν Πατέρων καὶ ἐπιζητοῦν αὐτὴν τὴν ἐσωτερικὴ εἰρήνη καὶ τὴν ἀληθινὴ κοινωνία μὲ τὸν Θεό. Ἐπιδιώκουν νὰ βροῦν αὐτὴν τὴν θεολογία, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ τοὺς μιλήσῃ γιὰ τὸ πὼς μποροῦν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἡδονὴ καὶ τὴν ὀδύνη.

Συμπέρασμα

Ἡ κατάσταση τοῦ κόσμου σήμερα ἐκφράζεται παραστατικὰ καὶ ἀναλυτικὰ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, ὅπως διασώζεται στὴν Β' πρὸς Τιμόθεο ἐπιστολή του. Ὑπάρχουν δύο ρεύματα καὶ δύο καταστάσεις ἀνθρώπων.

Στὴν πρώτη ἀνήκουν οἱ ἐκτὸς τοῦ Θεοῦ ζῶντες. Γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Τοῦτο δὲ γίνωσκε,

ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποὶ ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρημένοι. καὶ τούτους ἀποτρέπου. ἐκ τούτων γὰρ εἰσὶν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναίκαρια σεσωρευμένα ἁμαρτίας, ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτω καὶ οὗτοι ἀντίστησονται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλείον. ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἐκδηλὸς ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο» (Β' Τιμ. γ' 1-9).

Στὴν δευτέρη κατηγορία συγκαταλέγονται οἱ ἐνωμένοι μὲ τὸν Χριστό, οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἀναζητοῦν τὴν ἀλήθεια καὶ ζοῦν ἐν Χριστῷ, ὅπως ἐκφράζεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Ἀπόστολο: «Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα! καὶ ἐκ πάντων με ἐρρῶσατο ὁ Κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται» (Β' Τιμ. γ' 10-12).

Οἱ ἄνθρωποι τῆς πρώτης κατηγορίας εἶναι «πονηροί... καὶ γόητες, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι», ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι τῆς δευτέρας κατηγορίας εἶναι οἱ ἄρτιοι καὶ ὀλοκληρωμένοι, κατὰ τὸν λόγο τοῦ Ἀποστόλου: «ἵνα ἄρτιος ἦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρητισμένος» (Β' Τιμ. γ' 13-17).

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι καὶ σήμερα ὑπάρχει ἓνα ἰσχυρὸ ρεῦμα ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ζοῦν μέσα στὸ πνεῦμα τῆς ἀμιάντου ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, καθὼς ἐπίσης καὶ ἄλλοι οἱ ὁποῖοι ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὴν τραγωδία τοῦ ἡδονισμοῦ καὶ τῆς ὀδύνης ἀναζητοῦν διέξοδο ἀπὸ τὴν τραγικὴ Κόλαση. Χωρὶς νὰ στεκόμαστε σὲ ἀρνητικὲς καταστάσεις καὶ νὰ ὀλοφυρόμαστε γιὰ τὴν τραγικότητα τοῦ συγχρόνου κόσμου πρέπει νὰ βλέπουμε αὐτὰ τὰ θετικὰ σημεῖα καὶ νὰ δίδουμε τροφή σὲ αὐτοὺς ποὺ πεινοῦν καὶ διψοῦν τὴν δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, γιὰ ἔτσι θὰ συντελέσουμε στὴν ἀναζωογόνηση τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

(Τέλος)

Πληροφορίες περὶ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου (Δεξιᾶς Χειρὸς) τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου

Στὴν Αἴθουσα τῶν συνεδριῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος φυλάσσεται, ἐντὸς ἀργυρᾶς θήκης, μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, ἡ Δεξιὰ Χεὶρ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας, τοῦ Οὐρανοφάντορος καὶ Μεγάλου¹. Πότε καὶ πῶς εὐρέθη στὴν Ἱερὰ Σύνοδο ἡ

δύο ἐπιγονάτια, ἐν πετραχήλιον χρυσοκέντητον, δύο ἄμφια Πατριάρχου (ὁμοφῶρια)...⁷.

Μὲ τὴν ἀπὸ 28ης Ὀκτωβρίου 1922 ἐπιστολὴ τοῦ ὁ Μητροπολίτης Νικομηδείας Ἀλέξανδρος⁸ παρακαλεῖ τὸν Ὑπουργὸ τῶν Ναυτικῶν νὰ διατάξη τὴν ἐξακρίβωση γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τῶν προαναφερομένων πραγμάτων καὶ νὰ φρονίσῃ γιὰ τὴν παραλαβὴ τῶν ἀτομικῶν του πραγμάτων. Τὸ σχετικὸ ἔγγραφο ἀναφέρει:

Τοῦ Ἀρχιμ. κ. Ἀγαθαγγέλου Κ. Χαραμαντίδη

ἁγία Δεξιὰ τοῦ Μεγάλου Πατρὸς; Τὴν ἀπάντησιν μᾶς τὴν δίδουν τὰ ἔγγραφα τοῦ πολυτιμότητος γιὰ τὴν νεοελληνικὴ ἱστορικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ πραγματικότητα Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1921 κατελήφθη ἀπὸ τὰ στρατεύματα τοῦ Κεμάλ ἡ πόλις τῆς Νικομηδείας², ἔδρα τῆς ὁμωνύμου Ἱερᾶς Μητροπόλεως³, μὲ συνέπεια τὴν συνολικὴ ἐξοδο τοῦ ὀρθοδόξου πληθυσμοῦ καὶ τὴν καταστροφὴ. Τὰ περισωθέντα ἱερὰ κειμήλια τῆς Μητροπόλεως Νικομηδείας καὶ τῆς παρακειμένης Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος παρεδόθησαν, ἐντὸς κιβωτίων, στίς 26 Ἰουνίου 1921, στὸ πολεμικὸ πλοῖο «Κιλκίς», τὸ ὁποῖο ναυλοχοῦσε στὴν Πρίγκηπο⁴. Τὸ ἀντίγραφο Πρακτικῶν «καταγραφῆς ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν ἱερῶν ναῶν Νικομηδείας (Μητροπόλεως καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος)»⁵ ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων:

«Ζον Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 7, περιέχον τὰ ἐξῆς:

Δύο μήτρας Μητροπολίτου, ἐν εὐαγγέλιον χειρόγραφον κοινόν, τρία Ἀρχιερατικὰ βιβλία κοινά, ἐν κντίον ἀργυροῦν, περιέχον τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ διάφορα ἀφιερῶματα, δύο βραχιόλια ἀργυρά, τέσσαρας μικροὺς σταυροὺς, ἐννέα φλωρία, ἕξ δακτυλίδια, ἐν κντίον περιέχον λείψανα ἁγίων δισμυρίων⁶, τρεῖς πατερίτσες Πατριάρχου, (μῖαν ἀργυρά, δύο ἀπὸ φυλιτσιὶ μὲ λαβὴν χρυσοῦν καὶ ἡ τρίτη μὲ λαβὴν κοκαλίνην), ἐν εὐαγγέλιον χρυσοῦν Ρωσικόν καὶ δύο ἕτερα Ἑλληνικά (ἐν ἀργυροῦν καὶ ἐν χρυσοῦν), τρία δισκάρια ἀργυρά, τρεῖς λαβίδας ἀργυρᾶς, μῖαν λόγχην, δέκα τέσσαρα καλύμματα ἁγίων ποτηρίων, ἕναν ἀστερίσκον ἀργυροῦν, ἐν δοχείον ζέου ἀργυροῦν, ἕναν μικρὸν σταυρὸν ἀργυροῦν, ἐν ἀρτοφόριον ἀργυροῦν, ἐν πλαίσιον ἀργυροῦν φέρον σχῆμα ἀναστάσεως, ὀκτὼ γυρλάντας εἰκόνων ἀργυρᾶς, ὀκτὼ ἀστέρας μικροὺς, δύο καλύμματα ἁγίων ποτηρίων χανδροκέντητα, Στολὴ Πατριάρχου Ἀναστασίου (ἔχουσα δύο φελώνια, δύο πετραχήλια, δύο ζώνας χρυσοκέντητους, δύο σιχάρια, ἐν ζευγὸς ἐπιμάνικα, στολὴ Ἀρχιερατικὴ (ἔχουσα μῖαν ζώνην χρυσοκέντητον μὲ δύο πόρπας ὑάλινας,

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῆ 28ῆ Ὀκτωβρίου 1922

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον κ. Ὑπουργὸν
τῶν Ναυτικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους
Εἰς Ἀθήνας

Ἐξοχώτατε,

Μετὰ τὴν γενομένην κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1922 κατάληψιν τῆς Νικομηδείας, Ἐδρας τῆς ἐμῆς Ἐπαρχίας, ὑπὸ τοῦ Κεμαλικοῦ στρατοῦ, τὰ περισωθέντα ἐκ τῶν πραγμάτων τῆς Μητροπόλεως μου καὶ τῆς παρακειμένης Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐν συνόλῳ Κιβώτια (15) δέκα πέντε, δέματα (2) δύο καὶ κάσσα (2) δύο ὑπὸ τοῦ ἐκείθεν μετενεγκόντος αὐτὰ ἀτμοπλοίου παρεδόθησαν τῆ 26ῆ Ἰουνίου 1921 εἰς τὸ ἐν Πριγκήπῳ ναυλοχοῦν πολεμικὸν «Κιλκίς» ὡς τοῦτο βεβαιοῦται δι' ἐγγράφου κατ' εὐθείαν πρὸς ἐμὲ τοῦ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνοσ Ἀρμοστοῦ κ. Βότση ὑπ' ἀριθ. 5934 καὶ ἡμερομηνίαν 12 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1921) περιέχοντος καὶ ἀντίγραφον ἀπογραφῆς τῶν ἀνωτέρω πραγμάτων.

Μὴ δυνηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ ν' ἀναλάβω ταῦτα ἐκ τοῦ «Κιλκίς» ἀναμένων κατάλληλον πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν, ἤδη, ὅτε ἐπὶ τῆ ἀφορμῆ τῆς Ἐπαναστάσεως πρὸ μηνὸς κατέπλευσεν ἐνταῦθα τὸ «Κιλκίς» ἔσπευσα νὰ ζητήσω καὶ παραλάβω ταῦτα, ἀλλ' εἰς ἀπάντησιν ὁ Κυβερνήτης αὐτοῦ διεμήνυσέ μοι, ὅτι ὅλα ταῦτα ἔχουν παραδοθῆ διὰ Πρωτοκόλλου εἰς τὸν «Ἀβέρωφ». Λαμβάνω ὅθεν τὴν τιμὴν, Κύριε Ὑπουργέ, νὰ παρακαλέσω Ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ διατάξητε τὴν ἐξακρίβωσιν περὶ τὴν ὑπαρξὴν τῶν ἀνω πραγμάτων καὶ μοι δηλωθῆ τίνι τρόπῳ δύναμαι νὰ φροντίσω καὶ παραλάβω τέλος τὰ ἐν τῇ ἐγκλείστῳ ἀπογραφῇ ἀναφερόμενα ἀτομικά μου πράγματα, ὧν ὡς πρόσφυξ ἀπόλυτον ἔχω ἀνάγκην, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ μόνα ἀπομείναντα ἐκ τῆς ὄλης περιουσίας ἐμοῦ καὶ τῶν τριῶν χηρῶν ἀδελφῶν μου, τῆς λοιπῆς διαρπαγείσης ἢ ἐξαφανισθείσης.

Παρακαλῶ ὅθεν ἐν ὀνόματι τῆς φιλανθρωπίας νὰ γίνῃ πᾶσα δυνατὴ ἐνέργεια πρὸς ταχύτεραν παραλαβὴν τῶν ἀναφερομένων πραγμάτων μου. Ἡ παρούσα μου θὰ ἐπιδοθῆ διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις εὐρισκομένου

ἀντιπροσώπου μου κ. Κ. Καλλακτοῦ ἐμπόρου, δι' οὗ καὶ τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν ἀναμένω.

Τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος
διάπτωρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης καὶ ὀλοπρόθυμος
Ὁ Νικομηδείας Ἀλέξανδρος⁹.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν Κ. Βούλγαρης κάνει τίς σχετικὰς ἐνέργειες¹⁰ καὶ πληροφορεῖται ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸ τοῦ Στόλου, ὅτι τὰ παραληφθέντα ἀπὸ τὸ θωρηκτὸ «Ἀβέρωφ» πράγματα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας παρεδόθησαν στίς 14 Ὀκτωβρίου 1922 στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου¹¹, στὸν Γραμματέα Ἀρχιμανδρίτη Γερμανὸ Ρουμπάνη, καὶ «ἐτοποθετήθησαν ἐν τῷ παρὰ τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, πλην τοῦ ἁγίου Μύρου τεθέντος ἐν τῷ ἐρμαρίῳ, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἅγιον Μύρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τῶν ἁγίων Λειψάνων φυλαχθέντων ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Α' Γραμματέως»¹². Κατόπιν τούτου ὁ Ὑπουργὸς διαβιβάζει στὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὴν ἀναφορὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Στόλου καὶ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας γιὰ τὴν τακτοποίηση τοῦ θέματος¹³.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Ρουμπάνης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 834/17.10.1922 ἀναφορᾶς, ἐνημερώνει τὴν Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὴν παραλαβὴ τῶν ἱερῶν πραγμάτων:

Ἄναφορὰ

Ἀρχιμανδρίτου Γερμανοῦ Ἀρ. Ρουμπάνη
Α' Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου .

Ἀριθ. 160

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Ὀκτωβρίου 1922

Πρὸς

τὴν Ἱερὰν Σύνοδο

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀπέστειλε πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδο τὰ ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγ. Παντελεήμονος Νικομηδείας προερχόμενα ἱερὰ σκευὴ καὶ ἄμφια, ἅτινα παρελάβομεν διὰ πρωτοκόλλου παραδόσεως καὶ παραλαβῆς οὗ ἀντίγραφον συνυποβάλλομεν τῇ παρουσίᾳ, ὅτι δὲν ἠδυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν τὴν παραλαβὴν καὶ φύλαξιν τῶν ἱερῶν τούτων ἀντικειμένων, ἀφ' οὗ ἡ εὐσέβεια τοῦ Ἑλλ. Στρατοῦ καὶ Στόλου εἶχε τὴν προθυμίαν νὰ περισυλλέξῃ καὶ περισώσῃ.

Πάντα τὰ παραληφθέντα ἐτοποθετήσαμεν προχειρῶς ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, τῷ ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς Ἱ. Συνόδου πλην τοῦ ἁγίου Μύρου, ὅπερ ἐφυλάξαμεν ἐν τῷ ἐρμαρίῳ ἐν ᾧ καὶ τὸ ἅγιον Μύρον τῆς Ἱ. Συνόδου, τὰ δὲ κντία τῶν Ἁγίων Λειψάνων ἐν τῷ ἐρμαρίῳ τοῦ Α' Γραμματέως.

Ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Ἱ. Σύνοδος θὰ διατάξῃ τακτικὴν παραλαβὴν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν ἱερῶν τούτων ἀντικειμένων, παρακαλῶ εὐσεβάστως, ὅπως ὀρισθῇ ἐπιτροπὴ, εἰ δυνατὸν, πρὸς παραλαβὴν καὶ τακτοποίησιν καὶ ἐξασφάλισιν αὐτῶν.

Εὐπειθέστατος

Ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Ρουμπάνης¹⁴

Ἡ Σύνοδος ἀποφασίζει «ν' ἀνακοινωθῇ τοῦτο τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἵνα μετὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα πρὸς φύλαξιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν ἱερῶν τούτων ἀντικειμένων»¹⁵, καὶ διατάσσει τὴν λεπτομερῆ καταγραφή τῶν ἱερῶν σκευῶν καὶ τῶν ἀμφίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονος. Ἡ ἐπιτροπὴ καταγραφῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς Συνοδικοὺς Συνέδρους Μητροπολίτες Ἄρτης Σπυριδῶνα καὶ Παροναξίας Ἱερόθεο καὶ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου¹⁶. Κατόπιν τούτου ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποστέλλει, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, τὸ ὑπ' ἀριθ. 120/1375/26.11.1922 ἔγγραφο:

«Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδο ἱερὰ σκευὴ καὶ ἄμφια τῆς ἐν Νικομηδείᾳ τῆς Μ. Ἀσίας Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἀποτελούμενα κατὰ τὸν ἀποσταλέντα πίνακα ἀπὸ τῆς ἐξῆς: 1) ἑνδεκα μπαούλα, 2) τέσσαρα δέματα, 3) ἕξ κιβώτια, 4) τέσσαρα εἰκόνας, 5) ἓνα Σταυρὸν ἐντὸς κιβωτίου, 6) ἓν δοχεῖον Ἁγ. Μύρου, 7) δύο κιβώτια ἀργυρᾶ περιέχοντα τὸ μὲν ἐν τῷ Ἁγ. λείψανῳ τῶν διωρυγίων Μαρτύρων, τὸ δὲ δεύτερον τὴν χεῖρα τοῦ Ἁγ. Βασιλείου.

Ταῦτα πάντα ἐτοποθετήθησαν ἐντὸς τοῦ μικροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου παρὰ τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ. Ἦδη ὁμως ἐγγιζούσης τῆς ἑορτῆς τοῦ Ναοῦ οὐδαμοῦ ἀλλαγῆς ὑπάρχει χώρος νὰ τοποθετηθῶσιν.

Ἐπειδὴ δὲ πλείστα τούτων ἔχουσι πιθανότατα καὶ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν παρακαλοῦμεν, ὅπως παραλάβητε ταῦτα πλην τῶν ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 7 ἅτινα θὰ φυλαχθῶσιν ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ ἐξασφαλίσῃτε αὐτὰ, ὡς γνωρίζετε μέχρις ὅτου ληφθῇ ἡ δέουσα ὀριστικὴ περὶ τῆς τύχης αὐτῶν ἀπόφασιν τῶν ἀρμοδίων.

† ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος,
Προεδρεύων

† ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος

† ὁ Ἄρτης Σπυριδῶν

† ὁ Παροναξίας Ἱερόθεος».

Τὰ ἱερὰ πράγματα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Ἅγιο Μύρο καὶ τὰ ἱερὰ λείψανα, τὰ ὅποια ἐφυλάχθησαν, γιὰ τὴν ἱερότητα αὐτῶν, στὴν Ἱερὰ Σύνοδο, παρεδόθησαν, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν¹⁷, ἀπὸ τὸν Ἀρχιμανδρίτη Γερμανὸ Ρουμπάνη στὸν Θεμ. Βολίδη, Διευθυντὴ τοῦ Τμήματος τῶν Χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, καὶ μετεφέρθησαν σὲ χώρο τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου¹⁸.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. «Προσθετόν, ἐν τέλει, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος κέκτηται Ἱερὰ μαρτυρικὰ λείψανα, ... μεταξύ δὲ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων ὑπάρχει καὶ μέρος χειρὸς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου», Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Θέμελη, Ἀρχιγραμματέως (νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας), Συνοπτικὴ ἱστορία τῆς Διαρκούς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνάπτυξιν ἐκ

της «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ», τόμ. ΛΑ', ἐν Ἀθήναις 1954, σελ. 69. Τὸ ἱερὸ λείψανο φυλάσσεται σὲ ἀσημένια λειψανοθήκη, στὴν ὁποία εἶναι χαραγμένη ἡ ἡμερομηνία 10 Φεβρουαρίου 1849.

2. «Σχεδὸν καθ' ἐκάστην καταφθάνουσι εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐκθέσεις, ὅσαι εἶναι δυνατὸν νὰ διαφυγῶσιν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων, περιγράφουσαι διὰ μελανῶν χρωμάτων τὴν κατάστασιν τῶν χριστιανῶν ἐν Ἀνατολῇ. Τοιαῦται ἐκθέσεις προερχόμεναι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν Χαλδίας, Ἀμασειας καὶ Νικομηδείας, παρεπέμφθησαν εἰς τὰ δύο Σώματα διὰ τὴν ἀνάλογον σκέψιν καὶ ἐνέργειαν» (Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια Κωνσταντινουπόλεως, τόμος 44, ἔτος Μ, 1920, σελ. 403α). «Ἡ Ἐκκλησία ὡς ἄλλη Ραχὴλ θρηνεῖ καὶ κλαίει καὶ ὀδύρεται διὰ τὰ μὴ ὑπάρχοντα πλέον τέκνα αὐτῆς τὰ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ὡσεὶ μὴ ἦρκει ἡ καταστροφὴ μυριάδων ὑπάρξεων τῶν Μητροπόλεων Καισαρείας, Νικομηδείας, Ἀμασειας, Νεοκαισαρείας, Ἰκονίου, Πισιδίας, Τραπεζοῦντος, Ἀγκύρας, Χαλδίας, Κολωνίας καὶ Ροδοπόλεως, καλούμεθα ἤδη νὰ θρηνησώμεν καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῶν περιοχῶν Βιθυνίας καὶ Ἰωνίας...» (Ἐπιστολὴ, 30ης Αὐγούστου 1922, Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου πρὸς τὴν Ἱεραρχία τοῦ Θρόνου, Ε.Α., τόμος 46, ἔτος ΜΒ, 1922, σελ. 349). «...Διότι ποῦ νῦν αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Γαλατίας, τῆς Βιθυνίας, τοῦ Πόντου, τῆς Φρυγίας;...» (Ε.Α., τόμος 46, ἔτος ΜΒ, 1922, σελ. 365).

3. Ἦδη ἀπὸ τὸν Α' αἰ. ἦταν ἐπισκοπικὴ ἔδρα. Ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ ΣΤ' αἰ. ἀναγράφεται ὡς 7η Μητρόπολις, ὑπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως, στὴν ἐπαρχία Βιθυνίας, μὲ 8 Ἐπισκοπές. Περὶ τὰ μέσα τοῦ Η' αἰ. κατέχει τὴν 8η θέση μὲ 11 ὑποκείμενες Ἐπισκοπές. Στὴν 7η θέση ἐπανέρχεται ἀπὸ τὸν Θ' αἰ. μὲ 10 Ἐπισκοπές, καὶ τὴν θέση αὐτὴ διατηρεῖ μέχρι τὸν ΙΕ' αἰ. Μετὰ ἀνεβιβάσθη στὴν 6η θέση καὶ συνέχεια στὴν 3η. Στὸ Συναγμάτιο τοῦ Χρυσάνθου (1715) ὁ Νικομηδείας ἀναγράφεται 5ος στὴν τάξη, «Υπερτίμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Βιθυνίας», χωρὶς ὅμως ὑποκείμενες Ἐπισκοπές. Βλ. G. Parthey, Hieroclis Synecdemus..., Berolini 1866. H. Gelzer, Georgii Cyprii Descriptio orbis Romani, Lipsiae, 1890. Τοῦ ἰδίου, Ungedruckte..., Texte der Notitiae episcopatum, München 1910. Βασιλεῖου Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐκδ. 2α, Ἀθήναι 1959. Ἐρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία.

4. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922). Ἐπιστολὴ 28ης Ὀκτωβρίου 1922, Μητροπολίτου Νικομηδείας Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν Ὑπουργὸ τῶν Ναυτικῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Στὴν ἐπιστολὴ τοῦ Μητροπολίτου ἀναφέρεται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 5934/12.8.1921 ἔγγραφο τοῦ Ἑλληνοσπουδιστοῦ, στὴν Κωνσταντινούπολη, περιέχοντος ἀντίγραφο ἀπογραφῆς τῶν περιουσιῶν πρᾶγματων, πρὸς τὸν Μητροπολίτη Νικομηδείας.

5. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922).

6. Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων.

7. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922). Τὰ ὑπόλοιπα πράγματα, ποῦ ἀναφέρονται σὸ ἀντίγραφο τοῦ Πρακτικοῦ καταγραφῆς ἦσαν:

«Αὐν. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 1, περιέχον τὰ ἐξῆς:

1ον. Δέμα (δύο Εὐαγγέλια, 1 ποτήριον, 1 δισκάριον, 1 ἀστερίσκον, 1 λαβὴν, 1 ἄγ. Λόγην, καὶ ἓναν σταυρὸν ἁγιασμοῦ ἕξιλον περιβεβλημένον διὰ μετάλλου μετὰ θήκης.

2ον. Δέμα περιέχον διάφορα ἀφιερῶματα ἀργυρᾶ, κεφαλὰς Ἀγίων, καὶ ἀργυροῦς σταυροῦς 2, χεῖρας 2 καὶ ἐν δεξιῶν περιέχον μικρὰ ἀφιερῶματα ἀργυρᾶ, 1 ἁγίαν ζώνην μὲ πόρπας ἀργυρᾶς, 1 κινδύλλον ἀργυροῦν, 1 κάλυμμα ἁγίου ποτηρίου καὶ 4 τεμάχια ἐπιμάνικα.

3ον. Δέμα περιέχον, 1 ἀστερίσκον, 4 ἐπιτραχεῖλια (τὰ 2 ἐφθαρμένα), 10 ἱερὰ καλύμματα ἁγίου ποτηρίου, 4 καλύμματα ἄερος καὶ 1 φελόνιον ἐφθαρμένον.

4ον. Δέμα περιέχον δύο ἅγια ποτήρια, μίαν λαβὴν, μίαν ἱερατικὴν ζώνην, δύο καλύμματα ἁγίου ποτηρίου καὶ ἐν φελόνιον.

5ον. Δέμα περιέχον 3 λευκὰ καλύμματα ἁγίας Τραπεζῆς καὶ 3 μαῦρα.

6ον. Δέμα περιέχον 4 ἐπιτραχεῖλια, 2 πλεκτὰ καλύμματα ἁγ. Τραπεζῆς, 2 φελόνια χρυσοκέντητα, 1 στιχάριον, 2 ζώνας χρυσοκέντητους, (μία ἐξ αὐτῶν φέρει δύο πόρπας ἀργυρᾶς), 4 ἐπιμάνικα χρυσοκέντητα, 1 στιχάριον μεταξωτόν, 1 στιχάριον λινομέταξον, 1 φελόνιον λινομέταξον, 1 στιχάριον κοινόν, 2 σταυροῦς ἐπαργυρωμένους, 2 δοχεῖα κενὰ ἁγ. Μύρου ἐκ λευκοσιδέρου.

7ον. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 2, περιέχον τὰ ἐξῆς:

2 σταυροῦς ἐξαπτερυγῶν, 4 ἐξαπτερυγα ἐξ ἄρξαντοῦ ἀργυρᾶ, φέροντα πλαίσιον ἀργυροῦν τὰ δύο, 1 τραπεζομάνδουλον πλεκτόν καὶ 1 δέμα περιέχον ἐν ἅγιον ποτήριον ἀργυροῦν, ἐν δισκάριον, μίαν λόγην, μίαν λαβὴν, ἓναν ἀστερίσκον (ἀργυρᾶ), πέντε ἱερὰ καλύμματα ἄερος, δύο στιχάρια λινα, ἐν φελόνιον, ἐν ἐπιτραχήλιον καὶ ἐπιμάνικα χρυσοκέντητα, μίαν ἁγίαν ζώνην χρυσοκέντητην, καὶ ἕτερον ἱερὸν ἄμφιον ἀγνώστου ὀνομασίας, δύο ράσα μικρὰ παιδικὰ, δύο κώδικας καὶ ἐν ἀρχεῖον Ἁγ. Παντελεήμονος.

8ον. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 3, περιέχον:

Ἱερά ἄμφια Ἀρχιερέως, ἐν στιχάριον, λευκὸν καὶ ἕτερον λινομέταξον, τέσσαρα φελόνια χρυσοκέντητα, δύο ἐπιτραχήλια, τρεῖς ζώνας χρυσοκέντητους (μία ἐξ αὐτῶν φέρει πόρπας ἀργυρᾶς), τρία καλύμματα ἄερος, μικρὸν κάλυμμα προσκομιδῆς καὶ προσόβιον, ἐξ καλύμματα ἁγίου ποτηρίου καὶ μίαν λαβὴν ἀργυρᾶν.

9ον. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 4, περιέχον:

Δέκα ἐπιμάνικα ἀργυρᾶς εἰκόνων, τέσσαρα ἀφιερῶματα ἀργυρᾶ, ἐν θυμιατήριον ἀργυροῦν, δύο δοχεῖα ἀνθόνερον ἀργυρᾶ, τρεῖς δίσκοι ἀργυροῦ, εἷς σταυρὸς ἀργυροῦς, ἐν στιχάριον λινομέταξον, ἐν φελόνιον χρυσοκέντητον, ἐν κάλυμμα ἄερος χρυσοκέντητον, ἐν καλύμματα ἁγίου ποτηρίου, μία ζώνη χρυσοκέντητος καὶ ἐν κάλυμμα ἁγίας Τραπεζῆς.

10ον. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 5, περιέχον τὰ ἐξῆς:

Τέσσαρα ἐπιτραχήλια ἐφθαρμένα, ἐν ἀροφόριον ἀργυροῦν, ἕτερον τοιοῦτον μέγα ἀργυροῦν, ἐν δισκάριον, μίαν λαβὴν ἀργυρᾶν, μίαν λόγην, ἐξ ἐφθαρμένα ἐπιμάνικα, δύο εἰκόνας ἀργυρᾶς Ἁγίου Παντελεήμονος (ἡ μία ἐξ αὐτῶν περιέχουσα διάφορα ἀφιερῶματα σφραγισμένη διὰ κλειθροῦ), μία φιάλη μεγάλη ἁγιασμοῦ, δύο ζώνας ἐφθαρμένες (ἡ μία ἐξ αὐτῶν φέρει πόρπας ἀργυρᾶς), δέκα καλύμματα ἁγίου ποτηρίου (τρία ἐφθαρμένα ἐκ λινοῦ ὑφάσματος), τρία καλύμματα ἄερος χρυσοκέντητα, 2 Εὐαγγέλια χρυσοδέτα, δύο ἅγια ποτήρια ἀργυρᾶ, ἐν τραπεζομάνδουλον ἐκ βελούδου, φέρον τὸ ὄνομα Δημήτριος Σοφιανός, ἕτερον τραπεζομάνδουλον ἁγίας Τραπεζῆς φέρον γύρον ἐκ βελούδου, ἐν κάλυμμα προσκνηταρίου ἐκ μετάξης, πέντε φελόνια (τὰ δύο ἐξ αὐτῶν χρυσοκέντητα), τρία στιχάρια ἐκ λινοῦ ὑφάσματος, ἐν ἐπιγονάτιον, μίαν ζώνην, ἐν φελόνιον λευκόν, ἐν ἐπιτραχήλιον λευκόν, τρία τραπεζομάνδουλα Ἁγίας Τραπεζῆς λευκά, ἐν τραπεζομάνδουλον μικρὸν ἐξ ὑφάσματος, τρία καλύμματα λευκὰ δικτυωτά, ἐν κεντητὸν δι' εἰκόνας, πέντε τραπεζομάνδουλα λευκὰ (τὸ ἐν ἐξ ὑφάσματος σατέν), δύο καλύμματα μικρὰ προσκνηταρίου λευκὰ (μεταξωτά), δύο παρατετάσματα θύρας πένθιμα, ἐν κάλυμμα πένθιμον Ἁγίας Τραπεζῆς, ἐν ἐπιτραχήλιον, ἐν κάλυμμα ἄερος πένθιμον, ἐν παλαιὸν μεταξωτὸν μανδύλιον καὶ μίαν λευκὴν μαξιλαροθήκην.

11ον. Κιβώτιον ὑπ' ἀριθ. 6, περιέχον τὰ ἐξῆς:

Δέκα μηνιαῖα βιβλία ἐκκλησιαστικὰ καινουργῆ, δύο

Εὐαγγέλια παλαιὰ καὶ ἕτερον, ἄνευ ἀργυροῦ δεσίματος, δύο βιβλία παρακλητικῆς, δύο κώδικας, δέκα ἐπτὰ μηνιαία βιβλία, ἐν πεντηκοστίαιον, ἐν τυπικόν, ἐν τυπικόν, ἐν ἱερατικόν, ἐν προσκομιδῆς, ἐν λειτουργίας, ἐν ψαλτήριον, ἐν ψαλτήριον, ἐν ὠρολόγιον, δύο σταυροὺς ἀργυροδέτους καὶ ἕτερον φυλισσόμενον, πέντε μικρὰ ἀργυρὰ ἀφιερῶματα, τρία ζεύγη ἐπιμάνικα, πέντε ταινίας ἐξ ὑφάσματος, ἐν δοχεῖον ἐκ μολύβδου φέρον ἐντὸς ἅγιον μύρον καὶ ἐν μικρὸν ψαλιδάκι, ἐπτὰ καλύμματα (τὰ πέντε χρυσοκέντητα μεταξωτὰ καὶ δύο ἐξ ὑφάσματος), ἐν κάλυμμα ἀέρος, τέσσαρα παιδικὰ σιχάρια ἐξ ὑφάσματος κλάρας καὶ τέσσαρας ζώνας αὐτῶν ἐξ ἰδίου ὑφάσματος, ἐξ ἐπιτραχήλια (τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν μεταξωτὸν χρυσοκέντητον καὶ τὰ ἕτερα μεταξωτὰ), ἐν σιχάριον λινὸν καὶ ἐν τοιοῦτον μεταξωτὸν, τέσσαρα φελώνια (ἐν μεταξωκέντητον, ἐν ἐκ βελούδου, ἐν ἐκ Περσικοῦ ὑφάσματος καὶ ἐν μεταξωτὸν παλαιόν), μίαν ζώνην ἐκ βελούδου φέρουσαν δύο πόρπας ἀργυρᾶς, ἐν ἀντιμήσιον, ἐν κάλυμμα μεταξωτὸν εἰκόνας, ἐν κάλυμμα λινὸν εἰκόνας, εἰς δίσκος ἐκ λευκοσιδήρου, ἐν δισκίον ὄρειχάλκινον, ἐξ δίσκοι ἐκ χαλκοῦ, εἰς γυρὸς Ἁγίας Τραπεζῆς μαλλινοβάμβακος, δύο θύρας ἱερᾶς Πύλης ἐκ Περσικοῦ ὑφάσματος καὶ ἑτέρας ἐκ βελούδου καὶ ἐν προσόψιον καλύπτον τὰ περιεχόμενα.

Ἦον, Δύο κιβώτια κλειδωμένα (μὴ ἀνοιγέμενα παρ' ἡμῶν), φέροντα τὴν ἐπιγραφὴν Ἱερὰ Ἄμφια καὶ ἀνήκοντα πιθανῶς εἰς ΧΙ Μεραρχίαν.

Θον, Δύο μεγάλας εἰκόνας Ἁγίου Πεντελεήμονος περιτετυλιγμένας διὰ μεταξωτοῦ ἢ μίᾳ καὶ ἢ ἑτέρα διὰ λινοῦ ὑφάσματος, ἢ μὲν ἀργυρᾶ, ἢ δὲ ἐπίχρυσος, 2 πλαίσια εἰκόνων φερουσῶν προσόψεις Παναγίας μετὰ καλυμμάτων, μία θήκη περιέχουσα δύο ἀστέρας καὶ ἓνα σταυρὸν ἑξαπτερῶγων ἐξ ἀργύρου καὶ μετάλλου λευκοῦ, ἐν ἁγιασματάριον, μίαν εἰκόνα φέρουσα τὸν Ἅγιον Γρηγόριον κεκαλυμμένη διὰ λινοῦ ὑφάσματος καὶ ἐν δοχεῖον περιέχον ἅγιον μύρον ἐκ λευκοῦ σιδήρου.

Ἐν Πριγκίπων τῆ 26 Ἰουνίου 1921
Ὁ παραλαβὸν καὶ καταγράψας
(ὑπογρ.) Ν. Νιχᾶς».

Ἄποσκευαὶ Μητροπολίτου Νικομηδείας

Δύο δέματα (μπόγοι) μὲ εἶδη ὕπνου καὶ τάπητας.

Δύο κάσας παραδοθεῖσαι ἡμῖν καρφωμένα καὶ μὴ ἀνοιγεῖσαι μὲ σκευὴ τραπέζης.

Ἐξ κιβώτια κλειδωμένα.

Ἐν Πριγκίπων τῆ 26ῃ Ἰουνίου 1921
Ὁ παραλαβὸν καὶ καταγράψας
(ὑπογρ.) Δυσανάγνωστος.

8. Ὁ Μητροπολίτης Νικομηδείας Ἀλέξανδρος Ρηγόπουλος γεννήθηκε στὴν Ἀδριανούπολη τὸ ἔτος 1851. Σπούδασε τὰ θεολογικὰ γράμματα στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης καὶ ὑπηρετήσε, ἐπὶ διατίτῃ, ὡς ἱεροκήρυξ στὴν περιοχὴ τῆς Μακεδονίας. Τὸ 1881 χειροτονήθηκε Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου Βοδενῶν. Τὸ 1891 ἐξελέγη Μητροπολίτης Βάρνης, ἀλλὰ δὲν ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Τὸ ἴδιο ἔτος μετετέθη στὴν Μητρόπολη Πελαγονίας καὶ τὸ 1895 ἐκλήθη νὰ ποιμάνῃ τὴν Μητρόπολη Νεοκαισαρείας. Τὸ 1903 ἐξελέγη Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Ἀπὸ τὴν θέση αὐτῆ, τὸ 1910, προήχθη στὴν Γεροντικὴ Μητρόπολη Νικομηδείας. «Χθὲς ἐγένοντο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ κανονικαὶ ψήφοι ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Νικομηδείας, χηρευοῦσα ἔνεκα τῆς παραιτήσεως τοῦ σεβ. μητροπολίτου κ. Φιλοθέου. Ἐκ τῶν τεθέντων συνυποψηφίων πανιερ. μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, Τραπεζοῦντος κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Εἰρηναίου, προεκρίθη, Μητροπολίτης Νι-

κομηδείας ἀναδειχθεὶς ὁ σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, ποιμαίνων τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἀπὸ ἐπτὰ ἐτῶν» (Ε.Α., τόμος 34, ἔτος Λ-ΛΑ, 1910, σελ. 357). Ἀπὸ τὴν ἔδρα του ἀνεχώρησε τὸ 1921, μετὰ τὴν ἐκκένωση τῆς πόλεως κατὰ τὸν ἑλληνοτουρκικὸ πόλεμο. Ὑπῆρξε ὁ τελευταῖος Μητροπολίτης Νικομηδείας. Ἐκοιμήθη στίς 27 Ἰουνίου 1928.

9. Βλ. ὑποσημ. 1.

10. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Διεύθυνσις Διοικ. Ὑπηρεσίας - Τμήμα Προσωπικοῦ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 18 Νοεμβρίου 1922

ἀριθ. πρωτ. 62535-11523

Διαβιβάζεται πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Στόλου, ὅπως ἐξετάση καὶ ἀναφέρῃ ἡμῖν σχετικῶς.

Ὁ Ὑπουργὸς
Κ. Βούλγαρης.

11. ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ - Ἀριθ. Πρωτ. 2533

Ἐπαναφέρεται πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν, Διεύθυνσιν Ὑπηρεσίας, Τμήμα Προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν ὅτι τὰ ἐκ τοῦ «Κιλίς» παραληφθέντα κιβώτια μὲ σκευὴ καὶ λοιπὰ τιμαλφῆ τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας παρεδόθησαν τὴν 14ην Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐν Ἀθήναις ἐπὶ ἀποδείξει, ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὁμητικῶ «ΑΒΕΡΩΦ».

Εὐπειθέστατος
ὁ Ἀρχηγὸς
(ὑπογρ. δυσανάγνωστος).

12. Τόμος Πρακτικῶν Δ.Ι.Σ., 1921-1927, Περίοδος Ο', Συνεδρία ΙΖ', Ἡμέρα Τετάρτη, 19 Ὀκτωβρίου 1922, σελ. 112. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν περίοδον αὐτῇ, πού ἡ Σύνοδος παρακαλεῖται νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν διάσωση καὶ τακτοποίηση ἱερῶν πραγμάτων καὶ ἐκκλησιαστικῶν εἰδῶν, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίαις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν ἄλλων περιοχῶν. Αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ διάφορα ἔγγραφα τοῦ Ἀρχιεῖου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

13. ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Διεύθυνσις Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας

Τμήμα Προσωπικοῦ - Γραφεῖον Διοικήσεως

Ἀριθ. πρωτ. 64000-11823

Ἐν Ἀθήναις τῆ 28 Νοεμβρίου 1922

Πρὸς

τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς διαβιβάσωμεν ἐγκλειστώσ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2535 ἐ.ἔ. ἀναφορὰν τοῦ Ἀρχιεῖου τοῦ Στόλου, μετὰ τῆς ὑποβαλλομένης διὰ ταύτης ἀναφορᾶς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας, ὅπως λάβητε γνώσιν καὶ εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐνεργήσῃτε ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ δέοντα συνεννοούμενοι μετὰ τῆς ἐν λόγῳ Μητροπόλεως.

Ὁ Ὑπουργὸς
Κ. Βούλγαρης.

14. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922).

15. Βλ. ὑποσημ. 13.

16. Τόμος πρακτικῶν Δ.Ι.Σ., (1921-1927), Περίοδος Ο', Συνεδρία ΙΗ', Ἡμέρα Παρασκευῆ, 21 Ὀκτωβρίου 1922, σελ. 114.

17. Ἐγγραφοὺν 47616-1922. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα (1922).

18. Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Συνόδου, Φάκελος Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Διάφορα 1922, Ἀναφορὰ, 1ης Δεκεμβρίου 1922, Ἀρχμ. Γερμανοῦ Ρουμπάνη πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδο, καὶ Πρωτόκολλο παραδόσεως καὶ παραλαβῆς. Τόμος Πρακτικῶν Δ.Ι.Σ., (1921-1927), Περίοδος Ο', Συνεδρία ΛΓ', ἡμέρα Παρασκευῆ, 2 Δεκεμβρίου 1922, σελ. 133.

Ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὸ παιδὶ καὶ στὸν ἔφηβο καὶ ἡ διδακτικὴ πράξις (Συμβολὴ στὴ διδακτικὴ τῶν Θρησκευτικῶν)*

Οἱ σχέσεις μητέρας-παιδιοῦ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παραπάνω γιὰ τὴ διαμόρφωση σωστῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ στὸ παιδὶ ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ ἄλλους παράγοντες, ὅπως τὸ χαρακτήρα της, τὴ μόρφωσή της, τὸ ἐπάγγελμά της, τὶς θρησκευτικὲς της συνήθειες, τὰ χρόνια παρακολούθησης θρησκευτικῶν μαθημάτων, ὅπως τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ πατέρα-συζύγου καὶ τῶν ἄλλων παιδιῶν, ἀπὸ τὴ συμπεριφορὰ καὶ τὴ στάση ἄλλων προσώπων (παπποῦ, γιαγιάς, θείου,

νοια αὐτὴ ἀνάλογα μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ δικοῦ του φυσικοῦ πατέρα ποὺ ζεῖ καθημερινὰ καὶ ἔρχεται σὲ σχέση καὶ ἐπικοινωνία μαζί του²⁹.

Σὲ κάθε στάδιο τῆς ψυχοσωματικῆς ἐξέλιξης τοῦ παιδιοῦ ὁ πατέρας εἶναι τὸ πρότυπο τοῦ Θεοῦ Πατέρα. Ὁ φυσικὸς πατέρας εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατέρα³⁰. Ἡ μορφή τοῦ πατέρα κυριαρχεῖ στὸ ἐνδοοικογενειακὸ περιβάλλον, ὅπως ὁ Θεὸς εἶναι κύριος τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἱστορίας καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν εὐαγγελικὴ παραβολὴ τοῦ «φιλεύσπλαχνου πατέρα», ὁ Πατὴρ - Θεὸς δέχεται τοὺς πάντες στὴν πατρικὴ ἀγκαλιά. Ἡ πατρικὴ «αὐθεντία» συναντᾷ τὴ «χειραφετημένη» ἐλευθερία τοῦ μετаноημένου παιδιοῦ καὶ δίνει νόημα στὴ ζωὴ του. Ἡ «ἐν Χριστῶ» ἐλευθερία ἀπορρίπτει κάθε καταπιεστικὴ, αὐταρχικὴ, δεσποτικὴ καὶ ἠθικοευσεβιστικὴ νοοτροπία στὸ πρόβλημα τῆς ἀντιμετώπισης τοῦ παιδιοῦ καὶ θέλει αὐτὸ ν' ἀναπτυχθεῖ σύμφωνα μὲ τὴ φύση του καὶ τὶς ψυχοσωματικὲς του ἀνάγκες. Σὲ καμιά περίπτωσι δὲν ταυτίζει τὸ παιδὶ μὲ τὴν οἰκογένεια — ὅσο κι ἂν ὑπογραμμίζει τὸ ρόλο καὶ τὸ προσωπικὸ παράδειγμα τῶν γονέων καὶ τὴν ὅλη ἀτμόσφαιρα στὸ σπίτι ὡς ἕναν ἀπὸ τοὺς κυρίους παράγοντες καὶ φορεῖς τοῦ ἔργου τῆς «λατρευτικῆς ἀγωγῆς» καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς³¹ — δὲν θεωρεῖ τὸ παιδὶ μικρογραφία τοῦ μεγάλου καὶ ἀναγκαῖο κακό, δὲν καθιστᾷ ἰδανικὸ τὴν παιδαγωγικὴ τῆς αὐταρχικότητος καὶ δὲν θέτει ὑπὸ κρίσι τὴ φυσικὴ ἀνισότητα τῶν δύο φύλων. Αὐτὲς οἱ ιδέες ἀπέχουν ἀπὸ τὶς ἀντιλήψεις καὶ τὴν προοπτικὴ τῆς χριστιανοπαιδαγωγικῆς προσπάθειας, ἀφοῦ γιὰ παράδειγμα ὁ Χριστὸς πρῶτος διακήρυξε τὴν ἰσοτιμία τῶν δύο φύλων. Ἡ προαγωγὴ καὶ διαμόρφωση τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ στὸ παι-

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΗ Β. ΤΣΑΓΚΑ**
Θεολόγου Καθηγητοῦ

θείας) ποὺ τυχὸν συνοικοῦν καὶ ἀπὸ τὸ γενικότερο κοινωνικοπολιτιστικὸ περιβάλλον καὶ κλίμα τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

β) Ὁ πατέρας

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου πρὸς τὸ τρίτο ἔτος τῆς ἡλικίας του τὸ παιδὶ ἀφήνει τὴ μητρικὴ ἀγκαλιά καὶ ἀρχίζει νὰ συμμετέχει ἐνεργὰ στὴ ζωὴ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς οἰκογένειας. Ὁ πατέρας γι' αὐτὸ εἶναι ὁ ἀρχηγός, ὁ στυλοβάτης, τὸ μοντέλο καὶ τὸ πρότυπο. Τὸ παιδὶ διαμορφώνει μίαν ἰδεατὴ εἰκόνα. Αὐτοῦ ποὺ θὰ ἤθελε νὰ εἶναι παρατηρεῖ, μιμεῖται καὶ ἠλεκτρίζεται ἀπὸ τὸν πατέρα του, ταυτίζεται πλήρως μὲ αὐτὸν καὶ συμπεριφέρεται ὅπως αὐτὸς καὶ φαντάζεται πὼς κάθε φορὰ βρίσκεται στὴ δική του θέση. Ἰδιαιτέρως τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἔφηβοι ἔχουν ἰσχυρὴ τάση γιὰ μίμηση καὶ ἐπιζητοῦν πρότυπα μὲ τὰ ὁποῖα ταυτίζονται. Στὸ σπίτι ὁ γιὸς μιμεῖται τὸν πατέρα καὶ ἡ κόρη τὴν μητέρα καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο κάνουν κτῆμα τοὺς πολλὰ χαρακτηριστικὰ τῶν γονιῶν τους²⁸. Οἱ γονεῖς εἶναι τὸ μοντέλο τους. Τὸ μικρὸ παιδὶ ὅταν π.χ. ἀκούει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Πατέρας μας ἀντιλαμβάνεται τὴν ἐν-

29. Χρ. Βασιλόπουλου, Ἡ ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς σκέψης καὶ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, Θεσ/νίκη 1983, σ. 6.

30. Βλ. Μ. Φαράντου, Δογματικὰ καὶ ἠθικά, Ἀθήνα 1983, σ. 323.

31. Ε. Θεοδώρου, ὁ.π., σ. 21, ὅπου γίνεται ἐκτενέστερος λόγος γιὰ τοὺς φορεῖς καὶ τὰ μέσα τῆς λειτουργικῆς μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 749 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 18 τεύχους.

28. Δ. Ν. Σακκά, Θεωρία καὶ πράξις τῆς μαθήσεως, Ἀθήνα 1973, σ. 177 καὶ Στ. Βοσνιάδου, Κοινωνικὴ ἀνάπτυξη. Κείμενα ἐξελικτικῆς ψυχολογίας τόμ. Γ', Ἀθήνα 1992, σ. 80.

δι' ύπαγορεύεται ἀπὸ τὴ βαθύτερη ὑπαρξιακὴ ἀνάγκη τοῦ παιδιοῦ καὶ ἀποτελεῖ χρέος κάθε φυσικοῦ πατέρα νὰ μορφώνει μὲ τὴ λειτουργία τῆς θρησκευτικῆς κοινωνικοποιήσεως τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατέρα σ' αὐτό.

Τί γίνεται ὁμως σὲ περιπτώσεις ἐκεῖνες ποὺ ἔχουμε ἀνατροφή παιδιῶν κοντὰ σὲ αὐταρχικό, σκληρὸ ἢ καὶ «ἀπόντα» πατέρα; Παιδιὰ ποὺ ἀνατράφηκαν κοντὰ σ' ἓνα δεσποτικό, αὐταρχικό, ἀπολυταρχικό, αὐστηρό, ἄκαμπτο πατέρα ζοῦν μὲ «διπολικές» διαταραχές. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ παρουσιάζουν μεγάλη συναισθηματικὴ διαταραχὴ κατὰ τὴν ὁποία ἐμφανίζονται, ὅπως ὀχιποτε, μανιακὰ καὶ καταθλιπτικὰ ἐπεισόδια. Παιδιὰ δὲ ποὺ συνέβη νὰ ζήσουν τὴν πατροστεῖραση (paternal deprivation) εἶναι δύσκολο νὰ δεχθοῦν τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατέρα, γιατί διατηροῦν στὴ μνήμη τους τὴν εἰκόνα ἑνὸς «ἄστοργου», «ἀπόντα», «κακοῦ» πατέρα. Παιδιὰ ποὺ ἔχουν αὐτὴ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὴ μνήμη τους εἶναι τὰ παιδιὰ τῶν διαλυμένων οἰκογενειῶν, τῶν ἀναμορφωτικῶν ἰδρυμάτων καὶ πολλῶν ἰδρυμάτων παιδικῆς προστασίας. Αὐτὰ τὰ παιδιὰ σὲ περιστάσεις περισυλλογῆς αἰσθάνονται ὅτι ὁ πατέρας τους ἔφυγε «μακρὰν» γιὰ νὰ τὰ ἐκδικηθεῖ ἢ δέχονται ὅτι τὰ ἴδια ἦταν αἰτία τῆς ἐγκατάλειψης³².

Ἡ εἰκόνα τοῦ φυσικοῦ πατέρα (γονέα) στὴ θεότητα εἶναι τὸ κύριο θρησκευτικὸ γνῶρισμα αὐτῆς τῆς περιόδου. Τὸ μικρὸ παιδί προσδίδει στὸν πατέρα του τὰ χαρακτηριστικὰ καὶ τὶς ιδιότητες τοῦ Θεοῦ, ὅπως πανταχοῦ παρουσία, παντοδυναμία, παγγνωσία, πανσοφία.

Ἀπὸ ὅλα τὰ παραπάνω ἀναφερθέντα προκύπτει ὅτι τόσο ὁ πατέρας ὅσο καὶ ἡ μητέρα στὰ πρῶτα στάδια τῆς ζωῆς τοῦ παιδιοῦ διαδραματίζουν τὸν πρῶτιστο ρόλο στὴ διαμόρφωση σωστῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ στὸ παιδί, γιατί αὐτὴ ἀναδύεται τόσο ἀπὸ τὶς πτυχές τῆς μικρῆς προσωπικότητάς του, ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς καὶ διαβίωσής του συνολικὰ καὶ κυρίως ἀπὸ τὶς σχέσεις του μὲ τοὺς γονεῖς. Τὸ χριστιανο-

παιδαγωγικὸ πνεῦμα τῆς οἰκογένειας εἶναι ἐκεῖνο ποὺ μὲ τὸ «χριστιανοπαιδαγωγικὸ τάκτ» καὶ τὴ μορφωτικὴ του ἐπίδραση ἀσκεῖ μιὰ δυναμογόνο ἐπιρροή στὴν ὅλη ψυχοσωματικὴ ἐξέλιξη τῶν παιδιῶν καὶ γίνεται ἔτσι ἓνα ἀπὸ τὰ ἐνεργητικότερα μέσα συνειδητῆς καὶ ἐπιμελημένης ἀγωγῆς καὶ ὁδηγεῖ στὴ μόρφωση τῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ σὲ τὶς ψυχές τῶν παιδιῶν.

γ) Σχολεῖο

1. Προσχολικὴ ἡλικία τοῦ παιδιοῦ καὶ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Τὴ φροντίδα τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας γιὰ τὸ παιδί ἀντικαθιστᾶ τώρα ἡ προσχολικὴ ἀγωγή μὲ τὴ νηπιαγωγὸ ἢ τὴ βρεφοκόμο. Τὸ περιβάλλον τοῦ σπιτιοῦ ἀντικαθίσταται ὀρισμένες ὥρες ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ παιδικοῦ σταθμοῦ ἢ τοῦ νηπιαγωγείου. Τὸ παιδί βγαίνει στὴν κοινωνία καὶ στὴ ζωὴ γιὰ νὰ διδαχθεῖ ὅσα ἡ οἰκογένεια δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ διδάξει³³.

Στὴν ἡλικία αὐτὴ ποὺ τὸ παιδί δέχεται ὅλες τὶς ἐπιδράσεις ἀπὸ τὴ γέννησή του μέχρι τὴν ἐναρξὴ τῆς φοίτησης στὸ σχολεῖο, σύμφωνα μὲ τὸν Piaget³⁴ καθοδηγεῖται ἀπὸ ἓνα εἶδος σκέψης ποὺ βασίζεται σὲ εἰκόνας, τὴν εἰκονικὴ σκέψη, καὶ παθαίνει βαθιὲς μεταμορφώσεις κατὰ τὸν Debesse³⁵.

Τὸ κύριο δεδομένο αὐτῆς τῆς ἡλικίας εἶναι ἡ ἀλματώδης ἀνάπτυξη τῶν ζωϊκῶν - βιολογικῶν ιδιοτήτων. Εἶναι μιὰ περίοδος αἰσθητῆς καὶ βίαιης ἀνάπτυξης, μιὰ περίοδος ἀστάθειας καὶ ἐγωκεντρισμοῦ. Συγχρόνως θέλει νὰ δείξει στὸν κόσμο ποὺ τὸν περιβάλλει ὅ,τι ξέρει, ὅ,τι μπορεῖ νὰ κάνει.

Ἡλεκτρίζεται νὰ γίνεῖ «μεγάλος» καὶ διακατέχεται ἀπὸ τὸ αἶσθημα τῆς δικῆς του δύναμης. Ἀγαπᾷ τὴ δράση, τὴν κίνηση καὶ ἔνεκα τῆς φυσικῆς του ζωηρότητας θαυμάζει ὅ,τι ζεῖ τὴν κάθε στιγμή. Θέλει νὰ κάνει τὰ πάντα μόνος του καὶ θαυμάζει τὸν κόσμο ποὺ τὸν περιβάλλει. Ὁ κόσμος εἶναι αὐτὸ ποὺ πέφτει στὴν ἀμεση ἀντίληψη.

(Συνεχίζεται)

32. Παρατηρήσεις μας ἀπὸ τὴν τετραετὴ θητεία μας σὲ παιδιὰ καὶ ἐφήβους γνωστοῦ Ἰδρυματος παιδικῆς προστασίας τῶν Ἀθηνῶν. Μόνον σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις ἢ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ πατέρα σὲ αὐτὰ τὰ παιδιὰ γίνεται ἀφορμὴ νὰ βροῦν, ἀνακαλύψουν τὴν εἰκόνα τοῦ Λυτρωτοῦ Χριστοῦ. Βλ. Ἄλ. Σταυροπούλου, ὅ.π. σ. 19.

33. Ἰω. Β. Κογκούλη, Εἰσαγωγή στὴν Παιδαγωγικὴ, Θεολογικὴ 1984, σ. 164. Τὸ σχολεῖο ὡς ὀργανωμένη κοινωνία.

34. S. White - N. N. White, Ἡ παιδικὴ ἡλικία (Μετ.). Ἀθήνα 1977, σ. 52.

35. M. Debesse, Ἡ ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ, (Μετ.), Ἀθήνα 1977, σ. 64.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

«Μὲ νοῦν μετάροιον»

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἐν τῇ Ποιμαντορικῇ Ἐγκυκλίῳ Αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις τοῦ ἔτους 1997 τονίζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς διὰ τὸ πῶς πρέπει νὰ ἐορτάζωμεν τὴν ἐορτὴν τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου:

«Προετοιμασμένοι, ἀκατακρίτως σχετικὰ, διὰ τὴν ὑποδοχὴν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν τοῦ Θεοῦ Βρέφους, ὥστε μὲ μέθεξιν πνευματικὴν εἰς τὰ θεῖα μυστήρια, μὲ καθαρὰν ψυχὴν ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὴν ἀμαρτίαν, μὲ βιώματα ἀγάπης, συγγνώμης, φιλανθρωπίας καὶ ἀνεξικακίας, μὲ νοῦν μετάροιον καὶ θεϊκόν, μὲ καρδίαν ζῶσαν καὶ ἀπὸ θεῖαν ἀγάπην φλεγομένην, ἃς βιώσωμεν αὐτὴν τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων, ἀλλὰ καὶ πάντοτε, ἐν-θέως τε καὶ ἱεροπρεπῶς, τὴν θεῖαν πρὸς ἡμᾶς συγκατάβασιν καὶ φιλανθρωπίαν καί, μὲ ἔντασιν ψυχικὴν, νὰ ἀτενίσωμεν τὴν θέαν τῶν ἀθεάτων τοῦ Θεοῦ Μυστηρίων, ἐξ ὧν ἡ Ἐνσαρκωσις τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ παραγίνεται καὶ φανεροῦται εἰς τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ πρὸς σωτηρίαν καὶ λύτρωσιν τοῦ κόσμου καὶ ἡμῶν τε τῶν ἀνθρώπων.

“Δεῦτε ἴδωμεν πιστοί, πὺ ἐγεννήθη ὁ Χριστός”. Καὶ μὲ εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν ψυχῆς ἃς ἀκολουθήσωμεν καὶ ἡμεῖς “ἐνθα ὁδεύει ὁ ἀστὴρ” τῶν Χριστουγέννων».

Ἀρρηκτοὶ δεσμοὶ μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας

Ἡ ὑπὸ ἐπιτυχίας στεφθεῖσα Πατριαρχικὴ Ἐπίσκεψις εἰς Η.Π.Α. τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, εἰς τὸν Ὀποῖον ἀπεδόθησαν τιμαὶ Ἀρχηγοῦ Κράτους καὶ ὁ Ὅποιος ἐγένετο ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ὁμογενείας καὶ ὑπ’ αὐτῶν τῶν ἄλλοεθνῶν, ἑτεροδόξων καὶ ἀλλοθρήσκων, ὑπέμνησεν ἄλλην μίαν φορὰν οὐ μόνον τὴν ζωτικότητα τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀρρηκτοὺς δεσμούς, οἵτινες συνδέουν αὐτόν, ὡς καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ἑλληνας, μετὰ τῆς Μητρὸς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς, ποδηγετούμενοι ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἀγίας καὶ πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀναπτυσσόμενοι ὑπὸ τὴν ἀγρυπνον ποιμαντικὴν φροντίδα τῶν ἐκπροσωποῦντων τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην διακεκομένων Ἱε-

ραρχῶν, — ἐν οἷς πανθομολογουμένως πρωταγωνιστικὸν ἐθναρχικὸν ρόλον εἶχε μέχρι πρό τιнос ὁ παραιτηθεὶς ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας χαρισματικὸς πνευματικὸς Ἡγέτης αὐτῶν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Γέρων πρ. Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος—, καταπλήσσουν διὰ τὴν ἀγάπην των πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ὡς κατ’ εὐγλωττίστατον τρόπον ἀπέδειξαν κατὰ τὴν ὑπ’ αὐτῶν ὑποδοχὴν τοῦ ἐπισκεψαμένου αὐτοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὅθεν οὐδόλως εἶναι ἀληθῆς ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς κ. Ἀλέκας Παπαρήγα, Γεν. Γραμματέως τοῦ ΚΚΕ, ἥτις, ἐπιστρέψασα προσφάτως ἐξ Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Καναδά, ἠθέλησεν, ὡς μὴ ὠφελε, νὰ ὑποτιμῆσῃ τὰς ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πατριάρχου ἐντυπώσεις, δηλώσασα τὰ ἐξῆς: «Διαπιστώσαμε ὅτι ὑπάρχει μιὰ ἀνοιχτὴ, ἕως θὰ λέγαμε βουβὴ καὶ ψιθυριστὴ διαμαρτυρία γιὰ τὴν ἀνάμειξη τῆς Ἐκκλησίας!» Ἐπιτρέπεται τοιαύτη καὶ τοσαύτη μυωπικὴ στάσις ἐνώπιον τῆς πραγματικότητος; Μήπως τὰ ἐν Η.Π.Α. προβληθέντα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν εἶναι διὰ τὸν ἀρτηριοσκληρωτικὸν ἰδεολογικὸν χώρον τῶν ἀρητῶν τῆς Ἐκκλησίας «ὄμφακες»;

Ἐπὶ τῇ 30ετηρίδι λαμπρᾶς Ποιμαντορίας

Κατὰ τὸν ἐν Ὑδρα ἐορτασμὸν τῆς 30ετηρίδος τῆς Ποιμαντορίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἱεροθέου (4 Ὀκτωβρίου 1997) ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, ὁμιλήσας εἰς τὴν ὥραν τοῦ Κοινωνικοῦ κατὰ τὸ Ἀρχιερατικὸν Συλλεῖτουργον καὶ ἀποτιμῆσας τὴν πολυπτυχον καὶ πολυδιάστατον διακονίαν καὶ προσφορὰν τοῦ τιμωμένου Ἱεράρχου, εἶπεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, δι’ αὐτὸν τὰ ἐξῆς: «Διαβάζοντας κανεὶς σήμερα τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του, βλέπει ὅτι ἦλθε ἐδῶ μὲ χρηστὲς ἐλπίδες. Καὶ ἦλθε ἐδῶ γιὰ νὰ τηρήσῃ τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ θεϊκὴ μαρτυρία παρουσίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ζωὴν τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ βεβαίως σὲ ὅλα αὐτὰ ἐπιβεβαιώθηκε, ἀλλὰ καὶ διαψεύστηκε. Ἐπιβεβαιώθηκε γιὰτὶ σὸ ἀκέραιο ἐξεπλήρωσε τίς ὑποσχέσεις καὶ τίς ἐπαγγελίαις του, διαψεύστηκε γιὰτὶ τίς ὑπερέβαλε, γιὰτὶ προσέφερε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἐπηγγέθη. Γιὰτὶ κατέστη ὁ Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τὸν εὐλογημένον, τὸν ἱστορικὸν μὲ αὐτὸ τὸ βάρος τῆς

ιστορίας, ἡ ὁποία τὸν βαρύνει. Καὶ ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸ ἄροτρον. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ὑπῆρξε αὐστηρὸς εἰς τὸν ἑαυτόν του καὶ ἐπεικῆς εἰς τοὺς ἄλλους. Γνωρίζετε ὅλοι, καὶ ἐμεῖς τὸ γνωρίζομεν καλύτερα, πόσον ἀσκητικὸς εἶναι ὁ Ἐπίσκοπός σας, πόσον ἄνθρωπος τῆς προσευχῆς, πόσον ἄνθρωπος τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Πατερικῶν ὁραματισμῶν εἶναι ὁ σεπτὸς Ποιμενάρχης σας...».

Κατὰ τὸ σχετικὸν γεῦμα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Ἐχω τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία νὰ γνωρίζω τὸν ἅγιο Ὑδρας 48 χρόνια, 50 χρόνια, ἀπὸ τότε ποὺ ἤμασταν λαϊκοί. Διεκρίνετο πάντοτε γιὰ τὸν αὐστηρὸ τρόπο ζωῆς του. Τὸν ὑπερβολικά, δυστυχῶς, αὐστηρό. Μία ὑπερβολὴ ἔκανε πάντοτε: ἦταν, εἶναι ὑπερβολικά ἀσκητικὸς. Εἶναι ἀνεκτιμῆτου ἠθους, ἀκτινοβολίας πνευματικῆς καὶ δραστηριότητος, τὸν σέβονται οἱ πάντες. Ὅταν ἦταν Πρωτοσύγκελλος εἰς τὴν Πάτρα, εἶχε τὴν φήμη στὸ λαὸ ὡς ἅγιος, γι' αὐτὸ τὸν θεωρῶ σέμιναμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸν σέβομαι, τὸν ἀγαπῶ πάρα πολὺ, μιὰ ὀλόκληρη ζωὴ τὸν ξέρω. Εὐχόμαι νὰ τοῦ δίδει ὁ Θεὸς δύναμι καὶ υγεία, νὰ τοῦ προσθέτει χρόνια νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐπιτυχημένη καὶ καρποφόρο διακονία του καὶ τὴν πολὺτιμη προσφορὰ του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν...».

Παρόμοιαι ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἑορτασμοῦ διαπιστώσεις καὶ αἱ εὐχαὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπαιλαίας κ. Νεκταρίου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, τοῦ Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας Σεβ. Μητροπολίτου κ. Γελασίου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Τραπεζίας κ. Παύλου, τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Πέτρου, τοῦ κ. Εὐσταθίου Γεώργα, τοῦ Δημάρχου Ὑδραίων κ. Ἀναστοπούλου, τοῦ τ. Ὑπουργοῦ κ. Μπεντενιώτου, τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἐφραίμ Στενάκη, τῆς Ὁσιωτάτης Καθηγουμένης τῆς Ἱ. Μονῆς Ἁγίων Πάντων Σπετσῶν Μακρίνης καὶ ἄλλων.

Τιμητικὸν Ἀφιέρωμα ἐπὶ τῆ συμπληρώσει τριακονταετοῦς Ποιμαντορίας

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ τῆ 30ετηρίδι τῆς Ἀρχιερωσύνης τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἱεροθέου, κατόπιν τῆς ἀξιεπαίνου προτάσεως τοῦ κατ'

ἄριστον τρόπον συνεργαζομένου μετὰ τῆς Ἐκκλησίας διακεκριμένου Δημάρχου Ὑδραίων κ. Κωνσταντίνου Γ. Ἀναστοπούλου, τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Ὑδρας παμψηφεί καὶ ὁμοφώνως ἀπεφάσισε τὴν ἐκδοσὶν Χαριστηρίου τόμου πρὸς τιμὴν τοῦ Σεβασμιωτάτου. Πράγματι ὁ Τόμος οὗτος, περιλαμβάνων 700 σελίδας, τετυπωμένας καλλιτεχνικῶς ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Δῆμος Ὑδραίων-Τιμητικὸν Ἀφιέρωμα εἰς τὸν Σεβασμιωτάτον Μητροπολίτην Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἱεροθέον ἐπὶ τῆ συμπληρώσει τριακονταετοῦς Ποιμαντορίας (1967-1997)» (Ὑδρα 1997).

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀγκώδης Τόμος, ὁ ὁποῖος κατηρτίσθη ὑπὸ Ἐπιτροπῆς (ἐχούσης Πρόεδρον τὸν κ. Δήμαρχον, Ἐπόπτην τὸν Αἰδεσιμολογιώτατον Καθηγητὴν π. Θεοδώρον Ν. Ζήσην, Ἐπιμελητὴν τὸν Πανοσιολογιώτατον π. Σεραφεῖμ Κ. Στεργιούλην, καὶ Γραμματέα τὸν κ. Παναγιώτην Ε. Φραγκάκον), περικλείει, ὡς σημειοῖ ὁ κ. Δήμαρχος ἐν τοῖς Προλεγομένοις οὐ μόνον τὴν Βιογραφίαν τοῦ Ἁγίου Ὑδρας ἀλλὰ καὶ «πλούσια αἰσθήματα τιμῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν τιμώμενον Ποιμενάρχην, τόσον ἀπὸ τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐκκλησιαστικὴ Ἡγεσία (Πατριάρχαι, Ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὶ Κληρικοί), ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς Πολιτικοὺς Ἄρχοντες, τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καὶ τῆς διανοήσεως καὶ τὸν εὐσεβῆ λαόν» (σ. 12). Ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ Τόμῳ, τὸν ὁποῖον ἐξετύπωσεν ἡ «Δομῆ» Ο.Ε., Ν. Σαμπαζιώτου – Ἀ. Ἰορδάνου, περιέχονται συγχαρητήρια Μηνύματα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς, Πολιτειακῆς καὶ Πολιτικῆς Ἡγεσίας, ἐξήκοντα ἐνδιαφέρονσαι μελέται καὶ πολλοὶ ἐγχρωμοὶ φωτογραφίαι τοῦ κ. Γεωργίου Ἀνανιάδου. Πρόκειται τῷ ὄντι περὶ ἀξιεπαίνου λαμπροῦ συλλογικοῦ ἐκδοτικοῦ ἐπιτεύγματος.

Μηνύματα καὶ εὐχαὶ

Ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ Τιμητικοῦ Ἀφιερώματος εἰς τὸν Ἅγιον Ὑδρας, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται λόγος εἰς τὴν προηγουμένην Παρατήρησιν, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἐν τῷ δημοσιευομένῳ εἰς τὸν Τόμον συγχαρητηρίῳ Μηνύματι Αὐτοῦ ἀναφέρει «τὴν ἐκκλησιαστικὴν δραστηριότητα, τὴν μετὰ συνέσεως καὶ θυσιαστικῆς αὐταπαρνήσεως προσφορὰν τῆς αὐτοῦ Ἱερότητος πρὸς τὴν λαχοῦσαν αὐτῆ ἐπαρχίαν» καὶ δέεται «ὑπὲρ τῆς ἐν υγείᾳ σταθερᾷ μα-

κροημερεύσεως αὐτοῦ πρὸς συνέχισιν τῆς τιμίας, πολυχιδοῦς καὶ κατηξιωμένης διακονίας καὶ προσφορᾶς αὐτοῦ» (σσ. 25-26). Παρομοίου περιεχομένου εἶναι καὶ τὰ συγχαρητήρια Μυνήματα τῶν Μακαριωτάτων Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Διοδώρου, Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου καὶ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου.

Θαυμασίαν ἐπιγραμματικὴν σύνοψιν τῶν περιγραφῶν τῆς ἀκτινοβόλου δράσεως τοῦ Ἁγίου Ὑδρας καὶ τῶν πρὸς αὐτὸν διατυπωθεισῶν εὐχῶν ἀποτελεῖ ἡ ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σταλείσα πρὸς αὐτὸν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 2770 ἐπιστολή, ἣτις ἔχει ὡς ἐξῆς:

Ἀθήνησι, τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1997

Πρὸς

τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἱερόθεον

Εἰς Ὑδραν

Σεβασμιώτατε, ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητας ἐν εὐσυνειδησίᾳ καὶ ζήλῳ εὐαγγελικῷ ἐν τῷ θείῳ γεωργίῳ ἐργαζομένης καὶ χάριτι θεῆα συμπληρωσάσης τριακονταετίαν ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς κατὰ Ὑδραν, Σπέτσας, Αἶγιναν, Τροιζηνίαν καὶ Ἐρμιονίδα τοπικῆς Ἐκκλησίας, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σεμνύνεται διὰ τὴν πολυμερῆ, ἀγλαόκαρπον καὶ τετιμημένην Ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν τῆς ὑμετέρας πεπνυμένης Σεβασμιότητος καὶ αἶνον ἀναφέρει τῷ οὐρανίῳ τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορι, τῷ τοιαύτην Χάριν ἐπιδαμιλεύσαντι τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ ἀξιώσαντι αὐτὴν συγκαταριθμηθῆναι τῇ ἐκλεκτῇ χορείᾳ τῶν ἀγαθῶν καὶ πιστῶν Αὐτοῦ δούλων τῶν ἀναλισκόντων ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας, ἣν περιποιήσατο τῷ τιμίῳ Αὐτοῦ Αἵματι.

»Τὴν τοιαύτην τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἐνζήλον καὶ τιμίαν διακονίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιβραβεύουσα διὰ τοῦ μετὰ χείρας τιμίου Αὐτῆς γράμματος ἐκφράζει αὐτῇ τὴν ἄκραν τῆς Ἐκκλησίας εὐαρέσκειαν διὰ πανθ' ὅσα ἡ ὑμετέρα Σεβασμιότης ἐμόγησε κατὰ τὸν μακρὸν αὐτῆς ποιμαντορικὸν δόλιχον ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

»Ἐπὶ δὲ τούτοις ὀλοθύμως ἐπευχόμεθα, ἵνα ὁ Κύριος χαρίζηται μακρὸν τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς τῆς ὑμετέρας περιποθήτου Σεβασμιότητος, πρὸς καρποφόρον συνέχισιν τοῦ πολυμόχθου ποιμαντορικοῦ αὐτῆς ἔργου, καταξιωθῆ Ἀυτῇ παρὰ

τοῦ μισθαποδότου Θεοῦ καὶ τῶν ἀποκειμένων τοῖς πιστοῖς καὶ ἀγαθοῖς Αὐτοῦ δούλοις βραβείων τε καὶ στεφάνων.

† Ὁ Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Διαυλείας Δαμασκηνὸς

Κοινοποιήσις:

κ. Κωνσταντῖνον Ἀναστόπουλον

Δήμαρχον Ὑδραίων

Εἰς Ὑδραν

«Προσωπικὴ μυστικὴ ἐμπειρία»

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἰδρύματος Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου κ. Ἀντώνιος - Αἰμίλιος Ταχιάος, ὅστις εἶναι γνωστὸς διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς ὀλόκληρον – καὶ ἰδίως τὴν Νοτιοανατολικὴν – Εὐρώπην, ἐν ὁμίλιᾳ του γενομένη πρὸ τινων μηνῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ., ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἐξῆς: «Ἡ Δυτικὴ Θεολογία δὲν παραδέχεται τίς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτὸ οὔτε τίς καταλαβαίνει ὁ Δυτ. Χριστιανὸς. Ἀντίθετα γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία οἱ ἐνέργειες αὐτὲς εἶναι δόγμα καὶ γι' αὐτὸ ἡ νοερὰ προσευχὴ ὁδηγεῖ τοὺς Ὁρθοδόξους στὴ θέα τοῦ θεοῦ φωτός, τὸ ὁποῖο εἶναι ἀκριβῶς οἱ ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο φῶς ποὺ εἶδαν οἱ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ. Ἡ θέα αὐτῆ τοῦ θεοῦ φωτός εἶναι τὸ βραβεῖο ποὺ προσφέρει ἡ νοερὰ προσευχὴ. Αὐτοῦ τοῦ θεοῦ φωτός ἡ θέα δὲ λειτουργεῖ ὡς ἓνα γεγονός ποὺ συνέβη ἀπαξ στὸ παρελθόν, ἀλλὰ εἶναι μιὰ ἀποκάλυψη ποὺ ἐπαναλαμβάνεται σ' αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἄξιοι νὰ τὴ δεχτοῦν. Ἡ μυστικὴ ἐμπειρία, λοιπόν, ἀποτελεῖ τὴ θύρα διὰ τῆς ὁποίας εἰσέρχεται ὁ Ἀγιορείτης Μοναχὸς στὴν κατανόηση τῶν ὑπερβατικῶν καὶ θείων ἀληθειῶν.

»Ἐτοί ἐξηγεῖται πῶς ἀγράμματοι Ἀγιορεῖτες Μοναχοί, οἱ ὁποῖοι γιὰ πολλὰ χρόνια ἐζήσαν ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγησιν ἑνὸς ἡσυχαστῆ γέροντα, κατανοοῦν τὴ θεολογία πρὸ βαθιὰ ἀπὸ ὅ,τι αὐτοὶ ποὺ τὴ σπούδασαν ἐνδελεχῶς μέσα ἀπὸ τὰ βιβλία. Ὁλόκληρη ἡ θεολογία τῶν μυστικῶν πατέρων, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα τῶν πατέρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας βασιζέται στὴν προσωπικὴ μυστικὴ ἐμπειρία τῶν θείων ἀληθειῶν».

Ε. Δ. Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος Ζ' μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, εἰς ἀναμνηστικὴν φωτογραφίαν, μετὰ τὴν συνάντησιν καὶ συνεργασίαν αὐτῶν ἐν τῷ Συνοδικῷ Γραφεῖῳ, τὴν Τρίτην 2 Δεκεμβρίου 1997.

Ίερά Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Ίερατικὸν Συνέδριον ἐπραγματοποιήθη τὴν 27ην Νοεμβρίου εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ν. Ἰωνίας. Ἐν ἀρχῇ ἐτελέσθη Θ. Λειτουργία εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Μαρτίνου Ν. Φιλαδελφείας, τῇ συμμετοχῇ τοῦ Σεβ. κ. Κωνσταντίνου καὶ ἀπάντων τῶν Ἐφημερίων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Ἐν συνεχείᾳ αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου διεξήχθησαν εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Ἱ. Ναοῦ.

Ὁ Σεβ. μετὰ τὴν καθιερωμένην προσευχὴν ἐκήρυξε τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν.

Ἀκολουθῶς ἀνεπτύχθησαν τρία θέματα: α) «Τὸ αἰώνιον πρότυπον τοῦ Ἱερέως πρὸ τῆς Εὐχαριστιακῆς Τραπέζης», ὑπὸ τοῦ κ. Κοσμᾶ Γεωργίου, Δ/ντοῦ τῆς Ἀνωτέρας Ἐκκλησ. Σχολῆς Ἀθηνῶν. β) «Ὁ Ἱερεὺς εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν» ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. κ. Νεκταρίου Γούλα. Καὶ γ) «Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Ἱερέως» ὑπὸ τοῦ Πρωτοπ. κ. Ἰωάννου Περάκη.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σεβ. κ. Κωνσταντίνος ἠὲ χαρίστηκε καὶ συνεχάρη τοὺς Εἰσηγητὰς τῶν ἀνωτέρω θεμάτων

καὶ ἔκλεισε τὴν Σύναξιν διὰ καταλλήλου προσλαλιάς.

— **Ἐκκλησιαστικὸν Βιβλιοπωλεῖον** ἐτέθη εἰς λειτουργίαν ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν. Στεγάζεται εἰς τὸ ἰσόγειον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Κτιρίου Ν. Ἰωνίας (Λεωφ. Ἡρακλείου 340) καὶ εἶναι ἀνοικτὸν κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ ὥρας λειτουργίας τῶν καταστημάτων. Σκοπὸς τῆς δημιουργίας τοῦ Βιβλιοπωλείου εἶναι ἡ εὐρύτερα κατὰ τὸ δυνατόν διάδοσις τοῦ γραπτοῦ Θ. Λόγου.

— **Ρουχισμὸς εἰς ὄρφανὰ παιδιὰ τῆς Γεωργίας.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος, ἀνταποκρινόμενος εἰς σχετικὴν ἔκκλησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Γενικοῦ Προξενείου τῆς Γεωργίας, δι' Ἐγκυκλίου του παρεκάλεσε τὸν λαὸν τῆς Μητροπ. περιφέρειας νὰ προσφέρῃ καινούργη εἶδη παιδικοῦ ρουχισμοῦ ὑπὲρ τῶν ὄρφανῶν καὶ ἐγκαταλειμμένων παιδιῶν τοῦ πολέμου τῆς Γεωργίας. Ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ κόσμου ἦτο συγκινητικὴ. Συγκεντρώθησαν 25 τόνοι καινούργους παιδικοῦ κατὰ τὸ πλεῖστον ρουχισμοῦ, οἱ ὅποιοι καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ Γεν. Προξενεῖον τῆς Γεωργίας πρὸς προώθησιν καὶ διανομὴν μετὰ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου.

— **Υποτροφία εἰς 20 Κατηχητόπαιδα** προσέφερε ἡ Ἱ. Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Πληροφορικῆς (Computer). Τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὰ τακτικότερα εἰς τὰ Κατηχ. Σχολεῖα, παρακολουθοῦν δὲ τὰ σχετικὰ μαθήματα εἰς Σχολὴν ὑποδειχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

(Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως)

Ἀνακαινίζεται ἡ κατοικία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, τοῦ Ἁγίου τοῦ αἵωνα μας, στὸ Κάιρο

Μὲ χαρὰ πληροφοροῦμεθα ἀπὸ τὸ Ἑλληνορθόδοξο Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας ὅτι, ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος ἀπεφάσισε τὴν ἀνακαινίση τοῦ παλαιοῦ κτηρίου, στὸν χώρον τῆς Πατριαρχικῆς Ἐπιτροπῆς Καΐρου, στὸ Χαμζάουι, ὅπου διέμεινε ὁ ἅγιος τοῦ αἵωνος μας, ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος, Ἐπίσκοπος Πενταπόλεως, ὁ θαυματουργός.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος ὑπηρέτησε ὡς προϊστάμενος εἰς τὸν Ἱ.Ν. τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καΐρου καὶ κατόπιν Ἐπίσκοπος καὶ Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος στὸ Κάιρο, ἐπὶ Πατριάρχου Σωφρονίου. Στὸν χώρον αὐτό, ἢ καλύτερα στὸ σπίτι αὐτό, ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος ἔζησε, προσευχήθηκε, ἔκλαψε καὶ τελειώθηκε πνευματικά. Μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι ἀπὸ τὸ κελὶ αὐτὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου Καΐρου ἄρχισε νὰ γίνεταί ἅγιος.

Ὁ Μακαριώτατος ἐπιδεικνύει ἔντονο ἐνδιαφέρον, διὰ τὴν κοινωνίαν ἀγάπης, σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ἐκ μέρους τοῦ παλαιφάτου καὶ Ἀποστολικοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸ πρόσωπο καὶ τὴν μνήμη τοῦ ἁγίου.

Τὸ ὄρατὸ αὐτὸ σημεῖο παρουσίας τοῦ ἁγίου Νεκταρίου στὸ Κάιρο, ἢ κατοικία του θὰ ἀνακαινισθεῖ καὶ θὰ διατηρεῖται ὡς τόπος ἀγιασμοῦ καὶ εὐλογίας τῶν πιστῶν.

Παρακαλοῦνται οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοί, οἱ τιμῶντες τὸν Ἅγιο, ὅπως συνεισφέρουν οἰκονομικὴ βοήθεια, ὥστε μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἀνακαίνιση τῆς κατοικίας τοῦ Ἁγίου, στὴν ὁποία θὰ ἐκτεθοῦν προσωπικὰ εἶδη, κείμενα αὐτοῦ καὶ λοιπά.

Ὁ ἀριθμὸς λογαριασμοῦ, στὸν ὁποῖον μποροῦν νὰ ἀποστέλλονται τὰ ἐμβάσματα εἶναι: ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, Ἄριθμὸς Λογαριασμοῦ 088/32541925. NATIONAL BANK OF GREECE, CAIRO BRANCH 2 AZIZ OSMAN - ZAMALEK - CAIRO - EGYPT Ἄριθμὸς Λογαριασμοῦ 512078.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Αἱ κουβανικαὶ ἀρχαὶ συνεργάζονται μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς προετοιμασίαν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου εἰς Κούβαν. Οὗτος, ἐν προσφωνήσει πρὸς κουβανοὺς ἐπισκόπους, τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1997, συνέστησεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐντείνουν τὰς προσπάθειάς των εἰς τὴν δημιουργίαν ἐν Κούβα «κλίματος εἰρήνης καὶ συμφιλίσεως, ὡς ἀπαραιτήτου θεμελίου τῆς εὐημερίας τῆς χώρας».

Τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1997 ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β', ἐν ὁμιλίᾳ του, ἐξήρε τὰς ἀποφάσεις τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου περὶ τῆς τιμῆς, ἣτις ὀφείλεται εἰς τὴν Θεοτόκον καὶ εἰς τὰς ἱερὰς εἰκόνας.

Ὁ Μόνιμος Παρατηρητὴς τῆς «Ἁγίας Ἐδρας» εἰς τὸν Ο.Η.Ε. Ἀρχιεπίσκοπος Renato R. Martino προέβαλεν εἰς τὰ ἀρμόδια συλλογικὰ ὄργανα τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου τὰς θέσεις τοῦ Βατικανοῦ περὶ τῆς προστασίας τῶν δικαιωμάτων τῶν παιδιῶν.

Ὁ Πάπας ἐτόνισε πρὸς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τοῦ «Ἀποστολάτου τῶν Λαϊκῶν», ὅτι οἱ νέοι εἶναι τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν τρίτην χιλιετίαν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου διὰ τὸν διαθρησκευτικὸν διάλογον Καρδινάλιος Francis Arinze ἐξ ἀφορμῆς τῆς Ἰνδουιστικῆς ἐορτῆς Diwali ἐκάλεσε τοὺς Ἰνδουιστὰς καὶ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ συνεργάζωνται διὰ τὴν εἰρήνην, διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀμοιβαίαν καταλλαγὴν.

Ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β', ὁμιλῶν πρὸς τοὺς μετασχόντας τοῦ Συνεδρίου, ὅπερ ἐξήτασε τὰς

«ρίζας τοῦ Ἀντιουδαϊσμοῦ ἐν τῇ χριστιανικῇ περιοχῇ», ἐτόνισεν ὅτι ὁ Ἀντισημιτισμὸς εἶναι «τελείως ἀδικαιολόγητος καὶ ἀπολύτως καταδικαστέος».

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου ποιμαντικῆς φροντίδος διὰ τοὺς μετανάστῃς καὶ τοὺς καθ' ὁδόν, Ἀρχιεπίσκοπος Giovanni Cheli, μετέσχε τοῦ ἐν Altötting Β' Διεθνoῦς Συνεδρίου τῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἱερὰ προσκυνήματα. Τὸ Συνέδριον τοῦτο ἡσχολήθη περὶ τὰ προσκυνηματικὰ ταξίδια, τὰ ὁποῖα συνδέονται πρὸς τὸ ἔτος 2000.

Τὸ Βατικανὸν διὰ τὸ ἰωβηλαῖον ἔτος 2000 σχεδιάζει νὰ ἐφοδιάσῃ τοὺς ἐπισκέπτας τῆς Ρώμης μὲ τὴν «κάρταν τοῦ προσκυνητοῦ», ἡ ὁποία θὰ εἶναι συγχρόνως εἰσιτήριον τῶν λεωφορείων καὶ λοιπῶν μέσων συγκοινωνίας, ἀποδεικτικὸν ἀσφαλίσεως, κάρτα τηλεφωνημάτων καὶ πολλαπλῶν εἰσιτήριον εἰσόδου εἰς διαφόρους ἐκδηλώσεις.

Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ ἐν Salzburg (Ἀυστρίας) Πανεπιστημίου ὠργάνωσεν ἐπισημονικὴν ἑβδομάδα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ζωὴ» (Leben) πρὸς ἐξέτασιν ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς σκοπιᾶς τῆς γενετικῆς τεχνολογίας, τῆς κλωνοποιήσεως καὶ τῶν ἐκτρώσεων.

Ε. Δ. Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Δρ. Κόνραντ Ράιζερ θὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας ἀπὸ 30ῆς Ἰανουαρίου μέχρι 5ῆς Φεβρουαρίου 1998, ἐπὶ κεφαλῆς πολυμελοῦς κλιμακίου ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων καὶ ἐπιτελικῶν στελεχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τούτου. Θὰ ἔχουν ἐπαφὰς μετὰ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξίου Β' καὶ θὰ συζητήσουν τὰ θέματα τοῦ ἐπαναπροσανατολισμοῦ τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ τῶν πρὸς αὐτὸ σχέσεων τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ δὴ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1997, μετὰ τὴν ἐν Βοστώνῃ συνάντησιν τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μετὰ τοῦ Ἀρμενίου Καθολικοῦ τῆς Κιλικίας Ἀράμ, ἐξεδόθη κοινὸν Ἀνακοινωθέν, ἐν τῷ ὁποίῳ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τονίζονται τὰ ἑξῆς: «Πιστεύομεν ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι πρέπει νὰ ἐντείνουν τὰς προσπάθειάς των διὰ μίαν ἀποδοτικωτέραν συνεργασίαν. Ὁ Οἰκουμενισμὸς δὲν εἶναι πλέον θέμα ἐπιλογῆς. Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις φέρει ἐπὶ τὸ αὐτὸ Ἐκκλησίας, ἐπιτρέπουσα εἰς αὐτὰς τὴν συνεργασίαν εἰς κλίμα ἀμοιβαίας κατανοήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος... Ὀδεύουσαι πρὸς τὴν Γ' χιλιετίαν αἱ Ἐκκλησίαι εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπαναδιατυπώσουν καὶ ἀνανεώσουν τὴν δέσμευσίν των πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν».

Ε. Δ. Θ.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

164. Ἀρχιμ. Συμεὼν Κούτσα, **ΚΗΡΥΞΑΤΕ, Ὁμιλίες στὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν**, Ἀθήνα 1997, σχήμα 14X21 ἑκατ., σσ. 288.

Τὰ κείμενα τῆς «Φωνῆς Κυρίου» ἔτους 1996 ἔτυχαν θερμῆς ὑποδοχῆς ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστες τῆς. Διότι ὁ συντάκτης τους ἀρχιμ. π. Συμεὼν ἐπέτυχε νὰ μιλήσει μ' ἓναν ἀμεσότερο καὶ ἀπλούστερο τρόπο, ἀνέδειξε κεφαλαιώδεις ἀλήθειες τῆς χριστιανικῆς πίστεως, προσέγγισε βασικὲς πτυχὲς τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ φώτισε μὲ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου φλέγοντα προβλήματα τοῦ καθημερινοῦ βίου. Στὸν καλαισθητὸ αὐτὸ τόμο βρίσκονται συγκεντρωμένα 52 κηρύγματα σὲ ἀντίστοιχες εὐαγγελικὲς περικοπές. Τὸ ἐξώφυλλο κοσμεῖ ὠραιότατη ψηφιδωτὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ.

165. Γεωργίου Δ. Παπαδημητρίου, **ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΜΑΣ - Συναξαριστὲς τῶν μηνῶν Ἰανουαρίου ἕως Δεκεμβρίου**, τόμοι 1-12, σχήμα 14X21.

Τὰ Συναξάρια τῶν Ἁγίων τῆς Πίστεώς μας, ποὺ εἶναι καταχωρημένα στὰ 12 Μηναιὰ τῆς Ἐκκλησίας, προσφέρονται τώρα σὲ ζωντανὴ δημοτικὴ γλῶσσα, μὲ τὰ ἀπαραίτητα πραγματολογικὰ στοιχεῖα, παραπομπές, ἱστορικὸ πλαίσιο καὶ ἀλφαβητικὸ εὔρετήριό τῆς ἡμερομηνίας ἑορτασμοῦ τῶν Ἁγίων. Σὲ 12 κομψοὺς τόμους, ἓνα γιὰ κάθε μῆνα. Τὸ καλύτερο ἐποικοδομητικὸ ἀνάγνωσμα τῶν φιλαγίων χριστιανῶν.

166. Παναγιώτου Δ. Σακελλαρίου, θεολόγου - γυμνασιάρχου, **ΑΤΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΓΟΛΓΟΘΑ. Οἱ ἑπτὰ λόγοι τοῦ Χριστοῦ πάνω στὸ Σταυρὸ**, Ἀθήνα 1997, σχήμα 11X17,5 ἑκατ., σσ. 96.

Οἱ ἑπτὰ λόγοι (φράσεις) τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπάνω στὸ Σταυρὸ προκαλοῦν πάντοτε συγκίνηση στοὺς χριστιανούς. Ἀποτελοῦν δὲ ἀφορμὴ γιὰ τοὺς ἱεροκήρυκτες καὶ τοὺς θεολόγους, νὰ ἀναπτύξουν λόγους ἐρμηνευτικοὺς καὶ ἐποικοδομητικούς.

Στὴν παρούσα συλλογὴ ὁ συγγραφέας ἀναπτύσσει μὲ κατανοητὸ καὶ διδακτικὸ τρόπο τοὺς ἑπτὰ αὐτοὺς λόγους.

167. **Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ («ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ») ΣΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑ ΘΕΟΤΟΚΟ**, κείμενο μὲ μετάφραση Εὐάγγ. Γ. Καρακοβούνη, Ἀθήνα 1997, σχήμα 10X14 ἑκατ., ἐγκόλπιο σὲ ἔκδοση πολυτελῆ, σσ. 120.

Ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος, δηλαδὴ οἱ τόσο δημοφιλεῖς

«Χαιρετισμοὶ» στὴν Παναγία, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα ὑμνογραφικὰ κείμενα τῆς βυζαντινῆς περιόδου, συνδεδεμένος ὄχι μόνον μὲ τὴ λατρευτικὴ ζωὴ ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Στὴν κομψὴ αὐτὴ ἔκδοση, σὲ δίχρωμη ἐκτύπωση καὶ ἐξώφυλλο σὲ τετραχρωμία, παρατίθεται τὸ κείμενο μὲ ὠραία ἀπόδοση στὴν ἀπλὴ νεοελληνικὴ, ἔτσι ὥστε νὰ ἀποτελεῖ εὐχρηστο βοήθημα στὰ χέρια τῶν φιλακόλουθων χριστιανῶν μας.

168. **ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΟΙΧΟΥ - 1998**. Κυκλοφορεῖ ἤδη ἀπὸ τὶς ἀρχὲς Σεπτεμβρίου ὁ νέος ἡμεροδείκτης τοῦ τοίχου, ἔτους 1998, μὲ ἐποικοδομητικὰ κείμενα καὶ πλαίσιο τὸ ὁποῖο ὠραίζει ἐγχρωμὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐνθρόνου, ἔργο τοῦ Ἐμμ. Τζάνε (1664).

169. Κωνσταντίνου Καλλινίκου, Πρωτοπρεσβυτέρου, **ΙΕΡΑ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ - Πρὸς χρῆσιν τῶν τῆν Ὁρθόδοξον Πίστιν, Πράξιν καὶ Λατρείαν διδασκομένων**. Σειρὰ «Θεωρία καὶ Πράξις», ἀριθμ. 17, Ἀθήνα 1997, σχήμα 11X17,5 ἑκατ., σσ. 206.

Τὸ γλαφυρὸ καὶ πλήρες, παρὰ τὴ συντομία του, ἔργο τοῦ μεγάλου κληρικοῦ Κων. Καλλινίκου (1870-1940), μὲ τὸν τίτλο «Ἱερὰ Κατήχησις», ποὺ πρωτοεκδόθηκε τὸ ἔτος 1925, προσφέρεται τώρα σὲ κομψὴ ἔκδοση, ὡς 17ο βιβλίο τῆς σειρᾶς «Θεωρία καὶ Πράξις». Χωρισμένο σὲ τρία Μέρη, ἀναπτύσσει μὲ ἀκρίβεια τὴ δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἠθικὴ διδασκαλία καὶ τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν θεία Λατρεία.

Χρησιμότατο βοήθημα κληρικῶν, ἐκπαιδευτικῶν, κατηχητῶν καὶ παντὸς χριστιανοῦ.

170. **Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ** - Εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση Εὐάγγ. Γ. Καρακοβούνη, Ἀθήνα 1997, σχήμα 10X14 ἑκατ., σσ. 100.

Στὴν ἐπιτυχημένη σειρὰ τευχιδίων τῆς θείας Λατρείας, σὲ πολυτελῆ ἔκδοση, κυκλοφόρησε καὶ τὸ παρόν, σὲ δίχρωμη ἐκτύπωση καὶ ἐξώφυλλο σὲ τετραχρωμία. Σὲ παράλληλες σελίδες παρατίθεται τὸ ἀρχαῖο κείμενο καὶ ἡ μετάφραση σὲ ἀπλὴ δημοτικὴ, γεγονός ποὺ βοηθᾷ τὸν προσευχόμενο ἢ ἀναγνώστη στὴν κατανόηση τῶν ὑψηλῶν νοημάτων τῆς Ἀκολουθίας τῆς Μεταλήψεως.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ ΕΝΟΡΙΑ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΥΤΙΚΑ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

ΠΡΑΞΙΣ 71

Έν Μύτικα Χαλκίδος σήμερον τήν 20ην Ίουλίου 1997 ήμέρα τής έβδομάδος Κυριακή και ώραν 11ην συνήλθε έν τοίς γραφείοις του Ίερού Ναού τó Έκκλησιαστικόν Συμβούλιον τής ένορίας του Αγίου Αθανασίου Μύτικα Χαλκίδος άποτελούμενον έκ τών κάτωθι μελών αύτου:

1. Θεογένης Κόλλιας, Πρεσβύτερος, Πρόεδρος
2. Δημήτριος Μπάος, Άντιπρόεδρος
3. Γεώργιος Κουμέλης, Ταμίας
4. Άπόστολος Κάλφας, Γραμματεύς
5. Δημήτριος Μπενέτος, Μέλος

μέ άντικείμενον τήν λήψιν άποφάσεως διά τήν ίδρυσιν και λειτουργίαν Πνευματικού Ένοριακού Κέντρου.

Κατόπιν είσηγήσεως του Όσιολογιώτατου Προέδρου αύτου και τής ύπ' αύτου άναπτύξεως τής άναγκαιότητας τής ίδρύσεως του Πνευματικού Κέντρου προς έξύψωσιν του ήθικού, θρησκευτικού, έκκλησιαστικού φρονήματος τών ένοριτών του Αγίου Αθανασίου άλλα και γενικότερα τήν δημιουργίαν τόπου συνάντησης όλων τών κατοίκων τής Κοινότητος ύπό τήν σκέπην και έποπτείαν τής Έκκλησίας, τó έκκλησιαστικό συμβούλιο όμόφωνα άποδέχεται τήν είσηγήσιν του Όσιολογιώτατου Προέδρου και διά τόν σκοπόν αύτόν άποφασίζει τήν σύστασιν ειδικής έπιτροπής, ή όποία θα άναλάβει τήν λειτουργία του Πνευματικού Κέντρου ύπό τόν κατωτέρω κανονισμόν.

Άρθρο 1

Συμφώνως προς τó άρθρο 17 παρ. 5 του ύπ' άριθμόν 8/1979 κανονισμού τής Ιεράς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος «Περί Ίερών Ναών και Ένοριών» συσταζόμεν διά τήν ένορίαν ήμών Ειδικήν Ένοριακήν Έπιτροπήν, ήτις σκοπούσα είς τήν ψυχοπνευματικήν και ύλικήν προαγωγήν τής Ένορίας άναλαμβάνει τήν ίδρυσιν και λειτουργίαν Πνευματικού Κέντρου έν τή ένορία.

Άρθρο 2

Σκοποί τής ειδικής ένοριακής έπιτροπής και του ύπ' αύτήν Πνευματικού Κέντρου:

α. Η μεταξύ τών ένοριτών και μάλιστα τών νέων, καλλιέργεια Όρθοδόξου Χριστιανικού φρονήματος και άνάπτυξη έκκλησιαστικής συνειδήσεως και άγωγής.

β. Η κατά τήν διδασκαλίαν τής Όρθοδόξου Χριστιανικής Πίστεως συνειδητοποιήσιν του σκοπού και τής άποστολής του ανθρώπου πάνω στη γή και μέσα στην κοινωνία.

γ. Η έξύψωσις του ήθικού, θρησκευτικού και κοινωνικού φρονήματος, ή δημιουργία ζήλου προς μελέτη τής Αγίας Γραφής, τών παραδόσεων τής Έκκλησίας, και ή κατά τó δυνατόν πληρεστέρα γνώσις τής Χριστιανικής Όρθοδόξου Παράδοσεως και Διδασκαλίας διά τήν άντιμετώπισιν τών συνε-

χώς αύξανόμενων επιδράσεων έτεροδόξων άπόψεων, άλλα και του καταλυτικού πνεύματος που διέπει τόν σημερινόν τρόπο ζωής.

δ. Η καλλιέργεια τής αγάπης προς τās Έπιστήμας, τās Τέχνας, τήν Μουσικήν και καλλιτεχνικάς ένασχολήσεις καθώς και ή ένίσχυσις τούτων ως λειτουργημάτων είς τήν κοινωνίαν.

ε. Η διά παντός μέσου ύποβοήθησις τής οικογενείας είς τήν σωστήν και «έν παιδεία και νουθεσία Κυρίου» άνατροφήν τών νέων.

Άρθρο 3

Μέσα προς έπίτευξιν τών σκοπών.

Μέσα προς έπίτευξιν τών σκοπών είναι:

α. Τó έν τήν ένορία Πνευματικό Κέντρο.

β. Η δημιουργία τμημάτων ψυχαγωγίας, μουσικής και λοιπών έκδηλώσεων, καλλιτεχνικού, ψυχαγωγικού και μορφωτικού περιεχομένου καθώς και ή ίδρυσις βιβλιοθήκης.

γ. Η καθιέρωσις άπονομής έπάθλων είς άριστεύοντα μαθητάς Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου και φοιτητάς Άνωτάτων Σχολών.

δ. Αί πάσης φύσεως έκδηλώσεις μέ διαλέξεις και όμιλίες θρησκευτικού, έπιστημονικού, κοινωνικού και καλλιτεχνικού περιεχομένου.

ε. Η έν γένει δημιουργία κλίματος ήθικής, κοινωνικής και θρησκευτικής άνατάσεως τών ένοριτών.

στ. Η δημιουργία τμημάτων Έκκλησιαστικής Κατηχήσεως τών ένοριτών, κυρίως δέ τών νέων, στοχεύουσα είς τήν ένταξιν αύτών είς τόν τρόπον ζωής τής Όρθοδόξου Έκκλησίας.

Άρθρο 4

Έποπτεία - Έλεγχος

Η ειδική Ένοριακή Έπιτροπή τελεί ύπό τήν έποπτείαν:

α. Του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Χαλκίδος, άναπληρούμενου ύπό τών νομίμων άναπληρωτών του.

β. Υπό τήν άμεσον έποπτείαν και τόν έλεγχο του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ίερού Ναού, στο όποίο και λογοδοτεί.

Άρθρο 5

Διοικητικόν Συμβούλιον - Θητεία

Η Ειδική Ένοριακή Έπιτροπή τής Ένορίας άποτελείται έκ πέντε (5) μελών τακτικών μετά ίσαρίθμων άναπληρωματικών, ύπό τήν Προεδρίαν του Ίερέως τής Ένορίας, διοριζόμενων κατόπιν προτάσεως του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου ύπό του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Η ως άνω συγκροτούμενη Έπιτροπή, συνεργομένη είς συνεδρίαν τή προσκλήσει του Προέδρου, εκλέγει διά μυστικής ψηφοφορίας τόν Άντιπρόεδρο, τόν Γραμματέα, τόν Τα-

μίας και τόν Κοσμήτορα - Διευθυντήν του Πνευματικού Κέντρου και έν συνεχεία αναφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκίδος, ὅστις διὰ σχετικοῦ μητροπολιτικοῦ γράμματος ἀπονέμει τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν Αὐτοῦ πρὸς εὐόδωσιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς Διοικήσεως καὶ ἐγκρίνει ταύτην. Τὰ μέλη τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς προσφέρουσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἀμισθί. Ἐάν δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπουσιάζει τις ἀδικαιολογητῶς ἀπὸ τρεῖς (3) συνεχεῖς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀντικαθίσταται, διὰ διορισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω τακτικοῦ καὶ ἀναπληρωματικοῦ μέλους.

Ὡσαύτως, ἐάν τι ἐκ τῶν τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς μελῶν δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ καλῶς ἢ ἐάν αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ ἀντιστρατεύονται τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας σκοποὺς, ἀντικαθίσταται, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, τῇ προτάσει τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ θητεία τῆς Ἐπιτροπῆς ἀκολουθοῦσα τὴν θητείαν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτρόπων ὀρίζεται τριετής.

Ἄρθρο 6 Καθήκοντα Διοικήσεως

α. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον, ὡς ἀρμόδιον κατὰ τὸν Νόμο, νὰ ἐκπροσωπήσει καὶ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὸ Πνευματικὸν Κέντρον δικαστικῶς καὶ ἐξωδικῶς, ἐνώπιον πάσης διοικητικῆς, δικαστικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, ὅπως καὶ συκληθεῖ ἐξ ὀνόματος αὐτῆς καὶ διὰ λογαριασμόν τῆς. Ὡσαύτως ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει μετὰ τοῦ Γραμματέως τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ ἐπικυρώνει τὰ ἀντίγραφα καὶ ἀποσπάσματα τῶν πρακτικῶν συνεδριῶν αὐτῆς.

β. Τὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόντα ἢ κωλύμενο, ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος ἢ μέλος αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς, τῇ γραπτῇ ἐξουσιοδοτήσει τοῦ Προέδρου.

γ. Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὸ Ἀρχεῖο, τὸ βιβλίον Πρακτικῶν, τὸ Πρωτόκολλο Ἀλληλογραφίας, συνυπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ φυλάσσει τὴν σφραγίδα.

δ. Τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων ὑπογράφονται παρὰ πάντων τῶν παρόντων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ε. Ὁ Ταμίας ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς ταμειακῆς κινήσεως, τηρεῖ τὸ βιβλίον ταμείου, τὸ φάκελο ἐνταλμάτων καὶ ἀποδείξεων πληρωμῆς, ὑποχρεούμενος πάντοτε νὰ λογοδοτεῖ εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον ἢ τοῦ Προέδρου αὐτῶν, ὅταν τοῦτο ζητηθεῖ ἀπ' αὐτοῦς.

στ. Ὁ Ταμίας δύναται νὰ κρατεῖ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ποσὸν ἑως καὶ πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν. Τὸ πλεόν τούτων καταθέτει ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τινα τράπεζαν, τῆς ἀναλήψεως αὐτῶν γενομένης ὡς ἄκις ἂν δεήσει, διὰ πράξεως τῆς ἐπιτροπῆς.

ζ. Ὁ Κοσμήτωρ - Διευθυντῆς ἐπιμελεῖται ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἰδρύματος τὰς ὁποίας ἀποφασίζει ἢ ἐπιτροπῇ, προγραμματίζει καὶ ὀργανώνει αὐτάς.

Ἐν γένει φροντίζει διὰ τὰς δημοσίας ἐμφανίσεις καὶ σχέσεις, συνεργαζόμενος μὲ ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς. Δι' ἐκάστην ἐκδήλωσιν δύναται νὰ ὀρίζεται εἰδικὸς βοηθὸς τοῦ ὑπεύθυνου Κοσμήτορα.

Ἄρθρο 7

α. Ἐπιλαμβάνεται παντὸς αἰτήματος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέν-

τρου, τὴν σύστασιν καὶ ἐποπτεῖαν τῶν περι οὗ ὁ λόγος ἐν τῇ παραγράφῳ β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ὀργανισμοῦ τμημάτων.

β. Συντάσσει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ ἀπολογισμό.

γ. Διορίζει καὶ παύει τὸ ἀναγκαῖον ἐμμισθον προσωπικόν.

δ. Ὀρίζει τὰ ποσὰ ἀντιμισθίας τοῦ προσωπικοῦ, δι' εἰδικῶν συμβάσεων, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ τῶν οικονομικῶν τῆς δυνατοτήτων. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας νικά ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 8

Συνεδρία Ἐπιτροπῆς - Ἀπαρτία

Ἡ ἐπιτροπῇ συνεδριάζει κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου ἢ ἐάν ζητήσῃ τούτο ἐγγράφως τρία (3) μέλη αὐτῆς. Τὰ θέματα συζητῶνται κατὰ σειράν, ὡς ταῦτα ἀναγράφονται εἰς τὴν πρόσκλησιν. Δύναται ὁμως πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, κατόπιν εἰδικῆς ἀποφάσεως, νὰ συζητηθῶσι καὶ ἄλλα θέματα ἐπείγοντα. Ἡ ἐπιτροπῇ συνεδριάζουσα εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον παρίστανται δύο μέλη καὶ ὁ πρόεδρος αὐτῆς ἢ ὁ ἀντιπρόεδρος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἔχει ἐξουσιοδοτηθεῖ ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρο 9

Σφραγὶς τῆς Ἐπιτροπῆς

Ἡ Ἐπιτροπῇ καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν λειτουργοῦν Πνευματικὸν Κέντρον ἔχουσι σφραγίδα κυκλικήν, παρὰ τὴν περιφέρειαν τῆς ὁποίας ἀναγράφεται ἸΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΥΤΙΚΑ ΧΑΛΚΙΔΑΣ. Εἰς δεῦτερον ὁμόκεντρον κύκλον ἀναγράφεται ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ, εἰς δὲ τὸ κέντρον αὐτῆς ἐξεικονίζεται ἡ ἱερὰ Εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.

Ἄρθρο 10

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος

Οἱ πόροι τῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως πρὸς τὴ γ' παράγραφον τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 8/79 κανονισμοῦ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες εἶναι ἀφορολόγητοι, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγράφονται εἰς τὰ ἀνάλογα οικονομικὰ βιβλία καὶ νὰ δικαιολογοῦνται κατάλληλα. Οὗτοι δὲ εἶναι:

α. Μηνιαῖαι συνδρομαὶ τῶν ἐνοριτῶν.

β. Ἐπιχορηγήσεις τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τυχὸν τοιαῦτα ἐκ τῶν ἐσόδων τῶν παρεκκλησιῶν αὐτοῦ.

γ. Δωρεαί, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι ὑπὸ ἄρους, μὲ πράξιν ἀποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου.

δ. Εἰσφοραὶ τῆς Κοινότητος, ἢ τοῦ Δημοσίου ἢ παντὸς ἑτέρου Ὄργανισμοῦ ἢ Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου.

ε. Ἔσοδα ἐκ λαχειοφόρων ἀγορῶν καὶ ἐτέρων προσφορῶν ἐν προκειμένῳ ἐκδηλώσεων.

στ. Τὸ ὑπὲρ τῶν Κατηχητῶν Σχολείων κονδύλιον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, καθ' ὅσον ἢ Ἐπιτροπῇ ἀναλαμβάνει ὅλα τὰ ἐξοδα τῆς λειτουργίας τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Τὸ κονδύλιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερον τοῦ τοιοῦτου τοῦ προηγουμένου ἔτους, ἀξανάμενον κατὰ τὴν οικονομικὴν δυνατότητα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἄρθρο 11

Διάθεσις τῶν πόρων

α. Διὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, κατηχητικῶν σχολείων, κ.λπ.

β. Διά την επίπλωσιν και τὸν ἐν γένει ἐξοπλισμὸν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

γ. Διά τὴν ἀμοιβὴν τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὴν ἀμοιβὴν καθηγητῶν διὰ φροντιστηριακὰ μαθήματα ἢ καὶ διὰ τὴν εἰς μαθητὰς ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς, κ.λπ.

δ. Διά τὴν προμήθειαν βιβλίων πρὸς ἐμπλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

ε. Διά τὴν ἀγορὰν ὀργάνων μουσικῆς κ.λπ.

στ. Διά τὴν βράβεισιν τῶν ἀριστούχων μαθητῶν - φοιτητῶν.

Άρθρο 12

Ἡ Ἐπιτροπὴ τηρεῖ βιβλία πρακτικῶν, ταμείου, κτηματολογίου εἰς τὸ ὅποιον ἀναγράφεται ὁλόκληρος ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία, ἡ διαχειριζομένη ὑπ' αὐτῆς καὶ δίδει ἀποδείξεις εἰσπράξεως καὶ ἐντάλματα πληρωμῆς.

Άρθρο 13

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ διαλυθεῖ ἄλλως ἢ μὴ δι' ὁμόφωνου καὶ αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν ἐγκρισὴ τῆς τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ὁπότε ἡ τυχόν κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου περιέρχεται εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.

Άρθρο 14

Ἐπὶ παντὸς θέματος μὴ διαλαμβανομένου εἰς τὸν παρόντα κανονισμὸν ἀποφασίζει, τῇ εἰσηγήσει τῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον ἢ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Άρθρο 15

Ὁ παρὸν κανονισμὸς τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Άρθρο 16

Ὁ παρὸν κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς νομίμου ἐγκρίσεώς του ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως. Τὸ παρὸν πρακτικὸν μετὰ τοῦ ἀνωτέρω κανονισμοῦ, διαβιβάζεται, διὰ τὴν σχετικὴν ἐγκρισὴν καὶ ἐφόσον τύχει αὐτῆς, πρὸς δημοσίευσίν του εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Χαλκίδος. Μὴ ὑπάρχοντος ἐτέρου θέματος λύεται ἡ παρούσα συνεδρίαση καὶ ὑπογράφεται τὸ παρὸν πρακτικὸν ὡς ἔπεται:

Ὁ Πρόεδρος
ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ
ΘΕΑΓΕΝΗΣ ΚΟΛΛΙΑΣ

Τὰ Μέλη
ΔΗΜ. ΜΠΑΟΣ
ΓΕΩΡΓ. ΚΟΥΜΕΛΗΣ
ΑΠΟΣΤ. ΚΑΛΦΑΣ
ΔΗΜ. ΜΠΕΝΕΤΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Άρ. Πρωτ. 3796

Άρ. Διεκτ. 1378

Ἀθήναι 25 Νοεμβρίου 1997

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς

τὸν Πρεσβύτερον Γεώργιον Μιχαλόπουλον τοῦ Σπυρίδωνος, Κληρικὸν τῆς Ἱ.Μ. Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου (νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοῦς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καὶ Ἰα-σίμου 1, τὴν 5ην Φεβρουαρίου 1998, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Πέμπτην καὶ ὥραν 5ην ἀπογευματινὴν ἵνα δικασθῆς κατηγορούμενος ἐπὶ κωλυματικῇ προσκτῆσει τῆς ἱερατικῆς ιδιότητος καὶ συγκεκριμένως ὅτι παρὰ τὸ ὅτι ἐνυμφεύθης τὴν 30.3.1981 τὴν δίγαμον Μαρίαν Παπαγιάννη θυγατέρα Παύλου καὶ Φωτεινῆς τέως σύζυγον Ζαχαρίου Κώνστα, διαζευχθεῖσαν αὐτὸν δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 232/1979 διαζευκτηρίου τῆς Ἱ. Μ. Θεσ/νίκης, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3912/2.2.1994 πιστοποιητικοῦ τοῦ Δημάρχου Θεσ/νίκης, προεχειρίσθησιν παρὰ τὸ Θεῖον καὶ Ἱερὸν Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ εἰδικώτερον τῶν ΙΗ' Ἱεροῦ Κανόνος τῶν Ἀγ. Ἀποστόλων, Γ' Ἱεροῦ Κανόνος τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ΚΖ' Ἱεροῦ Κανόνος Μ. Βασιλείου, οἵτινες ἀποκλείουν τὴν προχείρισιν εἰς τινὰ Ἱερατικὸν βαθμὸν τῶν λαμβανόντων ὡς σύζυγον χήραν ἢ ἐκβεβλημένην, εἰς πρεσβύτερον τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐπὶ κανονικῷ ἀδικήματι σαφῶς προβλεπομένῳ καὶ ρητῶς τιμωρομένῳ ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ὑπερθεν προρρηθέντων Θεῖων καὶ Ἱερῶν Κανόνων.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπειθείας σου καὶ μὴ ἐμφανίσεώς σου τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῆ ἑρήμη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ
Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις τών άρθρων 37, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», ως και τας διατάξεις τών άρθρων 33 και 34 του ύπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίου πρòς πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τῷ Ίερῷ Ναῶ

Άγίου Γεωργίου Καρύκη

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν και έχοντας τὰ ύπό του άρθρου 34/1α του αυτού ως άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Άθήναις τῇ 26ῃ Νοεμβρίου 1997

Ό Άρχιεπίσκοπος

Έντολή Αύτου

Ό Πρωτοσύγκελλος

† Ό Μαραθώνος ΜΕΛΙΤΩΝ

Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις τών άρθρων 37, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», ως και τας διατάξεις τών άρθρων 33 και 34 του ύπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίου πρòς πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τῷ Ίερῷ Ναῶ

Άγίου Χαραλάμπους Πολυγώνου

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν και έχοντας τὰ ύπό του άρθρου 34/1α του αυτού ως άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Άθήναις τῇ 27ῃ Νοεμβρίου 1997

Ό Άρχιεπίσκοπος

Έντολή Αύτου

Ό Πρωτοσύγκελλος

† Ό Μαραθώνος ΜΕΛΙΤΩΝ

Ίερά Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις α) τών άρθρων 38, παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 ως και τήν ύπ' αρ. 2799/16.12.1982 Απόφασιν Ημών «Περί κατανομής τών οργανικών θέσεων Διακόνων εις Ένοριακούς Ίερούς Ναούς τής Ίεράς Άρχιεπισκοπής Άθηνών», και προκειμένου, ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίου πρòς πλήρωσιν τής κενής θέσεως τακτικού Διακόνου έν τῷ Ίερῷ Ναῶ

1) Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου (Καθεδρικού) και 2)

Άγίου Διονυσίου Άρεοπαγίτου

καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Διακονικήν ταύτην θέσιν και έχοντας τὰ ύπό του άρθρου 34/1α του ύπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού, «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Άθήναις τῇ 2α Δεκεμβρίου 1997

Ό Άρχιεπίσκοπος

Έντολή Αύτου

Ό Πρωτοσύγκελλος

† Ό Μαραθώνος ΜΕΛΙΤΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 2 του Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 του ύπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού τής Ίεράς Συνόδου «Περί ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου να πληρώσωμεν τας κενάς οργανικές θέσεις τακτικών εφημερίων τών Ίερών Ναών

1) Άγίου Δημητρίου Πελλάνης, 2) Άγίων Ταξιαρχών τής όμωνύμου Ένορίας, 3) Άγίου Παντελεήμονος Άστερίου, 4) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Ίερακος, 5) Άγίου Γεωργίου Κουπίων, 6) Άγίου Κωνσταντίνου Καστανέας Βοιών, 7) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Καλλιθέας, 8) Εισοδίων τής Θεοτόκου Καλλονής, 9) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Φοινικίου, 10) Άγίου Γεωργίου Γοράνων, 11) Άγίου Γεωργίου Άνωγειών, 12) Ύπαπαντῆς του Σωτήρος Γεωργιτίου και 13) Άγίου Ίωάννου του Προδρόμου Άγόριανης

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τὰ κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Σπάρτη τῇ 27ῃ Νοεμβρίου 1997

† Ό Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης

Έχοντες ύπ' όψει τας διατάξεις: α) τών άρθρων 38, παράγρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 και προκειμένου ίνα προβώμεν εις ανακήρυξιν ύποψηφίων πρòς πλήρωσιν τών κενών θέσεων τακτικών Διακόνων έν τοίς ί. ναοίς α) Άγίου Γεωργίου Μυστρά και β) Άγίας Τριάδος Ξηροκαμπίου

καλούμεν τούς βουλομένους ίνα καταλάβωσιν τας Διακονικές ταύτας θέσεις και έχοντας τὰ ύπό του ύπ' αριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Σπάρτη τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1997

† Ό Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

**Ίερά Μητρόπολις
Διδυμοτείχου και Όρεστιάδος**

Προκειμένου νά προβώμεν εἰς τήν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων» πλήρωςιν μιᾶς (1) θέσεως κλάδου ΔΕ Ὁδηγοῦ Αὐτοκινήτου, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντα, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου (20) ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 2α Δεκεμβρίου 1997

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Όρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Ἀγιάς Πατρῶν (γ' θέσις) καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Πάτραις τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1997

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Πανυπερίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου 1997

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
Ω. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ
Τηλ. καὶ Fax 72.18.308

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ
- † Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
- † Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
- † Ὁ Γόρτυνος ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήναι, Τηλ. 7210.734
Προϊστάμενος Ἐπιτρόπος Μαυρογόνατος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἄρχιεπ. Ἀθηνῶν **Σεραφεῖμ**, Ποιμαντορικὴ ἐγκύκλιος ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις τοῦ ἔτους 1997.

Εὐαγγέλιον Δ. **Θεοδώρου**, Ἅγιον Ὅρος καὶ Πολιτισμὸς.

Μητροπ. Ναυπάκτου **Ἱεροθέου**, Ἡ εἰκόνα τοῦ συγχρόνου κόσμου.

Ἄρχιμ. Ἀγαθαγγέλιον Κ. **Χαραμαντίδη**, Πληροφορίες περὶ τοῦ ἱεροῦ Λευψάνου (Δεξιᾶς Χειρὸς) τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.

Ἰωάννου Β. **Τσάγκα**, Ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὸ παιδί καὶ στὸν ἔφηβο καὶ ἡ διδακτικὴ πράξις.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικά Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Εὐαγγέλιον Π. **Λέκκου**, Παρουσίαση τῶν νέων ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Πράξεις συντάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.

Περιεχόμενα «Ἐκκλησίας» τοῦ ἔτους ΟΔ' (1997).

Οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1997 Συνεργάται τῆς «Ἐκκλησίας».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΟΔ' (1997)*

ΕΟΡΤΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Άρχιεπ. Άθηνών **Σεραφείμ**, Έόρτιον Γράμμα προς τόν Οίκουμ. Πατριάρχη, επί τοίς Χριστουγέννοις, σ. 4. — Οίκουμ. Πατριάρχου **Βαρθολομαίου**, Χαιρετισμός προς τούς επισκεφθέντας τόν Πατριαρχείον Άγιορείτας μετά τού κ. Διοικητού και τού άναπληρωτού αυτού, σ. 115. — Προσφώνηση τού Διοικητή τού Άγ. Όρους Στ. Ψυχάρη, σ. 117. — Άρχιεπ. Άθηνών **Σεραφείμ**, Έόρτιον Γράμμα επί τώ Πάσχα, σ. 306. — Έπίσημα ειρηνικά Γράμματα επί τή έκλογή και ένθρονίσει τού Πατριάρχου Άλεξανδρείας, σ. 380.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Οίκουμ. Πατριάρχου **Βαρθολομαίου**, Πατριαρχική Άπόδειξις επί τοίς Χριστουγέννοις, σ. 3. — Έρράς **Συνόδου**, Έγκύκλιος 2615, περί τής ιερατικής διακονίας και άποστολής, σ. 7. — Έγκύκλιος 2617, περί έμφανίσεως τών κληρικών από Ραδιοφώνου ή Τηλεοράσεως μόνον κατόπιν άδείας, σ. 8. — Έγκύκλιος τής Έραρχίας περί τού Δημογραφικού Προβλήματος, σ. 9. — Έγκύκλιον Σημείωμα, περί άναγραφής εις τās άγιολογικάς δέλτους τών έν Όρει Σινά πατέρων, άββάδων και μοναχών, σ. 67. — Άρχιεπ. Άθηνών **Σεραφείμ**, Πασχάλιος έγκύκλιος, σ. 305. — Οίκουμ. Πατριάρχου **Βαρθολομαίου**, Πατριαρχική Άπόδειξις επί τώ Πάσχα, σ. 307. — Έρράς **Συνόδου**, Έγκύκλιος 2626 (Συνθήκη Σένγκεν - Άριθμός 666), σ. 309. — Έγκύκλιος 2627, Περί όνοματοδοσίας, σ. 311. — Άρχιεπ. Άθηνών **Σεραφείμ**, Έγκύκλιος Χριστουγέννων 1997, σ. 801.

ΝΟΜΟΙ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Κανονισμός 89/1996 (τροποποιήσις και συμπλήρωσις τών 5/1978 και 12/1980 Κανονισμών, σ. 60. — Πράξη 245 (άνασυγκρότηση τού «Κεντρικού Γραφείου Όρθοδόξου Παρουσίας» τής Ί. Μητρο. Κορίνθου, σ. 61. — Πράξη 590/1997, Περί διοικήσεως - λειτουργίας Έκκλ. Ίδρύματος «Ξενών χρονίως πασχόντων» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 199. — Πράξη 591, Περί «Κέντρου ειδικής έπαγγελματικής άγωγής» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 200. — Πράξη 592, Περί «Κέντρου Έπικοινωνίας

και Έπιμορφώσεως» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 202. — Πράξη 593, Περί «Κέντρου ιατρικής, ψυχικής και κοινωνικής φροντίδος άσθενών με νεοπλασματικά νοσήματα» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 204. — Πράξη 594, Περί «Κέντρου Έκκλησ. Διακονίας Θηβών» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 206. — Πράξη 595, Περί «Κέντρου Έκκλησ. Διακονίας Οινόφυτων» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 243. — Πράξη 596, Περί «Πνευματικού Κέντρου Δαυλείας» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 244. — Πράξη 597, Περί «Έκκλησ. Κέντρου θερινών διακοπών» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 246. — Πράξη 598, Περί Ίδρύματος «Παιδικής Πολιτείας» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 248. — Πράξη 599, Περί «Όργανισμού άναστηλώσεως ιστορικών Μονών και χριστιανικών Μνημείων» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 250. — Πράξη 600, Περί «Κέντρου ιστορικών και άρχαιολογικών μελετών» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 252. — Πράξη 601, Περί «Ταμείου άλληλεγγύης» Ί. Μητρο. Θηβών και Λεβαδείας, σ. 253. — Κανονισμός Ί. Μονής Άγίου Δημητρίου Ζαλόγου τής Ί. Μητρο. Νικοπόλεως και Προβέξης, σ. 293. — Όργανισμός λειτουργίας έκκλ. κατασκηνώσεων - Κέντρου Έπικοινωνίας, Ί. Μητρο. Μονεμβασίας και Σπάρτης, σ. 356. — Περί συστάσεως - λειτουργίας, Γ.Φ. Ταμείου και Ε.Φ.Τ. τής Ί. Μητρο. Γυθείου και Οιτύλου, σ. 357. — Κανονισμός «Πνευματικού Κέντρου ί. ναού Τιμ. Προδρόμου Ταγαράδων Θεσ/νίκης τής Ί. Μητρο. Κασσανδρείας», σ. 360. — Πράξις περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως Κανονισμού Ένοριακού Ίδρύματος Άγιος Δημήτριος Κηφισίας, σ. 414. — Κανονισμός 92/1997 «Περί συστάσεως Οικονομικής Διαχειρίσεως παρά τή Συνδική Έπιτροπή επί τών Οικονομικών», σ. 489. — Κανονισμός 90/1996, Περί... τού προσκυνηματικού ναού Άγίου Άργυρίου, πολιούχου Έπανομής, Ί. Μητρο. Ν. Κρήνης και Καλαμαριάς, σ. 536. — Κανονισμός 91/1997, Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως τού ύπ' άρ. 35/1986 Κανονισμού», σ. 538. — Πράξεις 255 και 256 Μητροπ. Κορίνθου Περί κηρύξεως ναών ώς έξαρτημάτων τής Ί. Μητροπόλεως, σ. 539. — Κανονισμός λειτουργίας τού Πνευμ. Ένοριακού Κέντρου ί. ναού Άγίου Άθανασίου Φιλιατρών, ή «Κιβωτός», Ί. Μητροπ. Τριφυλίας, σ. 540. — Κανονισμός Ένοριακού Πνευμ.

* Τα Περιεχόμενα κατήρτισεν ό Εύάγγελος Π. Λέκκος.

Κέντρου Πρινὲ Ρεθύμνης, σ. 571. — Σύστασις καὶ Κανονισμὸς λειτουργίας Γ.Φ. Ταμείου καὶ Ἐνοριακῶν, Ἰ. Μητρ. Καστορίας, σ. 572. — Σύστασις καὶ Κανονισμὸς λειτουργίας «Μορφωτικοῦ καὶ Ἐπικοινωνιακοῦ Κέντρου» Ἰ. Μητρ. Καστορίας, σ. 574. — Κανονισμὸς 93/1997 (Κατάργησις τοῦ ὑπ' ἀρ. 92/1997 Κανονισμοῦ), σ. 591. — Σύστασις - λειτουργία Ἐνορ. Πνευμ. Κέντρου Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, σ. 592. — Ἴδρυσις Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν, σ. 594. — Ἴδρυσις Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς «Ὁ Ἅγιος Μηνᾶς» Ἰ. Μητρ. Καστορίας, σ. 597. — Σύστασις καὶ λειτουργία «Κεντρικοῦ Ταμείου Ἐνοριακῆς Δράσεως Ἰ. Μητρ. Ἀττικῆς», σ. 601. — Σύστασις Ἰδρύματος «Πνευματικὸν Πολιτιστικὸν καὶ Συνεδριακὸν Κέντρον» ἰ. ναοῦ Ἁγ. Ἀναργύρων Ἀμαρουσίου Ἀττικῆς, σ. 631. — Κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος «Βαρνάβειος Βιβλιοθήκη» Ἰ. Μητρ. Κίτρους, σ. 633. — Κανονισμὸς λειτουργίας, διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῶν ναῶν τοῦ Κοιμητηρίου ἐν Σχιστῶ - Σκαρμαγκαῖ τῆς Ἰ. Μητρ. Νικαίας, σ. 635. — Κανονισμὸς «Πνευμ. Κέντρου Ἰ. Μητρ. Ρεθύμνης "Ἡ θεία Μεταμόρφωσις"», σ. 636. — Κανονισμὸς 94/1997 (Ἐκκλησ. Μουσείου καθεδρικοῦ ναοῦ Ἀθηνῶν), σ. 656. — Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς Ἰ. Μονῆς Ἁγ. Ἀθανασίου Βεροίας, σ. 659. — Κανονισμὸς Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου Ἰ. Μητροπόλεως Κερκύρας, σ. 665. — Κανονισμὸς ἐκκλησ. Κατασκηνώσεων - Κέντρου Ἐπικοινωνίας Ἰ. Μητροπόλεως Κερκύρας, σ. 668. — Ἀπόφαισις Μητροπολίτου Χαλκίδος (διορισμοῦ μελῶν Διοικ. Συμβουλίου Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσσου, σ. 670. — Ἐσωτ. Κανονισμὸς Ἰ. Μονῆς Κοιμ. Θεοτόκου Δοβρᾶ Βεροίας, σ. 689. — Κανονισμὸς Πνευμ. Κέντρου «Ὁ ἅγιος Σπυρίδων» τῆς Ἰ. Μητρ. Κερκύρας, σ. 695. — Κανονισμὸς «Κέντρου συμπαραστάσεως ἀτόμων καὶ παιδιῶν μὲ ἐιδικῆς ἀνάγκες», σ. 697. — Κανονισμὸς Ἐκκλησ. Σκευοφυλακίου καὶ Βιβλιοθήκη Παναγίας Κάστρου Ἰ. Μητρ. Λέρου, σ. 699. — Πράξις 141, Τροποποιήσεως Κανονισμοῦ Ἰδρύματος Ἀρωγῆς Παιδιοῦ - Δωρεᾶ Πασχ. Κιτσικοπούλου, Ἰ. Μητρ. Φιλίππων, σ. 701. — Κανονισμὸς 95/1997 (Βλαχογιαννείου ἐκκλ. Μουσείου Μητρ. Βεροίας), σ. 732. — Κανονισμὸς 96/1997 (Ἐκκλ. Μουσείου Ἁγ. Γεωργίου Νηλείας, Μητροπ. Δημητριάδος), σ. 734. — Ἐσωτ. Κανονισμὸς Ἰ. Μονῆς Γενεθλίου Θεοτόκου Κλεισούρας Καστορίας, σ. 757. — Πράξις 7/1997: Κανονισμὸς Ἐνορ. Πολιτιστικοῦ Κέντρου Ἁγ. Κων/νου καὶ Ἐλένης Νέας Χώρας Χανίων «ἡ Κωνσταντινοπολειάδα», σ. 763. — Κανονισμὸς 97/1997

(Συστάσεως, λειτουργίας... Ἐκκλ. Μουσείου «Ἅγιος Ἀπόστ. Ἀπολλῶ» καὶ Αἰθούσης «Ἅγιος Ἀπόστ. Ἰούστος» Ἰ. Μητρ. Κορίνθου, σ. 792. — Ἀπόφαισις συστάσεως - λειτουργίας Ἐκκλ. Ἰδρύματος Ἐνορ. Πνευμ. Κέντρου Ἰ. Ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Ἀρχαίας Ἐπιδάφρου Ἀργολίδος, σ. 796. — Πράξις συστάσεως Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Πνευμ. Κέντρου Ἁγίου Ἀθανασίου Μύτικα Χαλκίδος, σ. 820.

ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

(Τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἐκκλησίας»
Εὐαγγελίου Δ. Θεοδώρου)

Σχεδιάγραμμα - Μνημόνιον ἐπισημάνσεων καὶ παλαιέσεων πρὸς φοιτητάς, σσ. 5, 65, 113, 161. — Ἡ Ἐκθεσις ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Δόξα τοῦ Βυζαντίου» καὶ τὰ μηνύματα αὐτῆς, σσ. 209, 257, 313, 369, 417, 465, 497. — Ἡ Ἐκθεσις «Οἱ θησαυροὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους», σ. 545. — Παπικὸς θεσμὸς - Σχέσεις Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν - Οὐνία (Ἐπισημάνσεις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ernst Christoff Suttner), σ. 577. — Ἅγιον Ὄρος καὶ Πολιτισμὸς, σσ. 609, 641, 673, 705, 737, 769, 803.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

Στις σσ. 271, 614.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Εὐαγγελίου Δ. Θεοδώρου, Οἱ ἐν Αἰγίνῃ ἑορτασμοὶ τῆς 150ετηρίδος τῆς γεννήσεως τοῦ ἁγίου Νεκταρίου (1846-1996), σσ. 23, 130. — Ἰωάννου Ν. Παπαμχαλάκη, Λαμπρὸς ἑορτασμὸς τῆς 10ης ἐπετείου ἀπὸ τῆς καθιερώσεως τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ὡς προστάτου τῶν Δικαστῶν, σσ. 40, 96. — Ἰ. Μ. Χατζηφώτη, Ὁ πατρ. Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος ΣΤ' (1813-18) ὁ ἔθνομάρτυρας († 1821), σ. 49, 98. — Ἰωάννου Δ. Μπουγάτσου, «Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων», σ. 51. — Μητροπ. Ἡλιουπόλεως καὶ Θείων Ἀθανασίου Παπά, Ἐνας εὐάγγελος τῆς Βασιλίδος σὶδ μαγικὸ κόσμῳ τῆς Ἄνω Ἀνατολῆς (χρονικὸ), σσ. 73, 126, 165, 218. — Μητροπ. Νουβίας - Χαρτοῦμ Διονυσίου, Ἡ ἐπίσημος ἐπίσκεψις τοῦ προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας εἰς Αἴγυπτον (20-24.12.1996), σ. 76. — Ἐπισκ. Ἀχελώου Εὐθυμίου, Τὸ Θεολογικὸ Σεμινάριον τῆς Σεούλ, σ. 78. — Ἀρχιμ. Μακαρίου Φιλοθέου, Χρονικὸ ἀποκαλυπτηρίων Μητροπ. Νέας Ἰωνίας κυροῦ Τιμοθέου, σσ. 94, 143. — Μιχ. Γ. Τρίτου, Ἡ Μοσχόπολη τοῦ χθὲς καὶ τοῦ σήμερον, σσ. 335, 397. — Ἀθαν. Ν. Παπαθανασίου, Ἡ

γιουγκοσλαβική κρίση - Προσέγγιση τοῦ προβλήματος καὶ ἀνίχνευση ὀρισμένων θεολογικῶν κριτηρίων, σ. 340. — Ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος τῆς 141ης Περιόδου (1.9.97 - 31.8.98), σ. 612. — Κων/νου Π. **Χαραλαμπίδου**, Συμπληρωματικὰ γιὰ τὶς γυναῖκες ἰατροὺς ἅγιες Ζηναΐδα, Φιλονίλλα καὶ Ἑρμιόνη, σ. 645. — Μητροπ. Μεσσηνίας **Χρυσοστόμου**, Μερικαὶ ἀναμνήσεις μου διὰ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Χρυσόστομον Ταβλαδωράκη, σ. 772. — Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κ. **Χαραμαντίδη**, Πληροφορίες περὶ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου (Δεξιᾶς Χειρὸς) τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, σ. 808.

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ - ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ

Ἀρχιμ. Ἐμμανουὴλ **Καλύβα**, Ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς ἄγαμης μητρότητας (θεολογική - ἐκκλησιολογική ἄποψις), σσ. 31, 90, 140, 187, 228, 276, 326, 385. — Μ. Πρωτοπρ. Γεωργίου **Τσέτση**, Ὁ Οἰκουμενισμὸς ὡς ποιμαντικὸ πρόβλημα, σσ. 38, 146, 192, 230. — Μητροπ. Μεσσηνίας **Χρυσοστόμου**, Ὁ πολιτικὸς γάμος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ δημιουργηθέντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ προβλήματα, σσ. 212, 259, 315, 375, 420, 468, 503, 548. — Ἀρχιμ. Αὐγουστίνου Γ. **Μύρου**, Ἡ ὀρθόδοξη πνευματικότητα ὡς ἀπάντησι στὸ «πρόβλημα» τῶν ναρκωτικῶν, σσ. 676, 714.

ΔΟΓΜΑΤΙΚΑ - ΚΑΝΟΝΙΚΑ

Παναγ. Ἱ. **Μπούμη**, Τὸ θαῦμα στὸ γάμο τῆς Κανᾶ καὶ οἱ δογματικοκανονικὲς του προεκτάσεις, σ. 25, 83, 134. — Μητροπ. Δράμας **Διονυσίου**, Πολιτικὸς γάμος καὶ ἐκκλησιαστικὴ κήδευση, σ. 68. — Μητροπ. Νικοπόλεως **Μελετίου**, Ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος καὶ ἡ στάσις του ἐναντι τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων, σ. 119. — Οἰκουμενικοῦ **Πατριαρχείου**, Περὶ τῶν τελουμένων ὑπὸ σχισματικῶν Παλαισημερολογιτῶν «Μυστηρίων», σ. 372, 425, 472, 501.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ - ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ

Μητροπ. Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας **Κωνσταντίνου**, Ὑπόμνημα εἰς τὸν Κανόνα τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, σσ. 17, 70, 123, 163. — Ἀρχιμ. Χρυσ. Π. **Ἀβαγιανοῦ** Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, doctor Eucharistiae (Διδάσκαλος τῆς Θ. Εὐχαριστίας), σσ. 33, 92, 137, 190, 231, 282. — Κων. Π. **Παπαθανασίου**, Ἰωάννεια μαθητεία. Κριτικὲς παρατηρήσεις στὸ Ἰωάν. 13, 35 σσ. 345, 402, 445. — Ἀρχιμ. Εὐθυμίου Ἐλ. **Ἐλευθεριάδου**, Τὸ μυστήριον τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, σσ. 562, 616.

ΕΚΛΟΓΑΙ, ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙΣ

Ἰωάννη **Χατζηφώτη**, Ὁ Μητροπ. Καμερουν - Δυτ. Ἀφρικῆς Πέτρος, 115ος πάπας καὶ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (21.2.1997), σσ. 179, 272, 322, 389, 430, 477. — Τοῦ νέου Μητροπολίτου Παναμᾶ καὶ Κεντρῶας Ἀμερικῆς Ἀθηνάγορου, σ. 325.

ΛΟΓΟΙ - ΟΜΙΛΙΑΙ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Μητροπ. Γρεβενῶν **Σεργίου**, Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Ρίλας Βουλγαρίας, 1050 ἔτη ἀπὸ τῆς κοιμήσεώς του, σ. 11. — Μητροπ. Κίτρους **Ἀγαθονίκου**, Προσφώνηση στὴν ἐνθρόνιση τοῦ Μητροπ. Καστορίας Σεραφεῖμ (16.11.1996), σ. 15. — Μητροπ. Φιλαδελφείας **Μελίτωνος**, Μαρτύριον καὶ μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, σ. 167, 220. — Ἐπισκ. Νεοχωρίου **Παύλου**, Ἁγία Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία, σ. 169. — Ἀνδρέου **Φυτράκη**, Ἡ προσφορὰ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, ὡς Διευθυντοῦ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς (1894-1908), σ. 173, 222. — Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ **Καρχιμάνη**, Ὁ ἑορτασμὸς τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου (6.2.1997), σ. 181. — Χαρ. **Σωτηρόπουλου**, Ἡ Εὐρώπη κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου (Θεολογικαί, πολιτιστικαί, ἱστορικαὶ προεκτάσεις), σσ. 181, 226, 269. — Μητροπ. Νικαίας **Ἀλεξίου**, Ὁ ἱερὸς θεσμὸς τοῦ ἐπισκόπου στὴν Ἐκκλησία, σ. 216, 263. — Μητροπ. Ναυπάκτου **Ἱεροθέου**, Εἰκονοφιλικὸ καὶ εἰκονοκλαστικὸ πνεῦμα, σ. 265. — Μητροπ. Λαοδικείας **Ἰακώβου**, Ἡ Ὁρθοδοξία χθὲς καὶ σήμερον, σ. 319. — Μητροπ. Παραμυθίας **Τίτου**, Ἡ ἀναγκαιότης δημιουργίας ἐκκλησ. Τηλεοράσεως, σ. 508. — Μητροπ. Ναυπάκτου **Ἱεροθέου**, Οἱ στόχοι τῆς Ἐκκλησίας στὴν χρῆση τῶν ΜΜΕ, σ. 510. — Βασιλείου Τ. **Γιούλτση**, Ἐκκλησία καὶ ΜΜΕ - Τεχνολογία, κίνδυνοι καὶ προοπτικὲς, σσ. 557, 579. — Ἀρχιεπ. Αὐστραλίας **Στυλιανοῦ**, Ἡ Θεσσαλονίκη ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν «βίότοπος» τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας, σ. 520. — Ἐπισκ. Διαυλείας **Λαμασκηνοῦ**, Ἡ ἐλευθερία τοῦ προσώπου καὶ ἡ μεθοδεία τοῦ ἀντιχριστοῦ, σ. 552. — Ἀρχιμ. Μακαρίου **Φιλοθέου**, Βυζαντινὴ Μουσικὴ καὶ Ἐκκλησία, σ. 564. — Μητροπ. Πατρῶν **Νικοδήμου**, Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ Περιβάλλον, σ. 615. — Μητροπ. Ναυπάκτου **Ἱεροθέου**, Ἡ εἰκόνα τοῦ συγχρόνου κόσμου, σ. 708, 740, 775, 804. — Ἐπισκ. Νεοχωρίου **Παύλου**, Ὁ ἅγιος ἐθνομάρτυς Σεραφεῖμ, ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου Καρδίτσης, σ. 777. — Ἰωάννου **Πεσμαζόγλου**, Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδοξίας στὸ σύγχρονο κόσμο, σ. 781.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Γρηγ. Θ. **Στάθη** (ἐπιμέλεια), «Ἀμφοῖν τὴν τιμὴν» (ἀναγόρευση σὲ ἐπίτ. Διδάκτορες τῶν Σίμ. Καρᾶ καὶ Σπυρ. Περισιτέρη), σσ. 28, 86. — Ἀρχιμ. Τιμοθέου **Ρωμανά**, Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱ. ναοῦ στὴν Κοινότητα Νίκου Μπελογιάννη, σσ. 35. — Σωτηρίου Ἰ. **Μπαλατσούκα**, Ἡ ἀποταγὴ τοῦ κόσμου ὡς προϋπόθεση συμφιλίωσης μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸν κόσμον, σ. 44. — Ὁρέστου Ἀθ. **Λουρίδη**, Ἡ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τῶν Ρωμαίων, τῶν Βυζαντινῶν καὶ τῶν συγχρόνων σύζευξις Θρησκείας καὶ Ἰατρικῆς, σσ. 80, 132, 176. — Ἀρχιμ. Μακαρίου **Φιλοθέου**, Ἐκκλησία καὶ ἀθλητισμός, σ. 185. — Ἀντωνίου Κ. **Παπαντωνίου**, Στόχοι καὶ ἀρχές ὑλοποίησης τοῦ Ε.Π. «Καταπολέμηση τοῦ Ἀποκλεισμοῦ ἀπὸ τὴν Ἄγορὰ Ἐργασίας, Β' ΚΠΣ 1994-1999, σσ. 279, 330, 392, 436, 475, 524. — Ἰ. Μ. **Χατζηφώτη**, Τὸ 4ο Διεθνὲς Συνέδριο γιὰ τὴ συντήρηση τῶν μνημείων τῆς Μεσογείου, σ. 440. — **Τοῦ ἰδίου**, Ἡ ἔκθεση τῶν Θησαυρῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους στὴ Θεσ/νίκη, σ. 621. — **Τοῦ ἰδίου**, «Λεωφόρος βυζαντινῆς τέχνης», σ. 679. — Ἰωάννη Β. **Τσάγκα**, Ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ στὸ παιδί καὶ στὸν ἐφηβο καὶ ἡ διδακτικὴ πράξις, σσ. 720, 748, 812.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Μητροπ. Νικαίας **Ἀλεξίου**, Ὁ πρ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Πολύκαρπος, σ. 19. — Ἀρχιμ. Δωρ. **Πολυκανδριώτη**, Ὁ πρ. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Πολύκαρπος, σ. 20.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ
ΣΧΕΣΕΙΣ

Γρηγ. **Λαρεντζάκη**, Ὅλες οἱ Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης ζητοῦν τὴν καταλλαγὴν - Β' Εὐρωπ. Οἰκουμ. Συνέλευση στὸ Graz (23-29.6.97), σ. 382. — Ἰ. Μ. **Χατζηφώτη**, Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης στὴ Χίο, Οἰνοῦσες καὶ Ψαρὰ (16-19.8.97), σσ. 619, 647. — Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου **Σαββάτου**, Τὸ περὶ ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κείμενο τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν ἐνότητα τῶν χριστιανῶν (κριτικὲς παρατηρήσεις καὶ ἐπισημάνσεις), σσ. 711, 743. — Ἰ. Μ. **Χατζηφώτη**, Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος στὴ Θεσσαλονίκη καὶ τὴν Ἐάνθη, σσ. 717, 745.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
(Συντάκτης: Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου)

«Χόρευε ἡ Οἰκουμένη ἀκουτισθείσα». — Σύμπνοια περὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους. — Οἱ «τρεῖς περὶ τὸ

Ἅγιον Ὅρος» παράγοντες, σ. 53. — «Τῶ ἐνὶ θεῖῳ θελήματι οὐδὲν ἕτερον θέλημα χωρεῖ». — «Ὁρθοδοξία καὶ Παιδεία», σ. 54. — Ἀναγκαῖα ἢ «νέα δυναμικὴ παρέμβαση τῆς Ὁρθοδοξίας στὸν χώρο τῆς Παιδείας», σ. 55. — Νὰ μὴ κρίνεται ἀποστασιατικῶς ἡ ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ. — «Ἄρχισαν τὰ πρῶτα στάδια μιᾶς γονίμου συνεργασίας», σ. 101. — Ἐβραβεύθη ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας τὸ βιβλίον «Ἁγιολόγιον τῆς Ζακύνθου». — «Πανελλήνιον Συνέδριον Μικρασιατικῆς Λαογραφίας». — Θρησκεία καὶ Τέχνη ἐν Εὐρώπῃ, σ. 102. — Καταγγελία περὶ «καλλιτεχνικῆς» ἐκθέσεως, σ. 103. — Θεσσαλονίκη, Πολιτιστικὴ Πρωτεύουσα 1997. — «Προσπλάνει τὸ βλέμμα εἰς τὴν Θεσσαλονίκη», σ. 149. — Ἡ Θεσσαλονίκη ὡς πολιτιστικὴ πρωτεύουσα. — Νὰ μεταδοθῇ τὸ φῶς τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ. — Ἀπαιτοῦνται ἀπταὶ ἀποδείξεις μετανοίας, σ. 150. — Ἐορτασμός τῆς μνήμης τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου τοῦ Μεγάλου. — «Ὑπονομεῦουν ἀξίες καὶ θεσμούς», σ. 151. — Εὐοίωνοι διαπιστώσεις. — «Ἄγρυπνος πατήρ καὶ ποιμὴν καλός», σ. 194. — «Συχνάκις γίνεται στόχος ἐπιθέσεων». — «Στοιχεῖα τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως καὶ ἱστορίας», σ. 195. — «Δὲν πρέπει νὰ προσβάλλεται ἡ ἱερότης τῶν χώρων πνευματικῆς ἀσκήσεως καὶ λατρείας». — Συνταράσσεται ὑπὸ πολλῶν προβλημάτων, σ. 196. — «Ἡ Δόξα τοῦ Βυζαντίου», σ. 234. — Ὁ νέος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. — Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμός. — «Ἀλληλοπεριχώρησις» Ὁρθοδοξίας καὶ Ἑλληνισμοῦ, σ. 235. — Τὸ Πατριαρχικὸν Ὁρθόδοξον Ἰνστιτούτον Berkeley Η.Π.Α., σ. 236. — Ἰωάννης Καλογήρου (+). — Ἰωάννης Παναγόπουλος (+), σ. 237. — «Ἡ Οἰκουμενικὴ πορεία εἶναι ἡ φύσις καὶ ἡ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας μας». — Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμός, σ. 284. — Ἡ Ὁρθοδοξία «ὡς φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας». — Ὅπως «ἡ ὄρνις τὰ νοσσία ἐαυτῆς», σ. 285. — Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἰς τὸ Internet. — «Τὸ Βυζάντιο ἔχει συνέχεια», σ. 286. — «Ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν». — «Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς ἐν Χριστῷ καταλλαγῆς». — Ἐκκλησις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, σ. 348. — Ὁ ἀριθμὸς 666. — Σινὰ καὶ Πανάγιος Τάφος. — «Ἄσβεστος φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας», σ. 349. — Ἄρα γε «ἐσκέφθησαν»; σ. 350. — Ἀνανέωσις τῆς παραδόσεως τοῦ ἔργου τῆς Ἁγίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας. — Θεόπλαστος καὶ θεόνομος κτίσις, σ. 406. — Πίστις καὶ Ἰατρικὴ Πράξις. — «Νὰ ἐντάσσεται σὺς ἀπαιτήσεις τῆς πίστεως καὶ τῆς Θρησκείας», σ. 407. — Ἀφιέρωμα εἰς τὴν Φιλεκπαιδευτικὴν Ἐταιρείαν. — Ὁ πιστοποιούμενος ὑπὸ τῶν

ἐξαιρέσεων κανόν, σ. 408. — Ἐπὶ τῇ 1600ετηρίδι τοῦ θανάτου τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου. — Ἐπισήμανσις τοῦ Β. Altaner, σ. 450. — Ἡ ἀμβροσιανὴ λειτουργικὴ παράδοσις. — «Διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀπολεσθείσης ὁρατῆς ἐνότητος», σ. 451. — Ἡ ἀνακήρυξις νέων 63 Ὁσίων Σιναιτῶν Πατέρων. — Ὁρθόδοξοι καὶ Παλαιοκαθολικοί, σ. 452. — Εὐγλωττον Ἀνακοινωθὲν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. — Ἡ «ἐν πνεύματι αὐτοκριτικῆς καὶ μετανοίας» ἐπιδιωκτέα καταλλαγὴ, σ. 481. — Τὸ ζήτημα τοῦ προσδιορισμοῦ κοινῆς ἡμερομηνίας ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα. — «Ἡ ἐποποιία τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας». — «Ἀδάμαστο ἐλεύθερο πνεῦμα», σ. 482. — Ἡ περιθάλψις ἀτόμων μὲ εἰδικὰς ἀνάγκας. — «Τὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», σ. 483. — Γράμμα τοῦ Οἰκ. Πατριάρχου ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τῆς ἐκθέσεως Θησαυρῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. — Ἡ «πολλαπλὴ καρποφορία τῆς ἱστορικῆς καὶ πνευματικῆς Θεσσαλονίκης», σ. 527. — Τὰ κειμήλια τοῦ Ἁγίου Ὁρους. — Θεσσαλονίκη καὶ Θεολογία. — Ἡ «συμβασιλεύουσα» Πόλις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, σ. 528. — «Φήμη ποιητικῆ Στυλιανοῦ Χαρκιανῆς». — «Φιλοσοφικὸς λυρισμὸς» καὶ «ἄγρυπνος εὐαισθησία», σ. 529. — Ταντότης ἀπόψεων δύο Ὁρθόδοξων Πατριαρχῶν. — Χαρὰ μετριασθείσα ἐκ δυσπιστίας. — Ἐκκλησία καὶ μέσα ἐπικοινωνίας, σ. 566. — Ἡ ἑλληνικότης τῆς Μακεδονίας. — Φρόνιον τῶν ἀξιών τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. — Ἡ 4ῃ Διακοινοβουλευτικῇ Συνέλευσις Ὁρθοδοξίας, σ. 567. — Αἱ «βαθμίδες οἰκειώσεως καὶ βιώσεως» τῆς καταλλαγῆς. — Ἡ «ὁδὸς πρὸς τὴν Εὐρώπην τῆς καταλλαγῆς, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς δικαιοσύνης». — Τὸ Χρονικὸν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Οἴκου. Πατριάρχου εἰς ἀκριτικὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου, σ. 582. — Πατριαρχικοὶ χαιρετισμοί, ἐπισημάνσεις καὶ εὐχαί. — «Διακρίνειν τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν», σ. 583. — Συνάντησις Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων. — Ἀποφάσεις τῆς Διακοινοβουλευτικῆς Ὁρθόδοξου Συνελεύσεως. — Ἀρεοπαγίτης εἰσῆλθεν εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, σ. 624. — Διεθνὲς βραβεῖον εἰς Ἑλληνίδα Καθηγουμένην. — «Παρὰ Ὑψίστου ἐστὶν ἴσας». — Διαφήμισις καὶ Ἠθικὴ, σ. 625. — «Αἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν Κων/πόλεως καὶ Ἑλλάδος ὑπῆρξαν ἀδελφικαὶ καὶ ἄρισται». — Βυζαντιναὶ ἀνταύγειαι ἐν Ἀθήναις. — Ὁ θόρυβος διὰ τὸ ἄβατον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σ. 649. — Νέος Καθηγούμενος καὶ Πατριαρχικὸς Ἐξαρχος Πάτμου, σ. 650. — «Ἡ ὑπόθεσις καταντάει ἐφιάλτης». — Ὁ πρῶτος δι' ἀλληλογραφίας διάλογος μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Προτε-

σταντισμοῦ, σ. 651. — Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Σεπτῶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς Θεσ/νίκην, Ξάνθην κ.λπ. — Σεβασμὸς πρὸς τὰ Δίπτυχα τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, σ. 682. — Ἐχομεν ἀνάγκην «διδασκάλων τῆς τέχνης τῆς ζωῆς». — «Εἰρήνη καὶ ἀγάπη», σ. 683. — «Στὸ Διάστημα δὲν βρήκα τὸν Θεό. Τὸν βρήκα ὅμως στὴ Γῆ», σ. 684. — «Οὔτοι ἐν ἄρμασιν...». — Ἐγκώμιον ἐλευθερίας. — «Ἄβατον καὶ ἰσότητα τῶν φύλων», σ. 724. — Ἡ ἀνὰ τὸν κόσμον πτωχεία. — Ἐπὶ τῇ 50ῇ ἐπετείῳ τοῦ θανάτου τοῦ Max Plank, σ. 725. — Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἐν Η.Π.Α. — «Ἡ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ποὺ ἀγκαλιάζει ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπην». — «Χρειαζόμεστε τίς γέφυρες αὐτές», σ. 750. — Οἱ ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ἦσαν Ἕλληνες. — Ἐπιστροφή τῆς νεότητος εἰς τὰς παραδεδομένας ἀξίας. — Χριστιανισμὸς καὶ ἀθλητισμὸς, σ. 751. — «Λόγος οἰκουμενικῆς ἐμβελείας». — «Ὡς προβατόσχημοι λύκοι». — «Καλεῖ σὲ συνεννόησι καὶ εἰρήνῃ ὅλους τοὺς λαούς», σ. 784. — Ἐρευνητικὸν ἔργον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστρίας. — Ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς Καραβαγγέλης, σ. 785. — «Μὲ νοῦν μετάρσιον». — Ἀρρηκτοὶ δεσμοὶ μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. — Ἐπὶ τῇ 30ετηρίδι λαμπρᾶς Ποιμαντορίας, σ. 814. — Τιμητικὸν Ἀφιέρωμα ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τριακονταετοῦς ποιμαντορίας. — Μηνύματα καὶ εὐχαί, σ. 815. — «Προσωπικὴ μυστικὴ ἐμπειρία», σ. 816.

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Π. Β. Πάσχου, Μαν. Μελινοῦ, Ἄνθη ἀγίας Ρωσίας, σ. 57. — Ἁγ. Νικολάου Καβάσιλα, Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, σ. 58. — Ἀρχιμ. Χρυσ. **Καραγκούνη**, Βίος καὶ Ἀκολουθία ὁσίου ἀββᾶ Ζωσιμά. — Ἡ θ. Λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου - Εὐχαριστία μετὰ τῇ θ. Μετάληψι, σ. 59. — Εὐαγγέλου Δ. **Θεοδώρου**, Βασ. Δ. Χαρώνη - Οὐρανίας Ἀ. Λανάρα, Παιδαγωγικὴ ἀνθρωπολογία Ἰω. Χρυσοστόμου, σ. 107. — Μητροπ. Πισιδίας **Μεθοδίου**, G. Hering, Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ Εὐρωπαϊκὴ Πολιτικὴ, σ. 108. — Μεθοδίου Γ. **Φούγια**, Σπυριδοῦλας Λεβιδιώτη - Λέκκου, Ἐποπτεία στὴν πράξιν τῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας, σ. 156. — Π. Β. Πάσχου, Μωυσέως μοναχοῦ Ἀγιορείτου, Ἀθωνικὰ ποιήματα, σ. 157. — Εὐαγγέλου Π. **Λέκκου**, Γαβριηλίας Μοναχῆς, Ἡ ἀσκητικὴ τῆς ἀγάπης - Γερόντισσα Γαβριηλία Παπαγιάννη. — Π. Β. Πάσχου, Κυριακοῦ Μελιρρότου, Περὶ χρονολογίας, σ. 241. — Π. Β. Πάσχου, Ἀρχιμ. Εὐσεβίου Βίττη, Ἐπιψαύσεις ἀκρω δακτύλου, σ. 242. — Εὐαγγέλου Δ. **Θεοδώρου**, Π. Β. Πάσχου, Οἱ ἄ-

γοι, οί φίλοι τοῦ Θεοῦ, σ. 289. — Εὐαγγέλου Δ. **Θεοδώρου**, Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Τὰ Μοναστήρια τοῦ Ἑλληνισμοῦ: Ἱστορία - Παράδοση - Τέχνη, τόμ. Α', σ. 290. — Μητροπ. Πισιδίας **Μεθοδίου**, Κων. Κωστάκη, Ἡ πνευματικὴ κίνηση στὸν ἐκκλησιαστικὸ ὅμιλον τῆς Κρήτης κατὰ τὴν α' περίοδο τῆς τουρκοκρατίας (1669-1821), σ. 354. — Ἰω. Γ. **Χατζηπουρανίου**, Δρος Ἀνδρέα Ν. Παπαβασιλείου, Χριστιανικὴ ψυχολογία κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης, σ. 354. — Π. Β. **Πάσχου**, ἱερομον. Εὐσεβίου Βίττη, Ἡ Ἐκκλησία μου κι ἐγώ, σ. 355. — Π. Β. **Πάσχου**, Γέροντος Παΐσιου, Ἄγιορείτου, Ἐπιστολές, σ. 412. — Ἱερομ. Ἀθαν. **Σιμωνοπετρίτη**, Προδρομάριον, σ. 412. — Δημ. Β. **Γόνη**, Π. Β. **Πάσχου**, Ἐν ἀσκήσει καὶ μαρτυρίῳ, σ. 455. — Π. Β. **Πάσχου**, Γεωργίου Ἀντ. Σύρκα, Μουσικὸν Μηνολόγιον, σ. 456. — Π. Β. **Πάσχου**, Ἄποστ. Ε. Παπαχρήστου, Τυπικὴ διατάξις τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ ἔτους 1997, σ. 457. — Π. Β. **Πάσχου**, Δημ. Σ. Χατζηπέτρου, Νεοελληνικὴ θρησκευτικὴ ἀνθολογία. — Π. Β. **Πάσχου**, Δρόσου Ν. Δρόσου, Ἱστορία τῆς νήσου Τήνου, σ. 458. — Κων. Π. **Παπαθανασίου**, Κων. Σπ. Στάικος, Βιβλιοθήκη - Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἕως τὴν Ἀναγέννηση..., σ. 487. — Γεωργίου Κ. **Ἀγγελινάρα**, Γεωργ. Ἐμ. Πιπεράκι, Ἡ ἐν Ὁρθοδοξίᾳ Ἡνωμένη Εὐρώπη, σ. 488. — Π. Β. **Πάσχου**, Ἀθαν. Ἰ. Δελικωστοπούλου, Ἡ ἐξέλιξη τῆς Μυστικῆς Θεολογίας στὴν Ἀνατολικὴ Ὁρθ. Ἐκκλησία. — Π. Β. **Πάσχου**, Ἱερομ. Μαξίμου Ἄγιορείτου, Παναγία Θεοτόκε!, σ. 532. — Δημ. Β. **Γόνη**, Ἁγίου Ἱερωνύμου, Περὶ παρθενίας, σ. 533. — Π. Β. **Πάσχου**, Ἱερομ. Μαξίμου Κανσοκαλυβίτου, Κανσοκαλύβια. — Π. Β. **Πάσχου**, Προσευχητάριον «Κεχαριτωμένης», σ. 534. — Π. Β. **Πάσχου**, Ἀρχιμ. Νικοδ. Ἀεράκη, Ἄνθη ψυχῆς. — Μητροπ. Πισιδίας **Μεθοδίου**, Λαζ. Ἀ. Παπαϊωάννου, Ἄργος, πόλη Ὁρεστίδας, σ. 535. — Εὐαγγέλου Δ. **Θεοδώρου**, Πρωτοπρ. Γεωργίου Ἐμμ. Μεντιδάκη, Τύπος καὶ συμβολισμὸς στὴν Ὁρθόδοξη Λατρεία, σ. 588. — Π. Β. **Πάσχου**, Ἀρχιμ. Εἰρ. Θεοδώρου, Πρακτικὸν Ἐγκόλπιον Ἀναγνώστου. — Μητροπ. Πισιδίας **Μεθοδίου**, Μητροπ. Φλωρίνης Αὐγουστίνου, Ἀπολογισμὸς ἐβδόμης τετραετίας 1992-1995. — Π. Β. **Πάσχου**, Μαν. Μελινοῦ, Ὁ Ἄγιός μας, σ. 654. — **Τοῦ ἰδίου**, Γεωργ. Σ. Κρουσταλάκη, Ὁ Γέρον Πορφύριος. — **Τοῦ ἰδίου**, Ν. Ἀ. Κεφαλληνιάδη, Ἡ λατρεία τῆς Παναγίας στὴν Ἑλλάδα, σ. 655. — **Τοῦ ἰδίου**, Οἱ. Clément, «Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς», σ. 688. — **Τοῦ ἰδίου**, Κ. Σαρδελή, Ὁ ἅγιος Βάρβαρος, σ. 688. — Εὐαγγέλου Π. **Λέκκου**, Μεθοδίου Γ. Φούγια, Ἐπίκαιρα ἑλληνι-

κὰ θέματα. Τομὲς - θέσεις, σ. 755. — Π. Β. **Πάσχου**, Χρ. Μαλεβίτση, Ἡ ζωὴ καὶ τὸ πνεῦμα, σ. 756. — **Τοῦ ἰδίου**, Στυλ. Ν. Κεμεντζετζίδη, Ὁρθόδοξος Φιλόθεος Μαρτυρία. — Μαρίας Λουκοπούλου - Παττίχη, Βαρδούσια. — Γ. Κόρδη, Ὅσα φαίνολις ἐσκέδασ' αὔως... (Προσωποποιήσεις), σ. 791.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
(Συντάκτης: Εὐάγγελος Π. Λέκκος)

153. Εὐθυμίου Κ. Στύλιου, ἐπισκ. Ἀχελώου, Μικρὸ χριστιανικὸ Λεξικό. — 154. Βασ. Μ. Βέλλα, Ἀπάνθισμα ρητῶν τῆς Π. Διαθήκης. — 155. Τοῦ ἰδίου, Ἐκλεκτοὶ Ψαλμοί. — 156. Ἄνδρ. Φυτράκη, «Τὴν νεότητα παιδαγωγῆσον...». — 157. Ἄνδρ. Θεοδώρου, Ἡ Μεγάλῃ Δοξολογία. — 158. Παν. Ἰ. Μπούμη, Θεοπνευστία καὶ ἐκκλησιολογικὴ ἀξία τῆς «Ἀποκαλύψεως», σ. 730. — 159. Προσευχητάριον τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ. — 160. Θεοδ. Ἰ. Ψαριώτη. Χρηστές ἢ καταχραστές; — 161. Γεωργ. Π. Σωτηρίου, Ἄμαρτία καὶ λύτρωση. — 162. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα. — 163. Μεθοδίου Γ. Φούγια, μητροπ. Πισιδίας, Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὶς ἀποφάσεις τῶν Οἰκον. Συνόδων, σ. 731. — 164. Ἀρχιμ. Συμ. Κούτσα, Κηρύξατε. — Ὁμιλίες στὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν. — 165. Γ. Δ. Παπαδημητρόπουλου, Μὲ τοὺς Ἁγίους μας. Συναξαριστὲς τῶν Μηνῶν Ἰανουαρίου - Δεκεμβρίου, τόμοι 12. — 166. Παν. Δ. Σακελλαρίου, Ἀτενίζοντας τὸν Γολγοθᾶ. — 167. Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου. — 168. Ἡμεροδείκτης τοίχου 1998. — 169. Κων. Καλλινίκου, πρωτοπρ., Ἐρὰ Κατήχησις. — 170. Ἡ Ἀκολουθία τῆς θείας Μεταλήψεως, σ. 819.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ
ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Ἰνστιτούτον Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Παν/μίου τοῦ Μονάχου, σ. 239. — Ἐκδημία τέως συνεργάτου τοῦ περ. «Ἐκκλησία», σ. 484. — Ἀνακοινωθὲν ἐπὶ τῇ λήξει τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Πατρ. Ἀλεξανδρείας εἰς τὸ Φανάριον, σ. 568. — Πρωτοπρ. Νομικὸς Μιχ. Βαπόρης (+), σ. 586. — Παν/μιον Μονάχου - Τμήμα Ὁρθοδόξου Θεολογίας, σ. 587. — Εἰς μνήμην Πειραιῶς Χρυσοστόμου Α' (Ταβλαδωράκη), σ. 629. — Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τίμησε τὸν Ἅγιο Διονύσιον, προστάτη τῶν Δικαστῶν, σ. 789. — Ἀνακαινίζεται ἡ κατοικία τοῦ ἁγίου Μακαρίου στὸ Κάιρο, σ. 817.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σσ. 104, 197, 351, 484, 530, 584, 585, 586, 626, 726, 786, 817.

Ἀποστολική Διακονία, σ. 752.

Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν, σσ. 104, 351, 453, 685.

Ἱεραὶ Μητροπόλεις:

Ἀττικῆς, σσ. 352, 409.

Γουμένισσης, σσ. 104, 287, 626, 752.

Γρεβενῶν, σ. 685.

Δημητριάδος, σσ. 105, 484, 753.

Δράμας, σ. 152.

Ἐλευθερουπόλεως, σ. 786.

Ζακύνθου, σ. 685.

Ἡλείας, σσ. 105, 238, 409, 484, 652, 786.

Θήρας, σσ. 287, 787.

Καλαβρύτων, σσ. 105, 238.

Κεφαλληνίας, σ. 685.

Κορίνθου, σσ. 105, 152, 238, 586, 652, 685, 787.

Λευκάδος, σ. 686.

Λήμνου, σ. 627.

Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, σσ. 153, 628, 686.

Ν. Ἰωνίας, σσ. 106, 485, 530, 727, 788, 817.

Νικαίας, σσ. 409, 628, 686.

Σάμου, σσ. 352, 753.

Σύρου, σ. 686.

Φθιώτιδος, σσ. 753, 788.

Φιλίππων, σ. 686.

Χαλκίδος, 106, 410, 687.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, σσ. 568.

Ἱ. Μονὴ Πάτμου, σ. 687.

Ἀρχιεπ. Αὐστραλίας, σ. 727.

Ἱ. Μητρ. Γαλλίας, σσ. 153, 788.

Ἀλεξανδρείας, σσ. 569, 652, 754.

Ἀντιοχείας, σ. 56.

Ρωσίας, σ. 197.

Σερβίας, σ. 197.

Βουλγαρίας, 410.

Ἐκκλησία Κύπρου, σ. 154.

Ἀλβανίας, σ. 287.

Γεωργίας, σ. 485.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΙΣΜΟΣ, σσ. 56, 106, 155, 198, 240, 288, 353, 411, 454, 486, 530, 570, 587, 629, 653, 687, 729, 754, 789, 818.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ, σσ. 288, 630.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ, σσ. 531, 570.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ, σσ. 56, 106, 155, 198, 240, 288, 353, 454, 486, 531, 570, 588, 630, 653, 729, 754, 789, 818.

ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΣΜΟΣ, σ. 687.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις ἐκλογῆς:

Ἐφημερίων, σσ. 63, 64, 110, 111, 112, 158, 159, 160, 208, 255, 256, 303, 304, 367, 368, 415, 416, 462, 463, 464, 495, 496, 542, 543, 544, 576, 605, 606, 607, 638, 639, 671, 672, 703, 704, 735, 736, 767, 768, 798, 799, 800, 822, 823.

Διακόνων, σσ. 64, 110, 111, 112, 159, 160, 255, 303, 304, 367, 368, 415, 416, 463, 496, 543, 544, 605, 606, 607, 638, 639, 640, 671, 672, 703, 704, 735, 736, 798, 799, 800, 823.

Ἱεροκηρύκων, σσ. 159, 303, 367, 368, 605, 606, 799.

Ἐκκλησ. ὑπαλλήλων, σσ. 606, 607, 638, 640, 704, 736, 823.

Ἀποφάσεις Ἐκκλησ. Δικαστηρίων, σσ. 362, 459, 495, 605.

Κλήσις κατηγορουμένων, σσ. 208, 255, 462, 542, 608, 639, 671, 703, 798, 822.

ΕΙΚΟΝΕΣ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ

Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Παντοκράτωρ, σ. 2. — Ὁ πρ. Σισανίου καὶ Σιατίστης Πολύκαρπος, σ. 20. — Ἡ κ. Ἀγγελικὴ Καρᾶ, σ. 29. — Ὁ κ. Σπυρ. Περιστέρης, σ. 30. — Σπουδαστὲς - ὑποψήφιοι ἱερεῖς στὴ Σεούλ, σ. 79. — Ἀπὸ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ν. Ἰωνίας Τιμοθέου, σσ. 95. — Ἀπὸ τὴν ἐκλογή - ἐνθρόνιση τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Πέτρου, σσ. 179, 273, 323, 389. — Συλλειτουργία πατριαρχῶν ΚΠόλεως - Ἀλεξανδρείας εἰς Φανάριον, σ. 568. — Ἡ Δ.Ι. Σύνοδος τῆς 141ης Περιόδου, σ. 612. — Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου στὴ Χίο, σσ. 619, 620. — Ἀπὸ τὴν ἐκθεση Θεσσαρῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σσ. 621, 622. — Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου στὴν Ξάνθη, σ. 718, καὶ στὴν ἐκθεση «Θησαυροὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, σ. 746. — Ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Πέτρος μετὰ τοῦ Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, σ. 817.

